

Sermo

Incipiunt sermones dominicales super euangelia et epistolas per totum annum edita a fratre hugone de prato ordinis predicatorum.

Prologus

Ecce dabit
voci sue vocem virtutis. ps. lxxij. Quamuis a multis multipliciter sint prolati sermones ac et hominum gratia meruerit tanquam fideles agricole in vinea domini fideliter laborantes tandem diurnum denarium fideliter percepturi. nihilominus ego nouissimum vigilavi. et visum est mihi bonum in vinea domini piter desudare: ut gratiam et meritum consequarum eiusdem: date deo felicitatis eterne denarium similiter recepturum. De illi ergo virtute profusus qui sermonis et scientie habet clauem. qui claudit et nemo apert. apert et nemo claudit. qui apert os mutorum et linguas infantium facit disertas. qui predicatori voci sue vocem virtutis donat. sermones dominicales de euangelis et eplis per totum annum ad dei honorem. primorum salutem et predicantium modum compilavi. prout mihi diuina gratia est largita de prato scripture: ego oriundus de prato de florido ordine predicatorum minimus. flores colligens et inserens locis aptis. ut dicti sermones amplius redolerent. Sed totum euangelium et eplam diuidens et exponens per membra singula moralia immiscui et dicta sanctorum que pertinent ad salutem anime prout materia fuit passa. Nullus ergo propter pleritatem sermones dictos abhorreat vel deuitet. quia si ipse multum habet predicare inde accipiet unum membrum vel duo vel solius litere ex

Primus

positione enarret: prout melius iudicauerit dignum fieri. Quibus autem pluries predicare incumbit diuersis vicibus poterunt membra singula predicare variis vicibus et pluribus reficientes animas diuersorum inde vitam eternam et fructum allaturi etc.

Dominica prima aduentus domini de euangelio

Sermo primus

Dicite filie sion. Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. math. xxi. **I**stud tempus vocat aduentus domini. quia secundum quattuor dominicas que pertinent. quattuor saluatoris nostri aduentus sancta mater ecclesia recollit. scilicet aduentum christi in mundum suum in carne. et hoc in prima dominica. propter quod dicit. **E**cce rex tuus venit tibi mansuetus. **A**duentum christi ad iudicandum. et hoc fit in secunda dominica propter quod dicit. **T**unc videbitis filium hominis venientem. **A**duentum filii dei quem facit ad homines immortale. et hoc fit in tertia dominica. in qua agitur de aduentu filii dei ad lumbum per quem aduentus eius in morte hominis designatur. propter quod dicit. **T**u es qui venturus es a alium expectamus. **A**duentum christi ad mentes nostras. et hoc fit in quarta dominica. propter quod dicit. **D**ominus prope est. **T**unc enim maxime filii dei expectant venturus in mentes omnium fidelium per gratias spiritus sancti sicut corporaliter tunc venit. et natus in mundo fuit quia qui per humana salute perfecte ipsum credunt fuisse natum. et tante sollemnitati digne se preparent et disponunt. non est dubium quin filii dei per gratiam in mentibus eorum habitet et quiescat. **iob. xiiij.** **A**d eum veniemus et mansionem

Sermo

apud eū faciem. **I**n p̄senti autē
dominica aduentū christi in mundū si
te in carnē: quādo scz carnē sumere et na
ci dignatus est ex v̄gine gloriosa: facta
nater ecclesia recolat humilitē et deuote
Qui quidē aduentū desiderabat ab om
nib⁹ creaturis. **N**ā desiderabat ab om
nib⁹ superiorib⁹: scz ab angelis vt restau
rarent: qz p̄ incarnatōnem filij dei sedes
demonū cadentū sunt unplete. **D**eside
rabat etiā ab inferioribus: scz sanctis in
limbo vt idē extraherent. qui ibi detine
bant captiui: qui p̄ aduentū filij dei libe
rati sunt. **z**ach. ix. **T**u autē in sanguine te
stamētū eduxisti vincetos de lacu in quo
nō erat aqua. **D**esiderabat ab anterio
ribus scz patrib⁹ veteris testa. q̄ propter
vehemens desiderū affligebant. et idō
ab ip̄is patrib⁹ veteris testamētū. vt p̄fi
cerent nō ampli⁹ in vmbra legalū abū
lantes. neqz in spe v̄tuturi aīma afflige
ret. qz spes q̄ differit affligit aīma **puer.**
xij. **U**tinā dirūpes celos et descēderes
ela. **lxvij.** **D**esiderabat a posteriorib⁹ et
modernis vt in ei⁹ fide et merito salua
rent. nō descendētes ampli⁹ in infernū
qz post ei⁹ aduentū ad celos ascendunt
oēs qui credūt in ip̄m. in vita glorie per
māsurū. **jo. iij.** **S**ic deus dilexit mundū
vt suū filiū vnigenitū daret. vt oēs q̄ cre
dunt in eū nō pereāt: sed habeāt vitā eē
rā **H**ic quidē aduentus tanqz res magni
fica valde: et etiā res admiratōe plena p̄
multa tpa fuit ante p̄nūciat⁹ p̄ multoꝝ
oracula p̄phetay. **I**nē q̄s p̄pheta quidā
noīne zacharias d̄ numero p̄phetay xij.
p̄dictū aduentū a sp̄s̄sancto doctus mi
rabilitē p̄nūciauit et bene. et de p̄senti tan
qz de re certa locutus est. **2. c. d.** **E**xulta
satis filia sion: iubila filia hierlm. **E**cce
rex tuus venit tibi iustus et saluator: ip̄e
paup̄ et ascendēs sup̄ asinā et sup̄ pullū
filij asine. **M**athe⁹ autē recitat hāc pro

Primus

phetiam licet verba aliquātulum diffe
rant. **E**t q̄a euangeliū hodiernū solū p̄p
ter hāc prophetiā hodie recitat: q̄ christi
aduentū v̄aciter exprimit et deuote. idē
solū hāc p̄phetiā put a matheo sumit p̄
sequar in sermone. hoc enī auangeliū
in domica palmarū cātā i q̄ ea q̄ in euā
gelio p̄tinent ad literā p̄tigerūt. et idō ibi
hoc euangeliū sumat iuxta lrām et profe
q̄t **I**n hac ergo p̄pheta. put a matheo.
sumit ta p̄ncipalitē p̄tinent. **P**rimo enī
ānūciatō bona p̄dicatoꝝ ip̄atur. ibi
Dicite. **S**ecūdo cui bona ānūciatō an
nūciat subūgit. ibi. filie sion. **T**ercō ip̄e
aduēt⁹ saluatoris mirabilis nūciat. ibi.
Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuēt⁹ **P**ri
mo ergo bona ānūciatō p̄dicatoꝝ im
pat. cū d̄. **D**icite. s. vos p̄dicatoꝝ: qui
estis os dei p̄ q̄s deus ip̄e loquit ad sa
lutē. **M**iere. iij. **S**i sepaueris p̄cōsūz a
vili q̄s os meū eris. **M**at. xij. **N**ō enī
vos estis loq̄ntes sed sp̄s̄sanct⁹. **E**t idō
p̄suetudo ē eccie vt hodie oēs p̄lati p̄di
cēt. **E**t oēs fideles debēt hodie ad p̄dica
tōnem ire. vt audiant bonā ānūciatōem:
quā de⁹ hoī p̄misit et veraciter adimple
uit. et dicere hoc bonū nūciū de icarnati
one filij dei. nec p̄dicatoꝝ dēt silere.
nec fideles alij p̄pter negligentiam nō au
dire. **1. cor. ix.** **N**e mibi si nō euangeliza
uerō. i. si non bonā ānūciatōnem dixerō
Euangelij enī idē ē qd̄ bona ānūciatio
ab eu qd̄ est bonū: et angelus qd̄ ē nūti
us. **iii. re. vii.** **N**ec dies boni nūcij ē. si ta
cuerim⁹ et noluerim⁹ nūtiare sceleris az
guemur. **D**ic historiā breuē vere: sicut
tunc erat obsessa samaria et in in fortissi
ma angustia p̄stituta. **N**am caput asini
octoginta argenteis v̄debat et tabi ster
coris colūbe. i. vesica p̄pter ḡna ibi latē
tia quīqz argenteis v̄debat: et m̄lieres
filios suos comederūt. vt. **iiii. re. vi. patz.**
Sic āte aduentū dī totus mūdus mlti

Sermo

et magnis angustijs p̄mebat: et cibi aiaz
sc̄z dona sp̄s sancti et vtutes ⁊ verbum
veritatis. nimis erāt cari. et hoīes filios
occidētes ydolis immolabāt. qd̄ erat in
iqui⁹ q̄z ip̄os comedere. Erāt etiā homi
nes infirmi virtute nō valētes malo re/
sistere. nec in bono p̄ficere sub seruitute
vicioꝝ detēti. Erant etiā ignorātes et
p̄ter errantes: creaturas creatorē credē
tes: et eis honores diuinos stultissime
impēdentes. et idō sub pt̄ate dyaboli te
nebant. p̄pter que omnia in morte ad i/
fernū d̄cendebāt ibi eternalit̄ cruciādi.
Et sic abissus hūane miserie de aduētū
filij dei indigebat abissum diuine mise/
ricordie petēs vt ab his omnib⁹ libera/
ret ad vitam gratie trāsserēda. Aduen/
t⁹ ergo filij dei dies boni nūcij fuit: quē
nullo modo celare dēm⁹ sed ip̄m reue/
renter et deuote p̄lis nūciare. Et hoc ē
qd̄ deus hic mādat dicēs. **Dicite.** i. anū
ciate et p̄dicare diē leticie ⁊ gratie et mi/
sericordie plenū: qz saluator noster iam
venit. **Esa. lxj.** Sp̄s domini sup me: eo
q̄ vixerit me euāgelizare paup̄ibus: mi
sit me vt mederer p̄ritos corde ⁊ p̄dica
rem captiuis indulgētia: et clausis aper
tionē: et p̄dicare annū domino placabi
lē et diē vltōnis. do nr̄o vt p̄solaret om
nes lugentes ⁊ ponerē p̄solatōnē lugen
tibus syon: et darē eis coronā p̄ cinere.
oleū gaudij p̄ luctu. palliū laudis p̄ spi
ritu meroris. **Mobis** q̄pe leticia gemia
tur. **Antiqs** dicebat saluator noster ad
ueniet. sed nobis dicit. **Saluator** noster
iā venit. **Spes** aut̄ q̄ differē animā affli
git. **p̄uer. xij.** Et ideo antiq̄ patres sum
me desiderabāt qd̄ nos iā habem⁹. **Bez
nar.** Ardorem desiderij patrū suspiran
tū xp̄i in carne p̄sentia frequētissime co
gitans p̄fundoꝝ et p̄pūgoꝝ in me ip̄so.
et nūc vix contineo lacrimas ita pudet
teporis torp̄isqz miserabiliū tpoꝝ horū

Primus

cui nanqz nosty ingerit gaudiū hoc mu
nus gratie exhibite q̄ntū accēderat vete
ribus sanctus desiderij solapmissio. Et
sic patet primū. **Secūdo** cui hec bo
na anūciatō debeat intimari subiūgit̄
qz filie sion. **Syon** erat arx et turris da
uid in monte sita. et figurat ecclesiā triū
phantē: que est arx di. **Filia sion** erat ip̄
la ciuitas hierusalē in valle sita. que p̄te
gebat ab arce sion sicut fila a matre. ⁊ si
gnat ecclesiā militātem que p̄tegit ⁊ de/
fendit a tūphāte sicut filia a matrē. Sic
ergo illis qui sunt in b̄rl̄m. i. in ecclesia
dei hec bona anūciatō p̄dicari dēt. non
saracenis qz ip̄i deridēt et nolūt audire
Hei iudeis vel hereticis. qz ip̄i non cre
dunt s̄z filij dei incarnatōnē deprauant
Matth. vij. Nolite sanctū dare canib⁹:
et margaritas nō mittatis ante porcos
Christianis ergo q̄ sunt in valle lacima
rū p̄stituti. et qui. se sub manu dei humi
liant et curant eius voluntatez audire:
hanc bonā anūciatōnē p̄dicare debem⁹
Qui aut̄ supbiūt christianoy ⁊ volūta
tē dei nō curant audire: sed potius i pla
teis eligūt morari ⁊ fabulas audire qm
ad ecclesiā dei p̄gere p̄ salute verbū dei
penitus nausēates iudeis et saracenis
peiores in actib⁹ virtuosis p̄dicare non
cogimur nec debemus. **Qui** enī benedi
ctōem noluerit elongabit̄ ab eo vt dicit
dauid. **p̄s. cxvij.** **Matth. ij.** Cōfiteor tibi
pater celi et terre. qz abscondisti hec a sa.
et p̄ru. et re. e. p. i. humilib⁹. **Tales** autēz
qui i verbū dei p̄tempnūt forte iudiciū
sustinebūt. **Luce. x. c.** Dico vobis qz 30/
domitis remissius erit in diē illa. qz ciui
tati illi. Et sic patet secūdu **Tercō** ad
uentus filij dei mirabilis nūciat̄. qz ecce
rex tuus. **Ecce** in scripturis frequenter
magne amirātōnis est nota. sicut d̄z esa.
vij. **Ecce** virgo p̄cipiet et pariet filium.
Similit̄ est hic. **Iste** rex qui venit mira

Sermo

bilis est sup omēs q̄ fuerūt ac etiā sūt futuri. et ideo cū magna diligētia nos ip̄os preparare debem⁹. vt ip̄i in natiuitate veniant: sicut in ecclesie representatōem reuerentē et digne occurrant⁹ vt decet cū oliuis ⁊ palmis: vt turbe fecerūt. put in hoc euāgelio p̄tinet. **D**ebem⁹ ergo ei occurrere cū oliuis et vera pace pectoris ad deum: et corp̄is ad primū et cū opibus misericordie. **H**ec enī duo oliua significat sc̄z pacē in folijs et misericordiā p̄pt oleum qd̄ generat: p̄ qd̄ misericordia deligitur. **U**nde in signū pacis: colūba d̄tulit ad noe in ore suo ramū oliue virentib⁹ folijs vt patet **Gen. viij.** **I**te debem⁹ occurrere cū palmis. i. cū victoria vicioꝝ et demonū. **N**ā palma victoriaꝝ deligit: vt martires in signū victorie ad palmas depingunt: et antiqui palmā tribuebāt marti qui est d̄s belli. **O**ccurrant⁹ ergo obuiā saluatori nostro: ip̄s recepturi taz humilē q̄z deuote. **A**mos. iij. **P**repara te in occursum dei tui israel. facilis enī est via **Ber.** **N**ō optet te hō maria trāsfretare: nō penetrare nubes: nō transalpinaꝝ necesse est: nō gradis ostenditur tibi via. vsqz ad temetip̄m: occurre deo tuo vsqz ad cordis p̄punctōnem et oris p̄fessionē. **E**t assignant⁹ aut in p̄dicta p̄phetia q̄ttuor rōnes: quare eum suscipe debem⁹ cū magna diligētia et reuerentia corp̄is atqz mentis. **P**rimo p̄pter dignitatē: qz rex. **S**ecūdo p̄pter p̄rietatē: qz tuus. **T**ercio p̄pter vtilitatē qz venit. **Q**uarto p̄pter mansuetudinē. qz mansuetus. **P**rimo ergo dēmus eū suscipe reuerēter p̄pter dignitatē. qz rex. **E**t attende q̄lis rex. certe. nō quales alij. imo multū differt ab omnib⁹ alijs. **Q**ue aut differētia in q̄nqz maxime apparet. **P**rimo i vniuersalitate. q̄a iste est rex vniuersalis. sc̄z celi ⁊ terre et i fermi et omnia ei obediūt et reuerentur

Primus

Mat. v. **D**edit ei nomē qd̄ est sup omē nome. vt in noīe iesu omē genu flectat̄ celestū. terrestriū. ⁊ infernoꝝ. **S**ed alij sunt reges p̄ticulares. qz soluz terre. nec totius terre sed alic⁹ ptis. **S**ecūdo i p̄petuitate. qz rex est p̄petuus **Dani. viij.** **P**rtas eius p̄tas eterna. que nō auferet̄ **Apoc. xix.** **I**n vestimēto suo et i femore suo scriptū. rex regū et domin⁹ dominatū. **I**n natiuitate apparuit q̄ sit rex regū et domin⁹ oīm: qz natus est intacto sigillo virginalis pudoris. **U**nde natus est rex **Mat. ii.** **U**bi est q̄ natus est rex iudeoꝝ. **A**lij at̄ sūt reges sed nō nascuntur reges. vnde nō sunt reges a natura sed a fortuna. nō sunt p̄petui reges s̄ ad modicū tps vsqz ad mortē. **T**ercio in potencialitate ⁊ p̄tate. qz eius potēcia extendit̄ simplr ad oīa sc̄z sp̄ualia ⁊ corpalia ⁊ celestia et terrestria. et ad animā et ad corp⁹. ⁊ ad oīa bona tā nature q̄z fortune. et glē ⁊ gracie. et ad ea q̄ sunt et ad ea que nō sunt. **Mat. xxvij.** **D**ata est mihi oīs p̄tas in celo ⁊ in terra. **S**ed potēcia alioꝝ dominoꝝ extendit̄ solū ad corp̄a. et ideo post occisionē corp̄m non possunt facere amplius. et idcirco modicū sūt timendi. **S**ed iste rex post occisionē corp̄is p̄t animā mittere in gebēnam in p̄petuo cruciandā. ⁊ ideo solus ip̄e timendus. **Lu. xij.** **N**olite timere eos qui occidūt corp⁹. et p̄ hoc nō habēt āplius qd̄ faciāt. timete eū qui postqz occi. hab. p̄tā. mit. in gebē. **Q**uarto in p̄fctōne qz in omnib⁹ simplr est p̄fectus et in sciētia et in v̄tute et breuit̄ in omni re. **S**z alij domini in nullo p̄fecti sunt. **E**t ita ē p̄fectus iste rex qz in nullo deficere v̄l errare p̄t. **Q**uinto in p̄mioꝝ largitate. qz innumerabilia et inaudita stipendia suis militibus elargitur. qz cuilibz militi totū regnū suū donat. **Luc. xxij.** **E**go dispono vobis sicut disposuit mihi p̄t me

us regnū. Quod regnū est ipse deus omne bonū p̄tinens. Omnes autē alij reges dāt premia misera et caduca. Et etiā alexander q̄ omēs alios in largitate excelsit: qui diuisit regnū suū duodecī pueris suis dum adhuc viueret: vt patz. j. **Ma**cha. j. et p̄sequēs p̄tātē et regna sil' donauit: et q̄ hec simul omīa cū vita pduntur: ideo modicū dedit. **Christus** autē p̄petua largit̄ ex quib⁹ omnib⁹ regis magnificētia demonstrat. **Secūdo** debem⁹ eū reuerētē suscipere: p̄pter p̄prietatē: q̄ tuus. Est enī: ioster: non est enī rex saracenoꝝ vel tataroꝝ: q̄ in ip̄m nō credunt: neq̄ iudeoꝝ: q̄ ip̄m negauerūt dicētes. **Regē nō habem⁹ nisi cesarē.** **Job. xix.** Nō enī terreat nos potēcia: caro enī et frater pater noster est. Ita accidit de christo et nobis: sicut de ioseph erga fratres suos q̄ amplexatus est eos dicens. **Nolite timere p̄ salute enī vestra misit me deus ante vos.** **Gen. xlv. Ver.** **Idu**to q̄ x̄ps nō poterit me despiciere: os ex ossib⁹ meis et caro de carne mea. **Sed** quidā maledicti xp̄iani dicūt sicut iudi. **Nō habem⁹ regē nisi cesarē.** q̄ eligūt sibi regē. s. dyabolū qui cedit eos in fortitudine in aīa et corpe. **Cesar** enī dicitur a cedēdo. **Job. xiiij.** Ip̄e est rex sup̄ omēs filios sup̄bie. **Christū** autē qui oīm pinguedie virtutū et sp̄s sancti gracijs vn̄git nos: nolunt sup̄ se regnare. **Christ⁹** enī idem est q̄ vn̄c⁹. **Luc. xix.** **Nolum⁹** hunc regē re sup̄ nos. **¶ Nota** ergo q̄ iste rex caro et frater noster est nobis missus a deo quantū ad tā. **¶ Primo** ad exemplar: et in exemplū nr̄e actōis vt ip̄m sequimur in opibus v̄tuosis. **Exod. xxv. ca.** **Omnia** fac sc̄dm̄ exemplar qd̄ tibi in monte mōstratū est. i. in xp̄o. **Job. xiiij.** **Exemplū** enī dedi vobis vt quēadmodū ego feci ita et vos faciatis. **In cui⁹** figura in altū eleuatus ē: vt ab omnib⁹ possit v̄-

deri tanq̄ signū directū. **Esa. v.** **Leuabit** signū in nationes. **¶ Secūdo** in p̄ciū iuste redemptōis. **Eram⁹** enī debito insolubili obligati. sed p̄ suū sangnē nos redemit. **Apoc. v.** **Redemisti** nos d̄s i sanguine. **Caros** ergo nos habet quia care nos emit. **¶ Tercō** in p̄miū beate remuneratōis: q̄ ip̄e est tota merces. **Job. xvii.** **Hec ē** vita eterna vt cognoscant te solū deū verū et quē misisti iesū christū. **¶ Ubi** nota de ioseph q̄ dedit bēiamī fratri suo vterino duplicē partē. **Christ⁹** autē est frater noster ex vtroq̄: p̄te qd̄ nō p̄uenit angelis. **Heb. ii.** **Nullq̄** enim āgelos apprehēdit sed semē abrae apprehēdit. **Et** ideo duplicē p̄tem nobis p̄fert. angelis autē solū vnā: q̄ in aīa et in corpe nos glorificabit. **Jo. x.** **Ego** veni vt vitā hēant et abundanti⁹ hēant: sc̄z q̄s angeli: q̄ in aīa et i corpe beati erim⁹. **Esa. vi.** **In terra** sua duplicia possidebūt. **¶ Tercio** debem⁹ eū reuerētē suscipere p̄pter vtilitatē: q̄ venit nobis ad nostrā vtilitatē: tant⁹ enī et talis rex dignat⁹ ē venire in carne et tot labores sustinere et tantā mortē: solū p̄pter nostꝝ p̄modū. **¶ Ubi** nota q̄ rex iste venit nobis. **xii. modis.** **¶ Primo** venit vt vita ad nos viuificandū: q̄ oēs in peccatis mortui eramus. **Job. x.** **Ego** veni vt vitā hēant. **Itē** ego su⁹ panis viu⁹ qui de celo descēdit: si q̄s mā. ex hoc. **pa. vi. in et. Job. vi.** **Secūdo** venit vt lux ad nos illuminandū: q̄ oēs in tenebris habitabam⁹. **Esa. ix.** **Habitantib⁹** in regione vmbre mortis lux orta est eis: puulus enī nat⁹ ē nobis et filius datus ē nobis. **¶ Tercō** venit vt medic⁹ ad sanandū: q̄ magn⁹ vbi q̄s iacebat egrotus. vnde medicinas salutares sc̄z sacramēta ecclesie instituit omnē morbū expellētia. **¶ Quarto** venit tanq̄ gigas ad nos d̄ potestate dyaboli eripiendū: q̄ oēs ab eo detinebamur.

Sermo

Coli. i. c. Qui eripuit nos d potestate, te
nebrarum. i. demonum: et trahit in regnum
dilectionis filij sui. **Luc. xi.** Cū fortis arma
tus cust. atr. su. in pace sunt omnia que
possidet. **¶** Quinto venit tanq̄z iustus
ad opa dyaboli destruēda: et nos p gra
tā iustificandū: qz omnes peccatores e
ram⁹ diuina misericordia: indigentes.
vt d: **Ro. xxi. c. iohā. iij.** In hoc apparuit
it filij dei vt dissoluat opa dyaboli. **ro.
vi.** **¶** Uetus homo noster. i. concupiscentia
mali sicut crucifixus est cū cristo ut destru
atur corpus peccati. i. genes peccatoz
Unde in p̄missa zach. p̄phetia d: **Ecce
rex tuus venit tibi sanct⁹ et saluator.**
¶ Sexto venit tanq̄z ignis ad corda nostra
igne sp̄s sancti int̄ lamādum: qz omnes
ppter inabundantē maliciā in frigidati
eram⁹ **Math. xxij.** Quoniā abundabit
malicia refrigescet caritas multoz. hoc
frigus christus venit expellere. **Luc. xii.**
¶ Ignē veni mittere in terrā. Et ideo in sp̄e
ignis spiritū sanctum sup ap̄los misit.
¶ Septimo venit tanq̄z redemptor ad p̄
cū pro nobis soluendū et nos libertati
restituendū: qz omes vt obsides pro de
bito primoz pentū in carcere inferni de
tinebamur. **ps. lxxvij.** **¶** Que nō rapuit: scz
in cruce tunc exoluebā. Quia qui pecca
tū non fecit: penā peccatoz sustinuit et
exoluit: et p̄sequēs nos liberauit. **ioh.
xvij.** **¶** Si filius vos liberauit veri liberi
eritis **gall. iij.** Itaqz iam nō sum⁹ filij a
cille sed libere. sup. matris ecclesie q̄ liber
tate christus nos liberauit. **¶** Octauo
venit tanq̄z mediator ad nos patri recō
ciliandū et pacificandū: qz oēs inimici
dei eramus. **Ro. v.** **¶** Comendat deus ca
ritatē suā in nobis: quā cū inimici esse
mus recōciliati sum⁹ deo p mortem filij
sui. **ioh. x.** **¶** Medius aut̄ venit stetit. s. co
rā deo ad nos recōciliandū. Ipse tanq̄z
mediator: recepit vulnera que deus hu

Primus

mano generi inferebat. **Esa. liij.** **¶** Vulne
ratus est ppter iniquitates nostras. attri
tus ste ppter scelera nostra. **¶** Unde i ei⁹
natiuitate angel̄ cecinerūt pacē sanctas
dicētes. et in terra pa. ho. **lu. ij.** **¶** Nono
venit tanq̄z thesaurus ad nos veris di
uicis p̄ditandū et replendū: qz omnes
mendici eram⁹ **Coll. ii.** Ipse est in q̄ sunt
omnes thesauri sapientie et sciencie dei
absconditi **Ro. viii.** **¶** Quomodo nō eti
qz cū illo. s. xpo omnia nobis donauit.
¶ Profecto qui nō habet deū nihil oīno
habet: et qui habz deū p̄diues est. **Aug.**
¶ Habens aurū in archa diues nō est. ha
bēs deū in p̄ciēcia diues est. **io. iij.** **¶** Qui
biberit ex hac aqua sitiet iterū: qui autē
biberit ex hac aqua quā ego dabo ei nō
sitiet in eternū. **¶** Decimo venit tanq̄z
clauus ad nos: i vna fide et cultura vni
us dei. et vna lege et vna ecclesia in siml
vniendum: qz diuisi eram⁹ in omnibus
supradictis: et alius sic et alius sic ibat.
Jo. x. **¶** Alias oues habeo que nō sunt ex
hoc ouili: et illas optet me adducere et
vocem. **m. au.** et fiet vnū ouile et vn⁹ pa
stor. **¶** Undecimo venit tanq̄m de⁹ ad
humanā naturā exaltandū: qz valde de
pressi eram⁹. **¶** Qui enī do. mini omnū cō
stituti fueram⁹: sub elemētis mundi era
mus seruiētes vt dicit apo ad **Gal. iij.**
¶ Et vide quantū exaltauit eā. qz deus fa
ctus est homo. et hō veraciter est deus:
et ideo extunc angel⁹ recusauit ab hoīe
adorari. vt patet **apoc. xxi.** quādo agē
lus dixit iohanni volēti se adorare. **¶** Vi
de inq̄t ne feceris cōseruus enī tuus suz
et p̄fratrū tuoz. **¶** Duodecimo venit tā
q̄m. domin⁹ ad nos in ciuitatē nostraz
celestē reducendum: a qua omnes exu
labamus. **ioh. xii.** **¶** Ego si exaltatus fuero
a terra omnia trahā ad me ipsū: id ē ho
minē qui cū omnibus p̄municat. **ephe:
iij.** **¶** Ascendēs christ⁹ in altū captiuā du

Sermo

xit captiuitate: dedit dona hominibus.
Quarto debem⁹ eū suscipere reueren-
ter ppter mansuetudinē. qz cū sit rex celi
et terre venit tamē humilis et mansuetus
similis nobis cum lege mansuetudinis
et amoris. **¶** Et hoc quidem satis
pgrue ppter q̄ttuor. **¶** Primo ppter sa-
lutem quā venerat dandā. nō enī tūc ve-
nit ad mundū iudicandū sed saluandū
iob. iij. **¶** Nō enī misit deus filiū suū i mū-
dum vt mundū iudicaret sed vt mūdus
saluaret p ipm. **¶** Quādo enī ad iudican-
dū venerit tūc cū maiestate magna ve-
niet et virtute. **¶** Valus autē in humilita-
te p̄sistit iob. xxij. c. **¶** Qui humiliatus fu-
erit erit in glā. **¶** Et ergo ostēderet salu-
tē anime in humilitate p̄sistere. idō hūi-
liter venit. **¶** Math. iij. **¶** Sic decz nos im-
plere omnē iusticiā. i. omnē humilitatez
¶ Scōdo ppter exemplū q̄ nos venerat
informādus et docendū. **¶** Ipse enī venit
nos docere contempnere mundū et mū-
dana: ergo vt nos veraciter doceret et i-
formaret debuit ipse p̄spera mūdi d̄spi-
cere et humiliter ambulare. phi. ij. **¶** Hūi-
liauit semetipm formā serui accipiens.
¶ Et ideo postqz lauerat pedes discipulo-
rū dixit. **¶** Exemplū enī dedi vobis vt qm
admodū ego feci ita et vos faciatis. ioh.
bā. xij. **¶** Tercō ppter diuinā virtutez
monstrandaz: qz si cū potēcia. ut reges
mundi venisset. cōuersio fidelū attribu-
erēt potēcie armorū et non virtuti diui-
ne. sicut patet de cultura deoz quaz ro-
mani p̄ncipes violenter per potēciaz
armorū in totū mundū induxerūt. **¶** Pro-
pter hoc etiā elegit p̄emptibiles perso-
nas ad sui comitatū vt totū dei virtuti
ascribat. i. cor. j. **¶** Videte vocatōnem ve-
strā fratres qz nō mltos sapientes scdm
carnē sed que stulta sunt mūdi elegit de-
us. **¶** In quo apparet qz christus vere fuit
deus qui sic abiecte venit. et tamē totūz

Primus

mundū p̄uertit a ritu nociuo et vsitato
ad fidem arduā intelligendaz et fortem
opandā. **¶** Ex quo soluit̄ q̄stio de macho-
meto qui multos ad suā fidē conuertit.
qz ritus ille facilis est ad intelligendū
et opandū. et ideo multos attraxit.

¶ Quarto ppter p̄gruū attractatiuū
ostendendū. **¶** Si enī cū potēcia venisset
fuisset a nobis timore habitus poci⁹ qz
amatus. timor autē nō est p̄ueniēs attra-
ctiuū ad deo seruendū: sed amor. **¶** Naz
qui ex timore seruit nō meret̄ sed qui ex
amore. imo p̄fecta caritas foras mittit ti-
morē. vt d̄. i. iob. iij. **¶** Et ideo mansuetus
et humilis venit vt a nobis poci⁹ amet̄
qz timeatur. et nos ad se p̄ amorē attra-
hat. **¶** Hier. xxxj. **¶** In caritate p̄petua dilexi-
te. ideo attrahi te miserans. iob. vi. **¶** Nes-
mo p̄t ad me venire nisi pa. q̄ mi. m. tr.
eū p̄ amorē: sicut attrahit ouis dum ra-
mus viridis ei ostendit vt d̄. **¶** Aug⁹. zc.

Sequitur tractatus

¶ Circa aduentū filij dei siue icarna-
tōem sex vidēda sunt. **¶** Primo an fili-
us dei fuisset incarnat⁹ si homo nō pec-
casset. **¶** Et dicendū qz sic p̄babiliter. **¶** Naz
si homo nō peccasset fuisset incarnatus
ad p̄plementū beatitudinis hūane vt
homo esset beatus in aīa et in corpore.
¶ Nā beatitudo hoīs in cognitōe hūani-
tatis et diuinitatis xp̄i p̄sistit. iuxta illd̄
iob. xvij. **¶** Nec est vita eterna vt cognos-
cat te solū verū deū et quē misisti iesum
xp̄m. **¶** Nō autē fuisset incarnat⁹ ad patie-
dū p̄ hoīe sicut postea p̄ncipalit̄ fuit.
¶ Scōdo videndū ē quō d̄s d̄r̄ velle in
mūdū cū ip̄e sit v̄bilibz. c⁹ rō est qz ip̄e ē
bonū īfinitū oīa bona ī se p̄tines et ip̄e ī
oībus consistēs: et idō oportet qz v̄biqz
qz sit. **¶** Aug⁹. **¶** De⁹ ē v̄biqz. ē enī ītra omīa
nō īclusus: extra oīa nō exclusus: supra
oīa nō eleuat⁹. **¶** Et dicendū qz fili⁹ dei d̄r̄
velle ī mūdū īq̄ntū nouo mō cepit eē

Sermo

in mūdo quo āte nō fuerat. s. p. carnis assumptionē. Et ppter ea vocat aduēt⁹ fili dei in carnem. Tercō videndū ē cū scdm aug. indiuisa sunt opa trinitatis: cō rō est qz cū opatio pcedit ab eētia vt dl. philo soph⁹. et vna sit essentia in eētate diuina. optet qz in ea sit vna opatō. Quare ergo fili⁹ dicitur incarnat⁹ et nō pater nec spūsanct⁹. Et dicendū vt dl. aug. qz tota eētitas opata ē incarnatōem et oīa hūana opa xpi dicitur fecisse. Sed qz in eētate ē relatio realis pstitues siue distinguens realiter psonas diuinas. iō psonae diuinae sunt distincte adiucē et vna nō ē alia. qz pater nō ē fili⁹ nec spūsanct⁹. et aliquid ppetit vni qd nō ppetit alteri. Sicut generatio ppetit patri et nō filio nec spūsancto. et pcessio ppetit spūsancto et nō patri l' filio et gigni eternalit et incarnari tpaliter filio et nō patri l' spūsancto. Et ad hoc videndū pono duo exempla. Anū p laicis in pdicatōe. et aliud p clericis in sermone. Exemplū p laicis est scriptura alicui⁹ carte. Scripturā ei alicui⁹ carte opantia sunt cor: imaginatō et manus. qz cum oīs motus sit a corde man⁹ nō pōt scribere nisi moueat a corde. Similiter si imaginatō. nō imaginaretur dīnās corp^m lrārū nūqz manus scriberet. De manu manifestū ē. Et tamē qmuis hec tria opācia sūt scripturaz: tamē sola man⁹ dicitur scribere s; nō cor: l' imaginatio. Sic est in pposito qz qmuis tota trinitas sit incarnatōem opata et alia opera hūana xpi. tamē sol⁹ filius dei fuit incarnatus: mortu⁹: et sepultus: surrexit et ascendit in celū. Exēplū qntū ad clericos est in silogismo. dicat sic. Dīs hō habet animā petr⁹ ē hō. ergo petr⁹ hz animā. Manifestū est qz hāc pclusiōe: scz petr⁹ habet animā fecit volūtas mēoria et intellectus siue rō. qz si volūtas noluit silogizare. pdicta pclusio nō esset ba-

Primus

bita. et si mēoria nō retinisset pmissas nō assensisset pclusiōi. et si rō non silogizasset nō haberet pclusiō. et tamē qmuis hec tria opent pclusiōe. tamē sola rō dicitur silogizare. Sic est in trinitate circa incarnatōem filij dei. qz incarnatō solo filio dei ppetit. **¶** Quarto videndū est quō filius dei fact⁹ est homo. Et dicendū qz p assumptionē anime et corp⁹ factus est hō ex qbus homo pstat. Sed cauendū ē hic qz ex vnione amie et corp⁹ pstituit psona humana. qz dicitur hō: s; in xpo nō fuit sic: sed solus fuit ibi psona diuina et non hūana. qz vnio duarū naturarū facta est i vna diuina psona et nō duarū psonarū in vna natura. Sic ergo psona vbi dei ex eo qz assumpsit animā et carnē ex quib⁹ pstat homo facta est homo natura hūana que semper est verus dīs in natura diuina: et idō qd erat pmasit. et qd non erat assumpsit. Unde fili⁹ dicitur fm naturā hūana opat⁹ est oīa hūana et natiuitatē et mortem. et scdm diuinā opatus est omia opa que solus poterat facere. Nō at p priū accidit in morte: qz nō dicitur fili⁹ dicitur mortuus fuisse ex eo qz dimiserit animā et carne: quas nunqm dimisit: sicut dicitur factus hō eo qz corp⁹ et animā assumpsit. Sed dicitur mortuus fuisse ex eo qz sepata est aīa a carne sicut alij hoīes ex eo qz sepata aīa a carne mori dicunt. **¶** Quinto videndū est quare solus filius dei dicitur incarnat⁹ et non pater nec spūsanct⁹. Et dicendū qz incarnatio ppetit filio et non patri nec spūsancto. Per incarnatōem enī filius dei factus ē filius vginis. s; de rōe filij est qz generet et nascat et beat patrem et matrē. qd nō ppetit patri nec spūsancto s; solū filio. Et iō fili⁹ dei eternaliter genit⁹ a patre: cepit in tpe hrē matrē: et ex ea nasci. et qz oīa q ad rōez filiatōis pnter: ei ppetit et nō patri l' spūsancto

Sermo

idō sol^o ip̄e debuit incarnari. Itē fili^o diē
di v̄tus z dei sapiā: oīa ordinās: z oīa p̄
ficiēs. vt dicitur. 1. cor. 1. Si ergo pat̄ veīss; in
mundo ad docēdū hoīes z patēdū p̄ eis
et fili^o remāssisset in celo ad gaudēdū: fu
iss; valde vituposuz filio. et iō decēs fu
it vt fili^o veīret in mūdū ad p̄ficiēdū
oīa et ad ordinādū tāq; di v̄t^o z di sapi
ētia: vt sicut d̄s pat̄ p̄ ip̄m fecerat hoīes
ita p̄ ip̄s reficeret. Sp̄ūscō at̄ nullo mō
incarnari p̄petebat. qz ip̄e h̄z a carnalib;
b^o ad celestia eleuare. Ezech. viij. Et ele
uauit me sp̄ūs inter celū et terrā. Unde
si ip̄e fuiss; imixt^o carni z carnalib^o: fecis
s; p̄ naturā sp̄s z iō nō decebat ip̄s incar
nari. **¶** ¶ **S**exto vidēdū est q̄re fuit
necessariū filiū di incarnari. qz sicut solo
v̄bo fecit mūdū z hoīes ita solo v̄bo po
tuit eū reficere. Et dicēdū s̄m aug. De^o
nō respicit qd̄ possit facere s; qd̄ deceat
ip̄m facere et sit p̄ueniēs rōni et nature
rei. Et s̄m hoc fuit p̄ueniēs filiū dei incar
nari multipli rōe. **¶** ¶ **P**rimo rōe ma
nifestatōnis misericordie diuine. **¶** ¶ **A**z
ante aduentū filij dei d̄s maifestauerat
valde iusticiā suā et nō mīaz nāv̄s; tunc
in toto mūdō iusticia regnabat. qd̄ pa
tet q̄ntū ad omnē locū: ad oēm ip̄līm: et
ad omnē p̄sonā. Quātū ad omnē locū
patet q̄ iusticia regnabat: qz in celo v̄nd̄
eieci sunt āgeli. In aere vbi piecti sunt
demonēs. In paradiso v̄nde eiect^o est hō.
In mundo vbi factū ē diluuiū. In libo
vbi detinebant patres p̄ peccato primi
pentis. In purgatorio vbi purgabant̄
iusti. In inferno vbi tormentabatur dā
nati. Et sic mīa alicui nō regnabat nisi i
celo respectu remanētū āgeloz. ps. cxx
v. Domine in celo mīa tua. Idē pat̄ q̄n
tū ad oēm ip̄līm. nā in ip̄lo gentili maḡs
iusticias exercuit d̄s. et multis pestilen
cijs ip̄m tradidit vt patet in pharaone
et exercitu ei^o: qz oēs submersi sunt i ma

Primus

ri. vt patet exo. xxiiij. Itē patet in exerci
tu sennacherib. de q̄ āgelus domi. Adil
le octoginta q̄nq; sil̄ interfecit. vt p̄z esa.
xxxviij. Et que maior pestilētia q̄m esse
lub p̄tate demonū et ydolis imolare qd̄
ip̄lus gentilis āte aduētuz filij dei facie
bat. In ip̄lo etiā dei sc̄z iudaico magnas
iusticias inter multa beneficia exercuit
d̄s. nā sexcenta milia que egressa sunt d̄
egipto p̄strata sunt in deserto et a serpe
tibus et igne p̄sumpta. et solū duo t̄raz
p̄missionis intrauerūt. **¶** ¶ **I**ndē tradi
te sunt plures pene vsq; ad p̄summatō
nē i man^o inimicoz. **¶** ¶ **I**dē p̄z q̄ntū ad oēm
p̄sonā. nā nō valebat fides. qz abraaz fi
delis z oēs pat̄arche ad inferos descen
derūt. **¶** ¶ **N**ō lex l̄ p̄phetia. qz moises z oēs
p̄phete illuc ibāt. **¶** ¶ **N**ō dignitas sacerdo
tal̄ regalis. qz aaron et dauid z oēs sa
cerdotes illuc descēderūt. **¶** ¶ **N**ō sapiā vel
fortitudo. qz salomō et sampson z omēs
sapiētes et fortes ad inferos sunt detra
cti. **¶** ¶ **N**ō sanctitas vl̄ iusticia. qz iob t̄bo
bias z etiā iohannes bap. z oēs iusti il
luc ibāt. Job. iij. Ubi p̄stituta ē domus
d̄i viuētī. **¶** ¶ **E**t vbi venit plenitudo t̄pis.
sc̄z incarnatōnis filij di. misit d̄s filiū su
uz in similitudinē carnis peccati. cuz sacco
grē et mie pleno. q̄b^o totā terrā repleuit
ps. cxxi. **¶** ¶ **M**isericordia domini plena est
terra. **¶** ¶ **Q**ue maxime in incarnatōe filij dei
demonstrata ē q̄ apparet i celo qd̄ ab hoī
b^o possidet in terra q̄ illuminata z sc̄fi
cata ē p̄sentia saluatoris: in inferno qui
fuit euacuat^o in oī ip̄lo z in oī p̄sona. qz
q̄cunq; q̄volūt possunt saluari z celū it̄ra
re. j. thi. iij. **¶** ¶ **Q**ui vult oēs hoīes saluos fi
eri. **¶** ¶ **A**dia ergo regnat sup oīa opa dei.
ps. cxlvi. **¶** ¶ **M**isericordies ei^o sup oīa opa
eius. **¶** ¶ **S**ecdo rōe iuste satisfacti
onis. nā p̄ctm hūane nature qd̄ in oēs
trāsit fuit q̄drupl̄ i: i. finitū. **¶** ¶ **P**rimo q̄a
p̄ infinitū bonū p̄missuz. **¶** ¶ **S**ecdo qz i finitū

Sermo

bois nos puauit. i. iusticia originali et sta-
tu inocencie. et gra et gla dei. Tercio qz infi-
nitos infecit et inficit ppter qd oes nasci-
mur filij ire. **Eph. ij.** Eram⁹ natura filij
ire. Quarto qz infinitis mal' nos addixit
Job. xij. Homo nat⁹ d muliere zc. replet⁹
mltis miserijs. Cu ergo ds sit iustissim⁹
et nihil ipunitu relinqt. et non possit ad
ordinem reduci iusticie nisi p satisfactioem
pdignam. optuit q aliqs satisfaceret c⁹ me-
ritu esset infinitu. et q esset supra tota na-
tura sicut peccatu tota natura corrupat
Null⁹ at pur⁹ ho pt esse meriti infiniti
nec supra tota natam imo oes sunt meri-
ti finiti et infra natura. et id optuit q ta-
lis esset ds. **De⁹ at no peccauit sz ho.** Et
id vt iusta fiet satisfactio optuit q eet ds
et ho sit. de⁹ q posset et ho q deberet. Et id
optuit filiu dei incarnari. ut in nata hu-
mana iuste p boie satisfaceret. in q appa-
ruit maxima caritas dei. qz cu in tota na-
ta null⁹ inueniret q posset satisfacere vo-
luit filiu suu assumere carne. vt p boie
satisfaceret. **Ro.** ppter nimia caritatez q
dilexit nos ds filiu suu misit in munduz
Tercio rde sume pmunicatōis. Bo-
nu ei vt di. **Dyon.** est sui p⁹ pmunicati-
uū. et qnto meli⁹ e. tato magis se pmuni-
cat. ut p; in luce q oia corpalia in boita-
te excedit et id magis se puicat. Cuz ergo
ds sit summū bonū. summe se nobis de-
buit puicare. **Summe at pmunicatōis mo-
d⁹ fuit p incarnatōis misteriu.** **Quarto**
rde desiderij natural'. **Natale** eniz dside-
riu hois e esse beatū. nec aliqd nata pati-
tur esse frustra. qz demonstraret impfctō-
ne auctoris nate qd e ipossibile. **Ho aut**
natalit desiderat ee beat⁹. **Bitudo** aut
hois pstitit in deitatis pgnitōe et huani-
tatis xpi. **Job. xvij.** Nec e vita etna zc. Er-
go ad pplemētū et pfcōne beatitudinis
in q sola naturale desideriu hominis p-
ficiat et qescat. ds debuit incarnari etiaz si

Primus

ho no peccasset vt dictū e supra: et id
sancti naturalit aduentū xpi desiderabāt
dicētes. **Utina** dirupes celos et descen-
deres. **Esa. lxxij.** **Quito rde** ppassio-
nis vt. s. posset his qui tēptant et affligū-
tur ppati vt di. apls ad hebr. ij. **Nobis**
aut ppati in nata diuina no poterat: et
ido natura hūanā decuit ipm assumere
in qua his qui tēptant pateret et mise-
ricors fieret. **Ho aut** pena et afflictō be-
ne cognoscit nisi p experientia: et id assū-
psit carnē vt penas nostras expiret. et p
psequis nobis pateret et misericors fie-
ret. et ab ipis peis tad nos liberaret. **De-**
buit eniz p oia fratrib⁹ assilari vt miseri-
cors fieret hebr. ii. **Sexto rde** repletō-
nis: sicut. n. nec frustra aliqd ita nec vas-
cuū pt pistere in natura. **Manifestus e**
at q demones de celo cadēdo māsiōnes
eorū vacue remāserūt: q p solū meritum
filij dei fuerūt hominib⁹ ppate. **Job. xij.**
In domo pa. m. mā. mul. sunt. scz vacue
si quo min⁹ dixisset vobis qz vado pare
vobis locū. **Optuit** ergo filius dei inca-
nari: vt in carne assumpta mereret no-
bis illarū mansionū adeptōne. et sic re-
plerent. **Et** ido dicūt theologiqz tantuz
durabit mōs ad minus donec ille māsi-
ōnes ab hominib⁹ repleant. qmuis gre.
alit dicat. s. q tātū durabit mūd⁹ donec
ibi sint homines in eqli numero āgeloz
Septimo rde ppletōis vt. s. ois modus
pductōis hois ppleret. **Nā** pm⁹ ho p-
duce⁹ fuit sine prē et mrē. s. adā. scōs. s. eua
pducta fuit ex prē et sine mrē. oēs alii ex
prē et mrē. **Restabat** at qrt⁹ mod⁹ vt qf
pducere⁹ ex mrē sine prē. qd pdiit xpus
in esse: et in hac qrtā generatōne filij dei
in terrā suā. s. in hūm celestē p xpi meri-
tū rediret. **Sicut** i figura ds dixit abrae
gen. iij. **Generatōe** autē quarta reuertet
ipis me⁹ buc.

Sermo. II. de epla.

Scientes quod hora est iam nos de somno surgere
 ro. xiii. **C**onsuetudo est quando a
 liquis magnus dominus venit ad aliquos ter
 ram alienam quod homines illius terre dirigunt
 nuncios ad inquirendum quando dominus
 iste fuerit prope terram: et tunc milites et pe
 dices ornati pergunt obviam ipsi hominibus
 recepturi. Quia ergo secundum representationem
 ecclesie rex noster Christus filius dei rex celi et
 terre in primo est: ut descendat ad nos
 nobis maxima donaria largiturus: ideo
 apostolus in presenti epistola tanquam nuncius
 et speculator ecclesie affirmat dicens **S**ci
 entes quia hora est iam ut surgamus et nos
 propemus et occurramus in occursum ob
 viam salvatori nostro. **A**mos. iiii. capi.
Prepare in occursum dei tui israel. **Q**uod
 et si secundum carnem non sit modo venturus
 ad nos: tamen veniet in mentem si erimus
 parati. **J**ob. xiii. **A**d eum veniemus et
 manserimus ad eum faciemus. **C**irca hanc pre
 parationem apostolus in presenti epistola quattuor facit.
Primo ergo nos hortatur ut surgamus et
 propemus nos ad occurrendum regi nostro in prin
 cipio epistole. **S**ecundo duas causas assignat quare
 est surgendum et regi nostro obviam ibi. **H**ic
 enim propter nos est nostra salus quod cum credidimus
Non processit dies autem appropinquabit. **T**er
 cio inducit volentes occurrere ut indigna
 non induant ad digne occurrendum tanto re
 gi ibi. **A**biciamus ergo opera tenebrarum et
 induamus arma lucis. **Q**uarto ostendit
 que sint indigna ornamenta in quibus ei oc
 currere non debemus. et que digna in quibus
 ei humiliter est obviam ibi. **N**on in come
 sationibus et ebrietatibus etc. sed induimus
 dominum iesum christum. **P**rimo ergo apo
 stolus hortatur nos ut surgamus et propemus
 nos ad occurrendum obviam regi nostro dei.
Scientes quod tempus et hora est ut de somno tor
 pis et negligentie surgamus ut occurramus

obviam salvatori nostro. **p**uer. xiii. **U**sque
 piger dormis. **I**te sicut hostium vertit in
 cardine suo. sic piger in lecto suo. **I**n eo
 de. xvi. **M**axime autem surgendum est a somno
 culpe et peccati. **e**phe. v. **S**urge qui dor
 mis et exurge a mortuis et illuminabit
 te christus. **P**ro designat autem peccatus
 pro somno propter quinquaginta. **P**rimo quod sicut
 somnus reddit hominem insensibilem sic pecca
 tum puer. xiii. **T**raherunt me et ego non sen
 si. verberaverunt et ego non dolui. **T**rahit
 homo a demone cuius servus factus est alias
 non auderet eum trahere. et nondum trahit. sed
 et hoc non sentit. **H**oc figuratum fuit in iiii.
 reg. vi. de militibus regis surie quos heliseus
 duxit in samariam percussit cecitate. quos rex
 israel volens occidere sed heliseus non per
 misit. **I**ta demon postquam traxerit hominem
 ad peccatum statim vellet occidere et ducere
 in infernum. sed deus non permittit ex magna
 misericordia. **T**ren. iii. **M**isericordie domini misericordie
 quod non sumus dormientes. et non solum trahit sed etiam
 et vulnerat letaliter et totum ex
 poliat. **L**uc. x. ca. **Q**ui etiam despolia
 verunt eum et plagis impositis abierunt
 semivivo relicto. **E**t tamen non dolet.
 imo letatur quod propter nos est. **P**roverbi.
 ii. c. **L**etantur cum malefecerint et exultant
 in rebus pessimis. **S**ecundo quia sicut
 somnus est quedam imago mortis
 et anima in peccato manens mortua est.
 quia separata est a vita vera scilicet deo qui est
 beata vita animarum. ioban. xi. capitulo.
Ego sum resurrectio et vita. **V**era mors
 quam non timent est separatio anime a deo
 qui est beata vita animarum. **E**t ideo dicit ipse. **A**dors
 peccatorum pessima. **T**ercio quod sicut somnus
 reddit hominem sicut bestiam pro tempore. illo quod dicitur.
 psalmus. in dimidio temporis. scilicet quod dormimus non
 differimus a bestiis. ita peccatorum. psalmus. xlviii. homo
 cum in hunc mundum est non intellexit. propter est in mentis
 insipientibus et similis factus est illis. **B**oe.
Hic ista conditio est ut si se nosse desierit

infra bestias redigat. Sicut ergo ligat bestia et ducit ad macellum ita ligat peccator et ducit ad infernum. **puer. v.** **F**umbus peccatorum suorum quasi strungit. **math. xxij.** **L**igatis manibus et pedibus mittite eum in tenebras exteriores. **Quarto** quod sicut somnus facit ea apparere que non sunt. et videtur dormienti quod sit episcopus et quod habeat vestes preciosas et similia fantasmata generat. sic peccatum facit apparere ea que non sunt. **esai. xix.** Sicut somniat esurientes et comedunt cum aut fuerit exprophetata vacua est anima illius. sic erit multitudo omnium gentium. **Facit** enim peccatum apparere umbras ac si apparet vera bona. quando autem peccator fuerit excitatus. pro pena tunc cognoscit quod bona mundi sunt umbra. **Unde** impius qui sunt in inferno dicunt illud **sap. iij. c.** **T**ransierunt omnia illa tanquam umbra. **Facit** enim peccatum malum apparere bonum et e converso et hoc sic. quod corruptum palatum rationis anime. **aug.** **P**alato non sano pena est panis qui est suavis. et oculis egris odibilis est lux que puris est amabilis. **esai. v.** **N**e qui dicitis malum bonum et bonum malum. ponentes tenebras lucem. et lucem tenebras. ponentes amarum in dulce. et dulce in amarum. **Quinto** sicut somnus facit videri dormienti illa esse vera pericula que non sunt. et vera pericula facit eum non timere ut si latro esset supra eum volens eum strangulare. sic peccatum facit peccatorem supra modum timere pericula mundi et dispendia reipublice que pericula non sunt. et vera pericula. scilicet perdere virtutes et separari a deo et mori in anima non timet. **Paupertatem** enim mundi et abiectiorem nimis timet. et paupertatem et confusionem eternam non timet. **ps. xxij.** **I**lli trepidaverunt timore ubi non erat timor. **Talis** enim somnus quo peccatores dormiunt est somnus confusionis et mortis. **hie. iij. c.** **D**ormiunt in confusionem nostram. **Sic** dormiunt samson in gremio dalie et surrexit confusus et vincit ab iuni

cis. **iudic. xvi.** **E**t ideo talis somnus est penitentia dicitur. **1. thes. v.** **N**on dormiamus sicut et ceteri. sed vigilemus et sobrii simus. **Surgamus** ergo carissimi et obviamus eam salutatori nostro. **Proverbum** est. qui mane non surgit dietam proponit. **Et** sic patet primum. **Secundo** apostolus duas causas assignat quare surgendum est et regi nostro obviamum. **Prima** summa propinquitate glorie. **Secunda** a propinquitate gratie. **ibi.** **N**ox precessit dies autem appropinquet. **Dicit** ergo sic. **Dixi** quod hora est a somno surgendi peccati et pigritie ut obviamus regi nostro. quod nunc nostra salus. scilicet deus qui est salus eterna et gloria beatorum propter nos est quam esset. **sup. primo cum credidimus.** quando. **scilicet** fidem recepimus. **Quarto** enim plus vivimus tanto proximiores morti sumus in quo christus nobis bene operantibus advenit mercedem eternam redditur. **apoc. xxiij.** **E**cce venio cito et merces mea mecum est reddere unicuique iuxta opera sua. **Jac.** **C**onfirmate corda vestra quoniam advenit dominus appropinquabit. **Et** est optuna ratio. si non essemus valde corrupti quod omnis mortis vel naturalis vel voluntariis movetur feruere dum appropinquet fini. **Unde** probus dicit quod naturalis motus in fine augmetur. sed violentus remittit. **Et** gregorius dicit super illud **iob. iij.** **G**audetque vehementer quasi effodientes thesaurum. **Qui** thesaurus fodit tanto ardentius effodiendo laborat quanto se thesauro appropinquare existimat. **Uel** salus eterna propter dicitur non a proximatione loci sed debiti. quanto enim post susceptam fidem plura bona operamur. tantomagis salus eterna appropinquat nobis et nos ipsi. **1. thes. iij. c.** **P**enitentiam agite appropinquet ei regnum celorum. **iac. iij.** appropinquet deo et appropinquet vobis. **Secunda** rationem ponit dicens. **N**ox precessit. **Sic** enim nox et dies sunt continua et unum non potest appropinquare nisi alter discedat

sic culpa et gratia. In infusione enī grē
culpa expellit. et hoc est qd dicitur: **N**ox p̄ces
sit. **S**urgendū ē enī qz nox p̄cessit. dies autē
appropinquabit. **N**ox inq̄m culpe et in
fidelitatis et ignorantie quibus dormi
ebamus p̄cessit et per dei grām recessit.
Dies autē. i. illuminatō gracie appropin
quavit sole iusticie mundū irradiante
Malach. iij. **T**imētib⁹ deum oriet sol
iusticie. **S**ic ergo patz qz surgere dēmus
et ire obuiā. qz et glā eius et grā appropi
quavit. grā facit nos surgere et ambula
re et gloria trahit. **Q**uid ergo moramur
qz nō unus obuiā regi nostro. **Mich. ii**
Surgite abite: qz non ha. hic requiem.
R **A**binota qz q̄ttuo: nos inducūt
ad surgendū et eūdum obuiam christo.
Primus est gallicantus diuine p̄dica
tionis. dum enī dies appropinquat gal
licantare frequentant. et tunc viatores
surgunt et in viam suaz vadūt. **C**arissi
mie ecce nunc dies in quo omnes p̄lati
et p̄dicatores p̄dicant. qz in hodierno e
uangelio eis mandat dū dicit. dicite vos
scz p̄dicatores filie sion. i. ecclesie fidelū
vt surgāt et p̄parēt se ad obuiādū regi
suo qui venit ei mansuetus et benign⁹.
Dicit. qz leo timet vocem galli. **F**erocōz
ergo est leone qui vocem predicatoris
nō timet. qui ē p̄co dei minās penam et
p̄mittens glām. **S**ecundū est tactus
diuine correctōis. **V**iator. n. qui nō sur
git ad vocem galli dēt excitari p̄tacum
Sic deus hominibus qui ad verbū p̄
dicatōis surgere a peccatis et ad se re
dire nolunt aduersa euenire p̄mittit vt
ad deū ire cogāt. **Gre. Malach. qz nos hic
premunt ad deū ire compellunt. Actu.**
rij. **P**ercussioqz latere petri exci. e. dicit
Surge veni. et cōti. ce. ca. de manu eius
Petrus in vinculis herodis. peccatoz
in vinculis dyaboli. qdū ex latere p̄ ad
uersa percunt. quasi equus calcaribus

excitat⁹. surgit et ad deū vadit. et tūc vī
cula peccatoz soluuūt. **S**ic fuit tactus
saul⁹ et surrexit paulus et ad deū redijt.
actu. ij. **E**t bene di. ex latere: qz aduersa
nō p̄ncipali et dircē dōs irrogat p̄cto: scz
p̄pter peccata et ido multū debemus ti
mere peccare. et si nō p̄pter penas eter
nas saltem temporales quas deus pro
pter peccata irrogat. et q̄s p̄pter merita
auertit. **E**xēpluz de achab de q̄ dicit. iij.
reg. xxi. **N**ōne vidisti achab humiliatū
corā me prop̄ qd nō inducā malū in di
ebus eius. **H**iere. xvij. qz si gens illa ege
rit penitentiā a peccato suo agaz et ego
penitentiā. **T**ercū est dies diuine il
lustratōis qz satis est piger viator qz si
nō surgit ad cantū galloz neqz dū exci
tatur. nō surgit saltē orto iā sole. **C**uz er
go dies gratie appropinquerit vt dictuz
ē. oīno surgere et ire xp̄o obuiā debem⁹
Esa. v. **E**go sto ad ostiū et pulso si q̄s a
puerit mihi introibo ad illum. **secunda
corinth. vi.** **E**cce nunc tēpus acceptabilē
le. ecce nunc dies salutis. **A**dinus ē acce
ptabile illud tempus quādo dōs querit
ad nos intrare qui est omne bonum.
Quartum est strepitus ambulanti
um per viam recte opationis. **C**onsue
uerunt enī viatores ad strepitum ābu
lantium surgere et ambulare. **R**educas
mus ergo ad memoriaz exempla seruo
rum dei quos deus de mortuis viuos
fecit. tanquaz carbonēs succendit. sicut
augustino fecit et tunc velocus surge
mus et secure ad deum accedem⁹. **H**oc
fuit figuratum in turbis. de quibus di
cit in euāgelio hodierno qz p̄scidebāt ra
mos d̄ arborib⁹ et p̄sternebāt i via. p̄scū
dē ramos d̄ arborib⁹ ē accipe exēpla scō
rū. p̄scidam⁹ ergo ramos obie ab abraā
ramū p̄nie a dō. ramū fidi a petro. ramū
dilectionis a iohanne. ramū hūilitatis
a beata v̄gine. et sic de alijs. **E**t nota hic

q̄ turbe p̄scidebāt ramos arborū fructiferarum sc̄z oliuarū et palmarum. Quid p̄scidunt ramos arborū ifructiferarū et siluestrium dum exemplū accipiunt in peccato dauid et nō a penitencia. qui dicunt sicut dauid peccauit et penituit. sic et ego possū peccare et penitere. magdalena peccauit petrus peccauit. paulus peccauit. similiter ergo et ego possū peccare zc̄. Et sic patet sc̄dm. **Tercio** iducit apostolus volētes christo occurrere vt indigna ornamenta abijciant. et digna assumant dicens. Abijciamus ergo opa tenebrarū. zc̄. Si ergo tenebre recesserunt ergo opa illarū debent recedere. **S** **S** **O**pa ergo mala dicūt opera tenebrarū p̄pter quatuor. **P**rimo q̄ ex tenebris ignorātie et erroris oriunt̄. Isidori philosophus. Errant oēs qui peccāt sc̄z in assumptione minoris. Q̄ peccator dicit fornicari est malū. sed fornicari cū ista non videtur sibi malū. sed delectabile bonū. puer. ii. Omnis emptor dicit malū est malū est. cum recesserit gloriatur. Sap. v. c. Errauimus a veritate et sol iusticie nō luxit nobis. **S**ecūdo q̄ tenebras querūt et in tenebris fiunt. iob. iij. Omnis qui male agit odit lucez. Job. xxiiij. capitu. Si subito videant auroz arbitranē vmbra mortis. **T**ercō q̄ in a nima tenebras spūales inducunt. psal. lxxxi. Nescierunt neq̄ intellexerūt in tenebris ambulāt. j. iob. j. c. Qui odit fr̄z suum in tenebris est. **Q**uarto q̄ ad eternas tenebras ducunt. Mathe. xxii. Ligatis manibus et pedibus. mittite eū in tenebras exteriores. Sed q̄ ut d̄t beatus auḡ. nō sufficit abstinere a malo nisi homo faciat qd̄ bonū est. ideo postq̄ abiecerimus opa tenebrarū debem̄ induere arma lucis sc̄z virtutes que aīaz orment et defendāt. in pugna spiritali. Eph. vi. Induite arma dei vt poss. stare

aduersus insi. dyaboli. ii. coz. x. Arma milicie nostre nō sunt carnalia. sed spūalia. Induamus ergo virtutes vt hoēste abulem̄ sicut in die. s. i. apto ad edificatōem primoz. Mathe. v. Sic luceat lux vr̄a corā hoīb̄. vt videant opa vr̄a bona. Ephe. v. Et filij lucis ambulate. **T** **N**ota q̄ virtutes et opa virtutū q̄tuor bona efficiūt in hoīe put hic inu itur. **P**rimū est q̄ tanq̄ vestes opunt multitudinē peccatorū. i. pet. iiii. Caritas opit mltitudinē peccatorū. Et hoc sic inuūt cum d̄r. Induamur Vestes ei induunt. **S** **ecūm** est q̄ defendūt hoīnem tā in vita q̄z in morte. tam in presēti q̄z in futuro ab omnib̄ animā ipugn tibns. Ecc. xxix. Sup scutū potētis et super lanceā aduersus inimicū tuū pugbit. Iho. iiii. Elemosina ab omni peccato et a morte liberat et nō patit animā ire in tenebras. Hoc inuūt cum d̄r. Arma. Arma enī defendūt. **T**ercū ē q̄ ornant et decorāt hominē ps. xlviij. Ut tit regina a dextris tuis in vestitu. dāuto circūdata varietate. Vestit̄ deauratus sunt opa in caritate facta. Vestitus vero luto circūdat̄ sunt opa extra caritatem facta. Varietate vero circūdat̄ est ornatus ille quādo abundat diuers̄ generibus bonoz opm. puer. iij. Stragulatam vestem fecerunt sibi. id est variarum et multaz virtutū. Et hoc sic inu itur cum d̄r. Lucis. Lux enim ornat Est enī sc̄dm ph̄m ypostasis colorūz. Unde quādo mulieres volunt pulcre apparere tunc ornant se seu colorant. Quartū est q̄ fidelem exhibēt nobis societatem Ipse enim nō deserunt nos quādo alia oīa nos deserunt. s. in morte Diuicie: deliciez hoīes. et oīa nos deserūt. apoc. xmi. opa eū illoz secūt illos. peccatores faciūt sic colūba nidificās i fenestra vbi plēs pullos amisit. thesaurizat

enī in mundo isto vbi oēs antecessores
sui tantū thesaurū amiserunt. **Osee. vii.**
Effraiz facta est quasi columba seducta
nō habēs cor. i. sensum. **Adund⁹** iste est
sacc⁹ p̄sus d̄ quo d̄: **aggel. i.** Qui mer
ces p̄gregauit misit eas in saccu p̄tu
sum. **Foramē mundi est mors** p̄ quā oīa
recedunt. et ideo nullo modo thesauri
sandū est in mundo. **Math. vi.** Nolite
vobis thesaurizare thesauros in mūdo
siue in terra vbi erugo et tinea demolli
tur. et vbi fures effodiūt et furant. **The**
saurisandū est ergo opibus bonis que
in celo p̄seruantur ⁊ nunq̄ nos deserūt
Math. eodem ca. **The**saurisate vobis
thesauros ī celo: vbi nec erugo nec tinea
demolliūt. et fures nō effodiunt nec furā
tur. **Et hoc inuitur cum dicit sic.** **U**t in
die honeste ambulemus. **I**n die sc̄s do
mini quando veniet ad iudiciū particu
lare in morte vniuscuiusq̄. et ad iudici
um vniuersale in fine mundi. **T**unc enī
honeste ambulat homo quando bonā
societatez habet. **S**i ergo habuim⁹ ope
ra virtutum que sola nos comitantur.
tunc in die domini honeste ambulem⁹.
Et sic patet terciū. **Q**uarto ostendit
que sunt indigna ornamenta que abij
cere debem⁹ ad eundum obuiā regi no
stro. **U** **I**ndigna vero ornamenta
sūt opa mala que nascunt̄ ex duplici ra
dice. sc̄s ex carnis p̄cupiscētia. **E**t hoc sic
primo tangit cum d̄: **N**on in comessati
onibus **E**t ex sp̄iali malicia. et hoc sic tā
gitur secūdo cum d̄: **N**on in cōtentōne
Ad hanc duplicē radicem omnia mala
reducuntur. **D**icit ergo sic. **A**biiciam⁹
opera tenebrarū et induamus arma lu
cis vt honeste ambulemus et p̄cedam⁹
digne obuiam regi nostro venienti: nō
ambulantēs in comessatōnib⁹. **C**omes
satōnes sunt mutue inuitatōnes et con
uiuia facta per simbola. que prohibz sa

lomon **prover. xxiij.** **N**oli esse in conui
uijs potatorum nec in comessationib⁹
eorū qui carnes ad vescendum cōferūt.
q̄ vacantes potibus et dantes simbola
cōsumuntur. **E**t ebrietatib⁹. **luc. xxi.** **V**i
dete ne grauentur corda vestra crapula
et ebrietate. **¶ X ¶** **E**brietas est nimia
potatō. a qua p̄pter tria cauere debem⁹
Primo q̄ ad luxuriā puocat **Prover.**
ii. **L**uxuriōsa res est vinū et tumultuo
sa ebrietas. **H**iero. **V**enter mero est uas
facile spumat in libidinē. id est in luxuri
am. **S**ecundo q̄ sp̄m suffocat. **Osee.**
iii. **F**ornicatio et vinum et ebrietas au
ferunt cor. **I**do enī ebrius est quasi besti
a: et nō discernit **Propt̄ qd̄ noe iacuit d̄**
nudatus in tabernaculo. gen. ix. **E**t loth
cum filiabus dormiuit. vt patet in eodē
Tercō q̄ substātiāz minuit et annihilat
Ecc. xix. **P**ariū ebrius nō locupletā
bitur. **H**ic annihilauit substantiam suāz
ille filius prodigus viuēdo luxuriōse.
vt dicitur **luc. ii.** **N**eq̄ ambulemus in
cubilibus. hoc est s̄m morem pigritanti
um in lectis suis. vigilantibus enī p̄ue
nit regnū celozū et nō dormiētib⁹ q̄b⁹ d̄:
amos. vi. **N**e vobis q̄ dormitis ī lectis
eburneis et lasciuitis in lectis vestris.
Cogitare enī deberent tales qd̄ christus
dicit **math. viii.** **V**ulpes foueas habent
et volucres celi nidos. filius autem hoī
z̄c. **N**eq̄ ambulem⁹ ī impudiciis. hoc
est in immūdicis carnis ad quas indu
cūt cubilia **ephe. iiii.** **N**ō abuletis sicut
gentes que tradiderūt se impudiciis.
Ecc. xxiij. **A**ufer a me vētris p̄cupiscēti
az et cōcubitus p̄cupiscentie nō apprebē
dat me. **S**ilit̄ nō abulem⁹ ī p̄ctis sp̄iali
b⁹. s. p̄tēōne. q̄ ex supbia nascit̄. **puer. ii.**
Honor est homini qui separat se a p̄ten
tōne. **ysido.** **I**n nulla causa contendas.
quia contentio lites pascit. fauces odi
orum. accendit. et concordiam rumpit.

Et emulacione que nascit ex inuidia. Vel
 ptentio referat ad vbu. emulatio autez ad
 factu. **Jac. iij.** Abizelus et ptentio. ibi in
 costancia z omne op^o prauu. **¶** Postqz
 posuit que debemus abijcere. ponit or
 nameta q debem^o induere dicēs: **Sed i**
 diuinum dominu iesum xpm. i. formā et
 puerfationē domi nostri iesu xpi. vt quo
 modo xps ambulauit in sanctitate z iusti
 cia corā deo et omni iplo. ita et nos pro
 modulo nostro ambulem^o. **¶** Ad quod
 tenemur. **Gal. iij.** q baptisati estis i xpo
 iesu christum induistis. i. induere pmisi
 stis. **Coll. iij.** Induite vos sicut dei electi
 viscera misericordie. **Sic erat** induer^o a/
 postol^o q dicebat gal. iij. **¶** Quia ego iā nō
 ego: viuit vō in me xps. **Sic ergo** indu
 ti digne et honeste ibim^o obuiā regi no
 stro. **Et tantum de epistola zc.**

¶ Dominica secūda de euāgelio.

Sermo. III

E sunt signa i so
 le et luna z stellis. **Lu. xxi.** **Sā**
 cta mater eccia sicut pia et sa
 piens mater oēs fideles chastianos a/
 more et timore tanqz carissimos filios
 nititur ad viā veritatis reducere et ad
 virtutū opa pmouere. nunc in psp̄eris
 blandiens: nūc terrens aduersis. vt per
 dulcedinem pmioz inducat ad op̄a vir
 tuosa et p̄ terrore tormētoz auertat ab i
 quitate maloz. **Est enī** in hoībus sicut
 in arboribus. nā homo bone z male ar
 borū assilatur. **Est nāqz** quedā arbor si
 cut oliua q leniter debet tractari et fru
 ct^o ei^o manib^o colligi et nō p̄tica excuti
 alias seq̄nti āno min^o fructificaret. **Est**
 aut̄ alia arbor vt nux cui^o fruct^o nō dēt
 leniter manib^o colligi. sed p̄tica excuti.
 vt sequēti āno meli^o fructificet. **Sic sūt**
 quidā taz bone nature vt nō indigeant

verbere sed solis verbis veracitē corrigū
 tur. et quidā sunt tā puerse nature qbus
 verba nil p̄ferunt. sed indigent forti ver
 bere. **Exemplū** patet in petro et paulo z
 alijs discipulis. **Nā** petrus et iobānes
 ad solū xpi vbu omnia reliquerūt. z ad
 deū veraciter sunt puerfi z alij discipu
 li. **¶** Paulus vō nō verbo sed forti vberē
 est puerfus p̄stratus et excecatur. **Sic er**
 go sancta mater ecclesia ip̄cedēti domi
 nica ad psolatōnem bonoz aduentum
 filij dei in mundū ad memoriā reduxit:
 vt nos ad magnū amorē alliceret. **Qui**
 quidē aduētus totus fuit mellifluus z
 humilis et deuot^o ac nimia caritate cir
 cūfluus. **In hac vō** dominica ad terro
 re maloz aduētū filij di ad iudiciū gene
 rale in fine mundi fiendū recolit et affir
 mat: vt eos magno timore pcutiat. vt p
 hoc a malis caueāt p̄petradis. et ad bo
 na excitēt semetipsos. vt si p̄tingat quia
 possibile est: nostro tempe dictum iudi
 cū euenire: simus edocti de his que tūc
 euenire dicunt. **Qui** quidē aduēt^o to
 tus erit horribilis et amaritudine ple
 nus. qz talis tūc erit t̄bulatio qlis nun
 qz fuit nec postmodū est futura vt dicit^o
¶ **Math. xxiiij.** **De hoc ergo** aduētū pre
 lens euangelū tractat. et hūc in toto of
 ficio ecclesia suis fidelibus recitat p̄ho
 rendū. **¶** In quo quidē euangelio qn
 qz principaliter p̄tinentur. **¶** Primus est
 signo: um generale iudicium preceden
 tū euentus. et hoc in principio euange
 lij. **¶** Scdm est filij hominis scz christi
 ad iudicium venientis aspectus ibi. **Et**
 tunc videbunt filium hominis venien
 tem zc. **¶** Tercius est ad iustos diuine con
 solationis affatus. ibi. **¶** His autem fieri
 incipientibus respicite zc. **¶** Quartum ē
 cuiusdā similitudinis ad antedicta cer
 nēda annex^o. ibi. **¶** Videte ficulneā z oēs
 arbores. zc. **¶** Quintū ē oīm p̄dictoꝝ certis

sine adimpletionis tempore. Amen dico vobis quia non preteribit generatio hec donec omnia fiant etc. **P**rimo ergo ponit signorum generale iudicium precedentium euentuum quod erunt signa in sole et luna etc. **E**t ponuntur euentura signa in fine mundi circa quaduplicem creaturam. Et primo circa creaturam celestem cuius dicit. Erunt signa in sole et luna. Que autem sunt ista signa hic non determinat sed in math. xxiii. c. ubi dicit. Sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum. Hoc est signum in sole quod obscurabitur. Qui quidem quod dupliciter obscurabitur. **P**rimo ad hanc tunc erit generalis eclipsis scilicet virtute diuina in tota terra. Illa enim eclipsis differt ab alijs. tum quod erit vniuersalis. omnes alie autem sunt particulares. tum quod diu durabit. sed alie tamen diu durant donec sol transierit lunam in epositionem inter solem et terram. tum quod non fiet per lune in epositionem sicut omnes alie. sed per diuinam virtutem. sicut et in christi passione factum est. **S**ecundo dicitur obscurari propter maiorem luminis superuentione. Nam ut dicit hiero. sol obscurabitur non diminutione sue lucis abscedente. sed maiori luce superueniente scilicet christo qui est vera lux. **C**iso. Sicut in hoc seculo luna et sidera obscurantur orto sole sic christi gloriosa apparitione sol obtenebrescit. et luna non dabit propter iubar. Et hoc erit propter finem mundi. **T**ertio obscurabitur metaphorice ut dicat sol obscurari. quod seueram vindictam iudicis respicere non audebit. sicut in passione christi radios sue lucis retraxit. quod christum pendente in cruce respicere non audebat. **A**ug. Ad rorem diei iudicij et tormenta peuntur neque sol neque luna. astra neque terra aspicere poterunt. et retrahent splendorem suum. **Q**uarto potest intelligi sol obscurari mystice. Sol enim mystice christus est qui tunc valde obscurus erit. quod miraculis et predicacione non erit clarus. **A**poc. vi. Sol factus est niger quasi

saccus cilicinus. Antichristus autem erit valde clarus quod vix predicabit et mirabilia facere videbitur quod videtur yfido. tunc omnia mirabilia auferentur a fidelibus. et antichristus et discipuli eius ea facere videbitur demonum operatione. **i. thessa. ii. Cuius aduentus** erit secundum operationes satane in omni virtute et signis et prodigijs mendacibus. **A**poc. xiii. c. Faciet signa magis et etiam faciet ignem de celo descendere in terram in conspectu hominum. et seducit habitates in terra propter signa que data sunt illi facere. **O**bscurabitur enim christus quantum ad diuinitatem quod nullus audebit ipsum predicare fuisse deum sed hominem purum. Item quantum ad veritatem. quod nullus audebit ipsum predicare doctorem veritatis sed falsitatis. Item quantum ad spiritus sancti plenitudinem. quia nullus audebit ipsum profiteri plenum fuisse spiritum sancto. sed spiritum maligno. Et sic valde obscurus erit christus in mundo. **L**una non dabit lumen. **A**d literas sic erit. Consuevit enim lucere luna occulto sole. vel obscurato. sed tunc non erit sic. Et in horribilibus tenebris mundus inuoluetur. **V**el mystice per lunam sancta ecclesia designatur. quod tunc lumen doctrine non dabit. nec sanctitas ecclesie miraculis fulgebunt. **S**ubtrahet etiam ab ea lumen obedientie. quod omnia regna romano impio rebellabunt. et omnes ecclesie rebellabunt ecclesie romane prope finem mundi ut dicit glo. super illud. **i. thessa. ii. Nisi** venerit discessio primum et reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis. Luna etiam vertetur in sanguinem. ut dicit **Job. ii. quod** solum mystice accipiendum est. quia tunc ecclesia magna patietur persecucionem ab antichristo et eius nunciis. et cruore maximo perfundet. **A**poc. xiii. Et faciet ut quis cumque non adorauerit imaginem bestie id est antichristi occidatur. **I**n eodem. xvii. Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorum et de sanguine martiris iesu. **Q**uosdam autem antichristus

trahit ad se timore tormētoꝝ. **Dani. xi.**
Ruent in gladio et in flāma et in capti-
 uitate. et rapinas. **¶** Et propter
 hoc tradet fratrem frater et pater fili-
 um. eligentes potius in bonis ducere
 dies suos q̄ sub tāta t̄bulatōe rez et per-
 sonarū dāna pati. Quosdā trahit largi-
 tate munerū. q̄ inueniet thesauros ab-
 sconditos q̄s dēones reuelabūt. **Dani.**
vij. In copia rerū occidz plurimos. **I**te
 multiplicabit glām et dabit eis p̄tatem
 ī ml̄tis et terrā diuidet gratuite. In eod̄
 vi. Quosdā trahit deceptōe miraculoꝝ
 sicut simplices et pplares. **Mathe. xiiij.**
Surgēt pseudo xpi. i. fili xpi q̄ dicēt se eē
 xpos. et pseudo pphete. i. fili pphete: et
 dabunt signa magna et pdigia maḡ. ita
 vt in errore inducant si fieri p̄t etiā elcti
 et sic xpi ecclā vndiqz pfundēt. et lumen
 nō dabit. et vndiqz sanḡne pfundetur.
Stelle at̄ de celo cadēt: non qdē fm sub-
 stantiā qz ppetue sunt. Sed epl̄r dicunt
 cadere. s. ppe. silitudinarie. et mistice
¶ **A**d rōpe at̄ dicunt cadere dupli. s.
 igneas comas emittendo. oīa enī sidera
 magnas comas a se emittēt vt circa vici-
 nū aduentū alic⁹ magni domini solent
 euenire comete. Et lumē suū retrahēdo
 qz p aliqs dies at̄ iudiciū rethēt lumen
 suū. vt nō videantur. **Iob. ij.** **S**telle re-
 traxerūt splendorē suū. **¶** **S**telle aut̄ s̄
 militudinarie dicunt vapores igniti in a-
 ere. q̄ cadēdo coniscāt in aere. **D**e q̄bus
 seculares dicūt q̄ stelle cadūt. qz tūc fre-
 q̄nter paerē discurrēt ad terroꝝ. **Sap.**
v. **I**būt directe emissiones fulgorum
Adistice at̄ sancti doctores dicunt stel-
 le. iuxta illō **Dan. xij.** Qui ad iusticiam
 erudiūt multos q̄si stelle in ppetuas et̄-
 nitates. Qui tunc obscurabunt et cadēt
 qz nō docebūt. Et ml̄ti ppter timorē tor-
 mentoꝝ ex celo ecclē cadēt. qz vt d̄ apo.
xij. **D**raco ille magn⁹ traxit cauda sua

terciā ptem stellarū et misit eos in terrā
¶ **S**ecūdo ponūt signa circa creaturā
 terrestrē tā t̄re q̄ maris. cū d̄. Et in t̄ris
 p̄ssura gentū. Tunc enī maior p̄ssura e-
 rit q̄ vnqz fuit vl̄ p̄ modū sit euentura
Quadruplicē enī t̄bulatōem passura ē
 ecclā. scz tyrannoꝝ hereticoꝝ et ypocrita-
 rū q̄s iā passa est. q̄ta erit at̄ichristi cete-
 ris maior. quā in fine mūdi paciet. vt p̄z
Dan. vij. **V**idebā inqt̄ in visu noctis. et
 ecce bestie q̄ttuoꝝ magne ascēdebant de
 mari. **P**rīma q̄si leena **I**sta ē crudelitas
 tyrannoꝝ. **S**cōda filis v̄so. **I**sta ē v̄suti-
 a hereticoꝝ. **T**ercia filis pardo. **I**sta ē
 varietas ypocritaz et dolus. **Q**uarta t̄-
 ribibilis et fortis nimis. **I**sta signāt at̄ichri-
 stū. **E**rit ergo tūc in toto mūdo magna
 p̄ssura. et in aīa et i corpe. **N**ā cū p̄secutō-
 ne at̄ xpi erūt magne pestilentie et famel
 et guerre et seditōnes et tremorē. **I**n ma-
 ri erit etiā signū magne et iaudite p̄fusio-
 nis et t̄bacōis: q̄ nūqz at̄e fuit. vt ista pate-
 bit. **¶** **T**ercō ponunt signa circa rōnalē
 creaturā. viz hoīes. **A**rescēt et erūt sicci
 et pallidi q̄si mortui ppter timorē eoz
 q̄ videbūt et expectabūt. qz spūs t̄stis ex-
 siccat ossa. **puer. xvij.** **E**t q̄ erūt illa **¶** **B**
Ubi nota q̄ **hiero.** dicit se inueisse in an-
 nalib⁹ hebreoꝝ in q̄bus scriptū repe-
 rit q̄ in fine mūdi. xv. siḡ erunt in. xv. die
 b⁹ at̄e diē iudicij. sed an p̄tinui sint illi
 dies an interpollati nō ex p̄ssit. **N**ā p̄-
 ma die erigūt se maria oīa sup oēs mon-
 tes. xl. cubitis stancia in loco suo quasi
 murus. **S**ecūda tantum descendēt qz
 vix vidri possūt. **T**ercia maria redibūt
 in locū p̄stinū. **Q**uarta oēs pisces et bel-
 ue maris et oīa q̄ mouent in aquis p̄gre-
 gabunt sup aq̄s et dabunt vsqz ad celuz
 rugit⁹ **Q**uinta aues et oīa volatilia ce-
 li p̄gregabunt in cāpis inuicē plorātes
 et vlulantes et nō gustātes cibū: neqz b̄-
 bētes. **S**exta flumia ignea surgēt ab oc-

casu solis vsq; ad ortū currētia. **S**eptia oia sidera errātia & fixa spargēt ex se co/mas igneas sicut comete. **O**ctaua erit magnus terremot⁹. ita vt oia aīalia pro sternantur. **N**ona oēs lapides tā mag/ni q̄z pui diuident in q̄ttuor ptes vnam quāq; aliā collidentē. **D**ecima oēs plāte & herbe et arbores sanguineū fluēt rorem. **U**ndecima omnia aīalia exibunt de cauernis et siluis & venient ad cāpos rugiētia et nihil gustācia. **D**uodecima omēs mōtes & colles & edificia p̄ternētur & in puluere redigent. **T**redecima exibunt hoīes q̄ viui remanserūt de cauernis & ibūt velut amētes & nō loquētes. **D**ecimaq̄tra omia corpa mortuoz stābūt supra sepulcra pata ad resurgenduz. **Q**uintadecima p̄buret mund⁹ & omia habētia vitā morient. & statū p̄ ea fiet iudiciū. **N**ā statū q̄ttuor āgeli ibūt ad q̄ttuor ptes t̄redicētes. **S**urgite mortui veite ad iudiciū. **M**atth. xxiiij. **A**ditet āgelos suos cū tuba & voce magna. & p̄gre gabit electos a summis celoz vsq; ad t̄mios eoz. **H**ec aut mirabilia p̄ueniunt p̄pter duo. **P**rimo vt magnū malū futuz p̄nūcient. **S**ec. **U**ltima t̄bulatō mltis tribulatōib⁹ p̄uenit. vt p̄ crebra mala q̄ p̄ueniūt indicent mala p̄petua que subsequēnt. mltā enīz dēt mala p̄currere: ut malū sine fine valeāt nūciare. **S**ecūdo vt sint incitāmēta doloris & hominib⁹ p̄pati videant. **O**mēs enī creature p̄patient hōi iudicio. **N**ā sol obscurabit. luna p̄uertēt in sanguinē et sic de aliis. **C**ui⁹ rōez assigēt crisostomus. **P**rēfamilial moriēte dom⁹ tota t̄bat. familia plāgit. et nigris vestimētis se induit. **S**ic hūano generi. p̄pter qd omia facta sunt. circa finē p̄stituto. totus destruit mūdus. celi militeria lugēt. et cādore deposito tenebris induunt. **D**urior est ergo lapidibus qui bodie nō plorat. ad p̄passionē

nō mouet. **h**iere. vi. **L**uctū vnigeniti fac tibi planctū amay. **Q**uarto ponunt siḡ circa creaturā intellectualē. s. circa āgelos cū d̄r. **N**ā vtutes celoz mouebuntur. **C** **Q**ue p̄motō ex t̄b⁹ cābitur. **P**rimo ex timore c̄ d̄az reuerētie. **J**ob. xxvi. **C**olūne celi p̄tremiscūt & pauēt ad nutū ei⁹. **B**eda **Q**uid faciūt tabule quādo tremūt colūne quid v̄ga deserti patit cū ced⁹ padisi pcutit. **S**ecūdo ex p̄patōne pugne. **C**risostomus. **S**i rex p̄cessur⁹ p̄tra aliq̄ue ad bellū expeditionē mādāt in p̄plo dignitates oēs mouebūtur & exercit⁹ excitant & tota ciuitas fremet. q̄nto magis regi celesti exurgente iudicare viuos et mortuos angelice vtutes p̄mouebunt. t̄ribiles ministri terribilē dominū p̄cedētes. ante ip̄m fulgura viua p̄ lumine p̄cedūt. p̄ tubis tonitrua horrēda. **T**ercō ex horrore diuine vindicte. **C**risostomus. **Q**uāuis āgeli p̄sci sibi nō sint. vidētes tamē infinitas mltitudines dānari nō itrepidi illic stabūt. **T**ūc videbūt filiū hoīs zc. **I**n hac sc̄da pte ponit filiū hoīs. s. xp̄i ad iudiciū veniētis aspectus. & hoc ē. **E**t tūc videbūt filiū hoīs veniētes. s. ad iudiciū in nube materiali. **A**ct. i. **E**t nubes suscepit eū ab ocul⁹ eoz. **E**t sequit. **Q**uē admodū vidistis eū ascendētē in celuz sic veniet. **E**sa. xix. **A**scēdet d̄s sup nubē leuē. **I**tē in nube. i. cū mltitudine sanctorū et āgeloz. **E**sa. ij. **D**omin⁹ ad iudiciū veiet cū senatorib⁹ p̄p̄ti sui. **C**ū p̄tate magna. q̄ ad hūanitatē p̄m quā pat̄ dedit ei d̄e iudiciū facere. & maiestate q̄ ad diuinitatē. **P**rim⁹ aduēt⁹ fuit in hūilitate magna & infirmitate. sc̄d̄s v̄o erit i p̄tate maḡ & maiestate. **D** **C**irca hoc iudiciū nota q̄ ad d̄e iudiciū q̄ttuor req̄runt. s. **J**udex. re⁹. accusator & testis. **J**udex at̄ erit xp̄c. **J**udex at̄ d̄z iudiciū facere vbi scel⁹ ē p̄missū. **E**t iō descēdet ad t̄rā. **I**tē d̄z facere in loco p̄muni. **E**t ideo iudiciū fiet in

valle iosaphat. **I**te debet sedere. Et ideo
descendet in sede maiestatis in nubibus
candidis sedēs. Ipse enī fuit iudicatus
stans. et ipse iudicabit sedēs. Item debz
esse potens vt possit sententiā executōi
mā dare. **Ecc̄l. vii.** Noli velle fieri iudex
nisi valeas virtute irrumpe iūitates.
Et ideo descendet cū potestate et omnes
sancti et angeli erūt cū eo. nō sicut alia vi
ce. quādo venit humilis ad saluandū et
nō ad iudicandū. **jobā. iij.** Nō misit de⁹
filium suū in mundū vt iudicaret mun
dum s; vt saluaret mund⁹ p ipm. Item
debet videre et videri. **I**ō venit i forma
humana **Apocal. i.** Videbit enim omnis
oculus et q̄ eū pupugerūt. **I**te debet esse
iust⁹. Et ideo ostēdet vulnera lanceā et
clauos et crucē. in q̄bus maxima ei⁹ iu
sticia demōstrat. **N**ā vt ita fieret satis fa
ctio voluit in cruce mori. **Q**ue omnia et
vsq; mō celauit clamans misericordiaz
et nō iusticiā. **P**ropt̄ qd̄ dicit apo. heb.
xij. q̄ sanguis christi meli⁹ loquitur q̄
abel. q; ille clamat vindictā. **Mat. xxiiij.**
Tūc apparebit signū filij hominis i celo
s; crux et clau. **U**nde cantam⁹. Hoc si
gnū crucis erit in celo cū domin⁹ ad iu
dicandū veniet. **R**e⁹ in hoc iudicio
erit pctō. Et q; reus debet pueniri. ideo
quattuor angeli tanq; dei nūcij ibūt ad
q̄ttuor ptes mūdi dicētes. **E**rgo mor
tui venite ad iudiciū. **i. Coz. iij.** Canet
enī angel⁹. et mortui resur. q̄ in chri. sunt
p̄mi. **Mat. xxiiij.** Mittet angelos suos
cū tuba et p̄gregabūt electos. Et q; ani
ma et corp⁹ simul peccauerūt ideo omēs
anime corpa sua resument. et ministerio
angeloz ante iudicē ducent. Et q; de fili
bus idē est iudiciū. iō vsurarij cū vsura
rijs. fornicarij cū fornicarijs. et sic de ali
is insimul ligabunt. **Mat. xxiiij.** Ligate
eos fasciculos ad pburendū. **Q**uia pro
terrenis iudicabunt. iō i terra p̄sternē

tur. **I**usti vō in aere iuxta christū loca
bunt. **i. Thes. iij.** **D**e inde nos q̄ viuim⁹
q̄ relinq̄mur. q̄ residui sum⁹ simul rapie
mur cū illis obuiā christo in aera. et sic
semp cū domino erim⁹. **A**ccusatores
in hoc iudicō erūt demones. q; referent
omnia cogitata. omnia v̄ba. omnia opa.
omnia p̄missa. **E**t ad vltimū sic allegabūt
vt refert aug⁹. **D**icitur⁹ est aduersarius
inqt̄ p̄tra nos. **E**quissime iudex iudica
hūc meū esse ob culpā. q̄ tu⁹ nolit esse p
grām. tu⁹ p̄naturā. me⁹ p̄miseriā. tuus
ob passiōē. me⁹ p̄suasiōē. tibi inobe
diens. mihi obediēs. a te accepit immor
talitatis stolā. a me accepit hāc p̄anosaz
q̄ndur⁹ est tunicā. tuā vestē dimisit. cū
mea huc veit. eq̄ssime iudex iudica hūc
esse meū. **U**nde si bene aduertim⁹ dya
bolus q̄nq; allegat. **P**rimū est culpa le
se maiestatis p̄ quā a grā pctōr cecidit.
Secundū est miseria p̄raue volūtatis p̄
quā naturā deuastauit. **T**ercū est obp̄
uantia p̄raue et dyabolice iniquitatis. per
quā christi passiōē euacuauit. **Q**uar
tū est seruitus dyabolice p̄tatis p̄ quā
obseruantia mādatoz dei p̄tēpsit. **Q**ui
tum ē debonestatō caritatis p̄ quā ami
sit vestē virtutū nuptialis iocūditatis.
Testis erit angelus q̄ custodiunt pec
catores. et peccata scripta in frōte. vt i ore
duoz stet omē testimoniū. **Daniel. viij.**
Iudiciū sedit et libri apti sunt. i. p̄sciētia
et pctā singuloz. **H**is auditis iudex
christ⁹ vertet se ad sanctos q̄bus p̄misit
secū iudicare. **Mat. xix.** **V**os qui secuti
estis me in regeneratōe cū sederit filius
homis in sede maiestatis sue sedebitis
et vos zc. **E**t dicet. **Q**uid vobis de pctō
ribus videt̄ fiendū fore. **E**t p̄mo v̄ret se
ad virginē matrem. q̄ dicet. **S**ans stetit
apta ianua misericordie. amō tps iusti
cie est et nō misericordie. **Ecc̄l. iij.** **O**mnia
habēt tps suū. **S**ecūdo v̄ret se ad ap̄los

qui dicet. Nos extraximus eos de partibus
 te dyaboli et de cultura deorum et dedimus
 eis sacramenta ecclesie. pro que mundati sunt
 a peccatis et filii dei effecti et ipsi per viam
 bonam ambulare noluerunt. sed a deo recesserunt.
 Ergo qui noluerit benedictionem
 elogabitur ab eo. Ipsi noluerunt tuam bene-
 dictionem. et ideo sunt perpetuum maledicti
 Apoc. xix. **V**indica domine sanguinem
 nostrum qui effusus est Job. xxi. **Q**ui dixe-
 runt deo recede a nobis scientiam viarum
 tuarum nolumus. Tercio vertet se ad mar-
 tyres qui dicent. **V**indica domine sanguinem
 nostrum qui usque modo misericordiam invocavit
 sed nunc iustitiam petit. apoc. xix. **V**indica
 domine sanguinem etc. Quarto ad professo-
 res qui dicet. **Q**ui non vult doctrinam ac-
 cipere debet acriter verberari. sed ista do-
 ctrinam veritatis noluerunt recipere. et ideo
 eternaliter verberentur. Quinto ad virginem
 que dicet. **F**oris canes et venefici et qui in
 carnalibus voluptatibus sunt inuoluti
 ut porci qui in nos nisi mundi habitare
 debent apoc. xxi. **N**ihil inquinatum et faci-
 ens abominationem intrabit ad illam. **E**t bre-
 uiter nullam misericordiam sed iustitiam allega-
 bit. **P**ostea fit una vox omnium sancto-
 rum dicentium. **A**doriane. moriane. **S**icut
 christo fuit dictum. **C**rucifigat. crucifigat **T**unc
 iudex irata facie versus peccatores forma-
 bit sententiam. **D**e occidistis gladio et
 seruos meos paupes fame et siti. quod totum
 mihi reputo factum **U**nde dicet. **E**suri-
 ui et non dedistis mihi manducare etc. ut
 patet **M**atth. xxv. **E**t ideo discedite a me ma-
 ligni in ignem eternum qui patet est dyabo-
 lo et angelis eius. **I**n qua sententia quisque
 dicet. **P**rimo propter omnem bonum. ibi di-
 scedite a me. quia sum omne bonum. in quo con-
 stitit principaliter pena damnatorum. **S**ecundo
 ab ordinacione corporis et anime. et rixam omnium
 virum inferiorum et superiorum. quod erit magna
 pena. ibi. maledicti. quia corpus maledicta

nime. quia sibi pensit. et anima corpori. quia malum
 persuasit. Tercio penam intolerabilem corporis
 et anime ibi in ignem. Quarto pene eternitatem
 nunquam finem de. ibi. eternum. Quinto socie-
 tatem damnatorum lamentabilem. ibi. preparatum
 est dyabolo et angelis suis. **C**ogitemus ergo
 carissimi qui ibi peccator sic sententiam
 et maledictus. **N**on sursum quia ibi erit facies
 iudicis irati propter quam dicunt montibus
 cadite super nos. et collibus opite nos a fa-
 cie ire agni. ut patet apoc. vi. **N**on ante. quia
 ibi peccata in fronte scripta prohabentia ad in-
 fernum. **N**on retro quia ibi mundus expellens
Non ad dextram uel sinistram. quia ibi demo-
 nes demergentes. **N**on restat igitur nisi ut e-
 ra os suum aperiat et descendat in infernum vi-
 uentes. et sic fiet. **E**t nota quod iudex sic or-
 dinabit. ut in infimo inferni stent ydola-
 tre et heretici. super eos superbi et obstinati.
 tercio loco homicide et raptores. quarto
 luxuriosi et delicati quorum deus venit est qui
 cooperient vermibus et tineis in recompensacionem
 deliciarum. **esai. xlvj.** **S**ubter-
 netur tinea et operimentum tuum erunt vinee
Tercio ponit ad iustos diuine consolacionis
 affatus. quod est magne consolacionis et re-
 muneracionis. quia pro modica penitentia ha-
 bebunt perpetuam gloriam. pro terrenis celestia.
 pro transitorijs eterna. **E**t hoc ibi est. **H**is
 autem fieri incipientibus. scilicet que dicta sunt de
 signis et reprobis. respicite pro fidem et leua-
 te per spem capita vestra. id est desideria mentis
 vestre. spes enim habet eleuare sicut desperatio
 depimere. quoniam appropinquat redemptio
 vestra. id est cum iudicium horribile reprobis inferre-
 dum fiet tunc vos electi et dilecti non timeatis
 quia vos non tanget. imo sicut ipsi damna-
 bunt. ita e contra vos saluabimini. et re-
 demptio vestra tunc apparebit. quia pro gratia re-
 demptio christi anime et corpore eritis glorio-
 si. et ideo uos non timeatis. quia contempsistis
 omnia propter me. qui mala presentia non
 timuistis. sed patienter tolerastis quod mens

semp in celo habitauit: et qui in me nō ī mundo nec in uobis estis p̄fisi. **H**is eī q̄ttuor mod̄ dēnt iusti leuare capita sua .i. spem suā. **P**rimo omnia mūdāna cōtemnēdo. **M**ath. xix. **E**cce nos reliqm̄ omnia et secuti sum̄ te. **S**cdo mala presentia nō formidādo. **R**o. v. **S**ed ⁊ gloriamur in tribulatōib⁹ sciētes q̄ tribulatio patientiā opat̄. patientia p̄batōem: p̄batio v̄o sp̄e **T**ercio in celis habitando **P**bl. iij. **N**ostra p̄uersatio in celis est. **Q**uarto in deo et nō in mōdo nec ī se cōfidendo. **p̄s. lxx.** **I**n te dom̄ie speraui nō p̄fundar in eternū. sic leuauit caput suū dauid et p̄fusus est in deo ⁊ vicit goliath. vt patet. **1. reg. xvij.** **S**ic apli ⁊ martires in deo sperātes omnia vicerūt. **p̄bl. iij.** **O**mnia possuz in eo qui me p̄fortat. **E**t ideo vos qui hec obseruastis nolite timere s̄ gaudeatis. q̄ mūd⁹ inimic⁹ destruit ⁊ dyabolus cū ministris suis qui vos multo tpe molestauerūt in carcerē reducunt̄ ibi imp̄petuū cruciādi. et q̄ laboriosa vita v̄a finit̄ in requiē trāsitura et q̄ v̄a redemptio ⁊ gl̄a appropinquat **E**t ideo dicit eis. **V**enite benedicti pat̄ mei possidete pat̄i vobis regnū ab origine mundi. **E**surui enī et dedistis mihi māducare **z̄c. math. xxv.** **C**arissimi hui⁹ q̄ttuor modis leuem⁹ capita nr̄a modo ⁊ nos et appropinquit̄ redēptō nr̄a: nobis enī loquit̄ xp̄s sicut et illis **A**poc. iij. **Q**ui habz aures au. audiat quid sp̄s dicat ecclesijs. **E**t sic patz̄ terciū. **Q**uarto quandā similitudinē ad ātedicta cernēda annectit dicēs. **V**idete ficulneā ⁊ oēs arbores. que cū p̄ducūt ex se fructū scitis quā p̄pe est estas. **g**reg. **B**ene āt regnū di estati p̄pat̄ q̄ nūc meroris nubila trāsēūt: ⁊ vite dies eterne solis claritate fulgescūt. **S**icut ergo fructus arboz signa estatis. sic signa q̄ p̄dixit sūt signa finalis iudicij. **E**t ideo vt dicit greg. in omel. qui

q̄z multa eoz q̄ dixit iā facta cernamus. nā guerre et fames ⁊ pestilētie sūt ī vniuerso mōdo. pauca restāt que nō ē dubiuz q̄n in primo fienda sūt. **P**rop̄t q̄d sollicitari in opibus bonis: ⁊ fide v̄a funditus radicari debem⁹: vt si hec terribilia que restant. nostris t̄pib⁹ p̄tigerit euenire nō euellamur prop̄t ariditatez a fidei firmitate. **D**omus enī supra petrā edificata nec a v̄eto flante nec a pluuia descendente: nec a fluuio iuxta currēte p̄t a sua stabilitate moueri. sed manz̄ penitus incōcussa. vt d̄r̄ **mat. vi.** **A**rboz āt que bene radicata nō est q̄ modicū habet solis. defacili a vento p̄sternit̄. turbine p̄quassa. et modico euellit̄ torrente. **U**nde hoies illi illo in tpe arefcere p̄hibent̄. qui bonis opib⁹ nō fulciunt̄ ac etiāz v̄ua fide. **E**t quid refert carissimi q̄d illud generale iudiciū nos in carne mortali degere inuenerit. an p̄iculare iudiciū q̄ quilibet iudicat̄ in morte. **Q**uid eī refert q̄ mūd⁹ mihi finiat̄. q̄d in generali iudicō fiet. **E**go finiaz mōdo q̄d ī p̄iculari iudicio agit̄ omī die **C**erte nihil. **E**t ideo ac si in primo generale iudiciū fiēdū esset semp̄ pati esse debemus: cū p̄iculare: quod q̄ntū ad vnūqueqz eq̄pollere cernit̄: in primo sit ventuz. et citius q̄z credamus. **math. xxij.** **E**t vos estote pati q̄ q̄ hora nō putatis filius homis veniet. **E**t sic patz̄ q̄rtū. **Q**uinto ponit̄ omnū p̄dictoz certissime adimpletōis tps. ⁊ hoc ibi. **A**mē dico vobis nō p̄teribit s̄z d̄ mortalitate ad imortalitatez generatō hec. .i. genus hūanū vel generatō iudeoz donec omnia sup̄radicta fiant. **C**elū nō sidereū. sed aereū. **D**e q̄ d̄r̄ **ma. xij.** **N**olucres celi p̄medebant illud. **E**t terra trāsibūt. .i. mouebunt̄ deposita p̄ri figura p̄manente āt substantia. vt d̄r̄ **Beda.** **V**erba aut̄ mea nō trāsibūt. .i. intellectus verboz meoz non manebit

cōpletus. **Greg.** Manentes sententias
 exprimit sermo di qui transit et sic p̄ certi-
 tudo iudicij generalis: quia in generati-
 one ista fiet. **Sed** sicut certū est iudiciū
 in generatiōe ista fieri: sic ē incertū temp⁹
 et hora quādo fieri debeat. q̄ null⁹ vn⁹
 qm̄ scuit: nec scit nec sciturus est. **Mat.**
 xij. **De die aut̄ illo et hora nemo scit ne**
 q̄z angeli icelo neq̄z fili⁹ nisi pater. **Fili⁹ .i.**
 xp̄us p̄ tanto dicit nescire q̄z ad modū
 nescientis se habuit cū nulli vnq̄m reue-
 lauerit. neq̄z reuelatur⁹ sit. **Item** pro tā-
 to dicit nescire quia inq̄ntūz homo hoc
 nescit. inq̄ntū vero deus et iudicium et
 horam et diem iudicij et omnia alia ve-
 raciter scit. et idō d. **Aug.** Quotquot de
 hac materia sunt locuti. q̄z multi iaz fue-
 runt sc̄z de certitudine et tempe finalis
 iudicij et de antichristi ortu locuti mēda-
 ces sunt inuenti. et quicunq̄z de hoc lo-
 quunt̄ a seip̄s loquunt̄. **Si enī xp̄s** hoc
 reuelare noluit apl̄s q̄ fuerūt sup̄ oēs se-
 cretarij di. iuxta illud ioh̄a. iij. omnia q̄-
 cunq̄z audiui a patre meo no. se. vo. ml̄
 tominus vlli alii reuelabit qui tamē de
 hoc quesierunt. **Act. j.** Domine si in tpe
 hoc restitues regnum israel. **Et ait illis.**
 Nō est vestrū nosse tpa l̄mōmēta: que
 pater posuit in p̄tate sua. **Similit̄** si spi-
 ritus sanctus qui p̄phetis omnia reuela-
 uit et aduentum xp̄i et tempus aduēt⁹.
 hoc eis noluit reuelare multomin⁹ aliis
 reuelabit. **Et sic p̄z q̄ntū et ultimū p̄ncip̄e**
 d̄ euāgelio zc̄. **Tractat⁹.** **Et** autez
 d̄ aduentu ad iudiciū aliquā noticiam
 habeamus s̄m quod ex scripturis col-
 ligi p̄t. distinguenda sunt nobis tria. sc̄z
 precedentia: p̄comitantia: et subsequētia
 ad iudicium. **Precedentia** distiguū-
 tur s̄m triplicem statum. **Primo** s̄m
 statum p̄dicatōnis q̄ fiet p̄ enoch et hely-
 am. **Malach. iij.** Ecce mittas vobis he-
 lyam p̄phetā: anteq̄z veniet dies dom̄i

magnus et horribilis. **Secūdo** s̄m per-
 secutōis statū q̄ fiet p̄ antixp̄z et pseudo-
 p̄phetas. **Tercio** s̄m statū purgatōnis
 q̄ fiet p̄ ignem. **p̄s. xcvi.** Ignis ante ipsūz
 p̄cedz. ii. pet. iij. elemēta vero calore sol-
 uent̄. **Quilibet aut̄ istorū statūz** distin-
 guit̄ multipliciter. **Circa statū enoch**
 et helye nota q̄ ante ip̄m p̄cedent quat-
 tuor. **Primo** discidiū vulgarit̄ teilung
 regnōz a romano impio. ij. **Thessa. ii.**
Nisi ve. dis. p̄mū. s̄. oīm regnōz a ro-
 mano imperio. **Unde glo: sup̄ illud da-**
niel. vii. et habebat cornua decem. dicit
 appropiquāte die iudicij romanum res-
 gnum scindetur in decē regna. **Secūdo**
 inobedientia ecclesiaz romane ecclesie:
 vt dicit glo. sup̄ p̄missio verbo apl̄i. **Ni-**
si ve. dis. **Tercio** ypocrisis religiosorum
 et hereticorum. i. **Thi. iij.** In ypocrisi lo-
 q̄ntum mendatum. **Mat. xxvi.** Sur-
 gēt pseudo xp̄i et pseudo p̄phete et mul-
 tos seducent. **Quarto** vniuersalis exci-
 tatō p̄reloz. **Mat. xxvi.** Surget gēs
 contra gentē et regnūz aduersus regnū
Post hoc seq̄tur p̄dicatō helie et enoch
 que reddit̄ p̄mēdabilis a tribus. **Pri-**
mo a temporis diuturnitate apoc. xi. **Da-**
bo duob⁹ testibus meis et p̄phetabunt
 mille ducentis. lx. diebus. i. tribus ānis
 et dimidio. q̄z tanto tpe xp̄s predicauit
Secūdo a virtute verboz ibidē. **Si quis**
 voluerit nocere eis: ignis exeat d̄ ore ip-
 soz et deuorabit inimicos eoz. et si q̄s
 voluerit eos ledere. sic oportet occidi eū
Hi habent p̄tatem claudendi celum ne
 pluat tpe p̄phetie eoz: et p̄tatem habēt
 sup̄ aquas p̄mutandi in sanguinez et p̄-
 cutere terrā d̄i plaga. q̄tiēscunq̄z volue-
 rint. **Tercō** a patiēdi p̄stantia. **Ibidem.**
Et cū finierit testimoniū suū bestia q̄ a-
 scēdet de abisso. glo. in tli. i. antixp̄c q̄ ascē-
 det ad regēdū p̄ tenebrosos d̄ones. faci-
 et aduers⁹ eos bellū. et occidet illos et vi-

cet: et corpora eorum iacebunt in plateis civi-
 tatis magne que vocatur spiritualis sodomia
 glo. interli. scilicet hierusalem que dicitur magna vir-
 tutibus. nunc vero in sodomia est muta-
 ta. quia nemo predicabit in ea. et egiptus
 glo. interli. i. tenebrosa sine cognitione dei
 ubi et dominus illos. scilicet enoch et helye cru-
 cifixus est. Et videbunt de populis et tribubus
 et linguis et gentibus corpora eorum per tres die-
 es et dimidium: et corpora eorum non sinent poni
 in monumentis. glo. interli. ut memoria ha-
 beat. et inhabitantes terram gaudebunt super
 illos. glo. interli. quia iustorum afflictio est con-
 solatio malorum: et iocundabuntur et munera-
 muntur inuicem: quia hi duo prophete cru-
 ciauerunt eos. glo. interli. predicando ini-
 quitatem ipsorum qui habitabant super terram: et per
 tres dies et dimidium: spiritus vite intrabit
 in eos. Et steterunt super pedes suos: et tunc
 magnus cecidit super omnes illos que vide-
 bant illos: et audierunt vocem magnam dicen-
 tem illis. Ascendite huc scilicet ad ploratum an-
 gelorum seu sanctorum: et ascenderunt in celum
 in nube que illos refrigeret: et inimicos
 terreat: et viderunt eos inimici eius. **C**
E Circa statum et persecutionem antichri-
 sti notanda sunt nobis quatuor. scilicet ortus
 antichristi: et progressus cultus: et afflictus et obi-
 tus. **¶** Circa ortum eius nota quatuor
 Primo unde nascetur quod de tribu dan
 Gen. xlix. Fiat dan coluber in via. Et in
 apoc. Dan non scribitur in catalogo sanctorum
 in detestacione antichristi. Secundo quomodo nasce-
 tur: quod de fornicacione et non de virgine sicut
 quidam finxerunt. **¶** Thess. ij. Et reueletur
 homo peccati. i. de peccato conceptus. Ter-
 cio quomodo fouebit in utero. quod operacione dy-
 aboli. Nam sicut aug. di. spiritus malignus
 descendet in uterum matris: et ex virtute
 dyaboli fouebit et implebit antichristus
 Non tamen erit in antichristo dyabolus sicut
 in demoniacis: quod tunc sibi non impu-
 taret peccatum: sed quod sic possidebit eum. quod

per sua voluntate inclinabit eum cum assen-
 su liberi arbitrii. Unde super illud. ij. thes.
 ij. cuius aduersus erit secundum operacionem saba-
 ne di. glo. Non tamen sine consensu: ut frene-
 tici qui culpam non habent: quod si sic vexare-
 tur a dyabolo non imputaret quicquid
 ageret. quod anticipat esse malum ex vicio ma-
 tris patris per illud ps. xlvij. Transgressores
 de ventre non te. Hoc dicit antichristo. Si-
 cut **¶** Hier. j. dicit beato iohanni baptista.
 Priusquam te formarem in utero noui te etc.
 Quarto ubi nascetur: quod in babilonia. apoc.
 xvij. Babilon magna mater fornicatio-
 nis. **¶** Circa progressum nota quat-
 tuor. Primo ubi nutritur: quod in illis civi-
 tatibus corosaim et bethsaida. Unde su-
 per illo verbo math. xj. ve tibi corosaim: ve
 tibi bethsaida di. aug. Ideo imprecatur et im-
 pperat deus istis ciuitatibus: quod in eis con-
 uersaturus est filius perditionis. Secundo
 a quibus nutritur: quod a malchitis et magis
 babilonis et docebunt eum omnem artem
 magicam sicut di. aug. Nutrietur etiam a spi-
 ritibus malignis: quod propter incantaciones
 suas quotidie ei famulabunt: et assistent
 ei comites in diuersis **¶** Apoc. xvj. Audi
 de ore bestie et de ore pseudo prophete: pro-
 pter incantaciones quas de ore emittet tres
 spiritus immundos. Tercio qui populi ei adhe-
 rebunt: quod populus iudeorum. **¶** Job. v. Alius
 veniet in nomine ipsius et illum accipiet. Quar-
 to in qua etate incipiet hec omnia: quod in
 adolescentia. **¶** Ecc. iij. Audi cunctos vi-
 uentes qui ambulabant sub sole cum ado-
 lescente scdo scilicet antichristo. Nam prius
 adolescens fuit christus. In illa ergo eta-
 te incipiet predicare qua et christus. **¶**
¶ Circa cultum eius similiter nota quat-
 tuor cultus per quos attrahit diuersos ad
 se. Primo ergo ut attrahat ad se iude-
 os dicet se esse messiam in lege promissum
 verum deum et verum hominem. et ree-
 dificare templum salomois. dicens se velle

restaurare ritum moysi. ij. thessa. ij. Qui gloriatur. et extollit super omne quod dicit deus: aut quod colit. ita ut in templo dei se deat ostendens se tanquam ipse sit deus. Dicit enim iudeis se velle destruere omnem ydolatriam. **Dan. xj.** Eleuabit aduersus omnem deum. Veritatem cor eius erit ad destruendum omnem cultum iudeorum. **Eodez viii.** dicit Et cor eius aduersus testamentum sanctum. Item in eodem. viii. ca. Usque ad principes fortitudinis magnificentus est: et ab eo tulit iuge sacrificium. Secundo ut attrahat gentiles et ydolatrae faciet simulacrum et statuam: et picantationes mittet in ipsum malignum spiritum ad dandum responsa: et vocabit ipsum deum moazim. **Apoc. xij.** Datum est ei ut daret spiritum imagini bestie ut loquatur ipsa imago bestie. et faciet ut quicumque non adorauerit imaginem bestie occidatur. **Daniel xi.** Deum patrum suorum non reputabit: deum autem moazim statuet in loco suo et venerabit. Moazim interpretatur presidium quod ponetur edictum. ut quicumque fugerit ad statuam illam sit securus: et non occidatur ob reuerentiam statue. Hanc enim imaginem faciet ab omnibus adorari: ut dicitur apoc. xij. Tercio ut attrahat ad se christianos. dicit se christum venisse ad iudicium: sicut promisit in euangelio. Et ostendet se mortuum et tertia die resurget. **apoc. xij.** Et vidi unum de capitibus suis quasi occisus in morte. glo. interli. simulabit se antichristum mortuum: et priduum latens post apparebit dicens se suscitatum et plagam mortis eius curatum. **Glosa.** Arte magica ascendet in aera ferentibus eum demonibus et sic curabit plagam mortis eius et qui prius mortuus credebatur post viuus reputabit. et hoc est quod ibidem sequitur. Et admirata est vniuersa terra post bestiam. Et adorauerunt draconem scilicet dyabolus: qui dedit preteritatem bestie scilicet surgendi et ad

orauerunt bestiam. i. antichristum. Quarto ut attrahat ad se omnes homines potentem et magnum: ponet caracterem in fronte et manu dextra ut distinguatur sui ab aliis et nemo possit emere vel vendere nisi habuerit lignum. **Apoc. xij.** Faciet omnes pusillos et magnos diuites et pauperes et seruos et liberos habere caracteres in manibus et in frontibus: ne quis possit emere vel vendere nisi habeat caracterem bestie aut nomen eius. **¶** Circa conflictum eius nota quod protra triplicem populum dimicabit scilicet protra clericos: nobiles: et mercatores. Clericos et laicos expugnabit et ad se trahet per rationes naturales. Erit enim valde instructus in scripturis prophetarum. **Dan. viij.** Surgit rex impudens facie et intelligens propositiones. **Job. xmi.** De ore eius lampades procedunt id est rationes naturales prophetarum. Milites et nobiles expugnabit et ad se trahet per distributionem terrarum et dignitatum. **Daniel xi.** Multiplicabit gloriam et dabit preteritatem in multis. et diuidet terram gratuito. mercatores expugnabit et ad se trahet per aurum et argentum. **Dan. xi.** Dominabitur thesaurorum auri et argenti: et in omnibus preciosis egypti. In eodem. viij. In copia rerum occidet plurimos. Demones enim reuelabunt ei omnes thesauros absconditos et maxime loculos salomonis quos ipse suffodi fecit. Antiquitus enim homines morientes absconderunt thesaurum suum sperantes se redire post longum annum quem ponebant peribant ad eundem locum et carnaliter vivere sicut prius. et propterea in sepulchris antiquorum frequenter est inuentus thesaurus. Nec sepulchra inueniet dyabolus antichristo. **Job. xxxj.** Ipse ad sepulchra ducetur: et in cogere mortuorum vigilabit. In eodem. xli. Sternet sibi aurum quasi lutum. Populus etiam minor similiter

distinguit in tria genera hominum: scilicet in simplices: infirmos: et perfecte penitentes. **S**implices ad se trahit per falsos prophetas .i. predicatores. **I**nfirmos per tyrannos. et perfectos per falsa miracula. **H**ec tria notat dominus in euangelio matthe. xxij. cum dicit. **S**urgent pseudo prophete. .i. pseudo christi ad decipiendum simplices. et tradent eos in magna tribulationem et occident: ad infirmos cogendos. et dabit signa magna ut si fieri potest in errore inducantur electi. ad perfectos promouendos. **P**ropter has omnes tribulationes et persecutiones sathanas dicitur soluendus circa diem iudicii. et dabit ei libera potestas temptandi homines et nocendi. **A**poc. ii. **C**um consummati sunt mille anni. .i. cum appropinquauerit finis mundi. millenarius enim est numerus perfectus. soluet sathanas. .i. dabitur ei libera potestas temptandi. **E**t postea religabitur in iudicio. apoc. ii. **E**t dyabolus qui seducebat eos missus est in stagnum ignis et sulphuris ubi est bestia et pseudo prophete cruciabuntur in secula seculorum. **C**irca obitum antichristi notanda sunt quatuor: scilicet tempus: persona interficiens: locus et modus. **P**rimo nota tempus. quod postquam predicauerit tribus annis et dimidio. sex diebus post mortem helie et enoch interficietur. **A**poc. xi. **C**uitatem sanctam calcabunt mensibus. xlii. **D**an. xii. **U**sq; finis horum mirabilium. quanto tempore durabit persecutio antichristi. **E**t respondit angelus et iurauit prouidentibus in secula seculorum. **Q**uia tempus: tria et dimidium tempus. .i. usque ad tres annos et medium. **S**ecundo nota personam interficientem. quia ipse christus interficiet. vel michael ministerio interficiet. christus uero auctoritate. **i**l. thes. ii. **Q**uem dominus interficiet et spiritus eius sui. **I**n historijs scolasticis dicitur quod quedam audiet uox in aere dicens. **A**dorere. **E**t statim fulminabit antichristum

Tercio nota locus. quia in illo loco morietur unde christus ascendit scilicet in monte oliueti. **C**ongregabit enim multitudinem exercitus sui. et cum fuerit in supremo glorie sue per multitudinem exercitus sui interficietur in ualitudine sua. **D**an. xii. **U**eniet in ualitudine ut coterat et figat tabernaculum suum inter maria super montem inclitum. **M**aria appellat mare mortuum et circumadiacentia maria. montem inclitum appellat montem oliueti. **E**t sequitur. **U**eniet usque ad summitatem eius scilicet montis oliueti. et nemo auxilietur ei scilicet quando interficiet a christo. **Q**uarto nota modum quod interficiet subito et absque manu hominis et cunctis uidentibus. **J**ob. xxxij. **S**ubito morietur et auferent uolentia. .i. antichristum: sine manu. **I**n eodem m. c. **U**identibus cunctis precipitabitur. **C**irca tercium. scilicet statum purgationis que fiet per ignem nota perambula que sequentur statum antichristi et precedent ignem purgationis. **P**rimo ergo precedet spatium penitendi post mortem antichristi ergo dabitur spatium. xlv. dierum ad penitenciam illis qui in persecutione antichristi negauerunt fides. **D**an. xii. **I**n tempore illo cum posita fuerit abominatio in desolationem. .i. antichristus qui abominabile se exigebat ad adorandum. dies mille. cccc. .i. tres annos cum dimidio: quia tanto tempore durabit. **E**t postea sequitur. **B**onus qui expectat et peruenit ad dies. **A**d. ccc. xxxv. **I**n hoc enim numero inuenitur spatium. xlv. dierum datur ad penitendum. **M**as si diebus mille cccc. addantur dies xlv. scilicet. **A**d. ccc. xxxv. **E**st ergo sensus. **B**onus qui per hos dies persecutionis uixerit qui sunt dies mille cccc. xc. et peruenit ad dies. xlv. supradictos ad penitentiam qui simul omnes fiunt. **A**d. ccc. xxxv. sicut dicit magister in histo. in ultima uisione daniel. **E**t in isto tempore omnes iudei conuertentur. **p**s. lvi. **C**onuertentur

ad vespam et. fa. pa. vt ca. s. mudi. **U**idē
 tes enī se deceptos ab antichristo conuer
 tent ad xpm. Et istud tps vocat stat⁹ se
 curitatis. **D**icent ei tunc ministri an
 tixpi. Licet enī pnceps noster ē mortu
 us. tamē pacē et securitatē habemus ⁊
 ducent vxores et puina celebrabūt. **E**t
 cū dixerint pax et securitas: tūc repenti
 nus supueniet eis interitus. vt di. apls
 .i. thessa. v. **Q**uia vt dicit math. xxij. sicut
 in diebus noe erāt hoīes edētes ⁊ bibē
 tes et nuptui se tradētes. sic erit in aduē
 tu antixpi. **P**ost hunc statū erit signorū
 status que ponit hiero. q̄ supradctā sūt
 si tamē sunt vā nā de eis apd theologos
 doctores dubitatō est. **Q**uidā enī dicūt
 q̄ possibilis sunt ⁊ possibile vidēt ea sic
 euenire. **Q**uibusdā autē vidēt omīno ab
 surdū et dicūt q̄ statū p̄ phabitū tēpus
 mund⁹ pburet. **Q**uicquid autē sit p̄ dica
 toris arbitrio relinq̄tur. **P**ost p̄ di
 cta ergo p̄ ambula sequet̄ status purga
 tionis q̄ fiet p̄ ignē. nā virtute dei ignis
 maximus generabit̄ in terra: et ex cōcur
 su oīm causarū supiorū et inferiorū que
 ex sua natura habēt v̄tutē ignēdi. q̄ oīa
 diuina virtus faciet sūt p̄currere. **S**ic fa
 ctū est diluuiū ex p̄cursu oīm causarū.
 que habēt pluuiā generare. vt di. aug⁹.
 qui ignis faciēt h̄ mundi purgabit. ⁊ tā
 tū ascēdēs q̄ntū aqua diluuij: q̄ purgabit
 bonos quos inueniet si aliqd̄ in eis pur
 gandū fuerit. **B**oni v̄o et p̄fecti q̄ nihil
 purgabile habebūt resolutōes in corpi
 bus patient̄ sine aliqua lesione ⁊ pena.
 vt dicit aug. malos at̄ p̄cremabit. **I**nno
 uabit enī elemēta. ij. pe. iij. **E**lemēta ca
 lore soluet̄. glo. **C**ōsumpti p̄ ignē meliorē
 spēs resumēt. **E**t q̄ p̄ q̄ ille ignis p̄bul
 serit mundū descendet ad infernū cū re
 pbis diuisa ab eo luce. ps. xviii. **V**ox do
 mini iteridentis flama ignis. **U**bi ba
 sili⁹. di. **D**omin⁹ ita recidet flama ignū

vt electis luceat et reprobos exurat. **E**t in
 tali exustione oīa maria et oēs aque p̄
 oceanū pburent. et terra equabit̄ et re
 manebit lucida vt cristallus. ⁊ sic p̄ p̄
 mū. **S**equit̄ scdm scz p̄comitātia ip
 sum iudiciū que erūt multa. s. resurrectō
 corpm v̄tute diuina ⁊ p̄gregatō eorū
 dē ad vallē iosaphat v̄tute āgelica. **E**t
 tunc xps veniet ad iudiciū ad dictā val
 lem et cū iniustis et peccatoribus disce
 ptabit. **D**ia hec quecumq̄ in iudicio cō
 current in p̄cedenti sermone satis diffu
 se dicta sunt: ⁊ idō hec tibi require: ⁊ hic
 āplus nō dicatur. ⁊ sic p̄ scdm. **S**e
 quit̄ terciū scz sequentia post iudiciū.
 scz status innouatōnis mōdi qui erit p̄
 iudiciū ascendētib⁹ electis cū xpo ad
 celū. et descendētib⁹ ip̄is ad infernū
 q̄ sicut hō innouabit̄ in corpe et i oībus
 sensibus corpis cui⁹ innouatō hic non
 insisto: q̄ ad resurrectōem corpis p̄tinē
 ita mōs innouabit̄ p̄ iudiciū et supio
 ra et inferiora. **I**n supiorib⁹ innouabit̄
 firmamētū: q̄ quadā luce resurrectōnis
 clarebit ⁊ q̄scet mobile v̄teri⁹ non mo
 uendū. **U**nd̄ glo. sup illd̄ esa. celi sic fum⁹
 liquefcent di. **C**eli noui et terra noua q̄
 si quadā resurrectōis virtute gloria
 ta clarebūt. **I**te innouabit̄. q̄ lucebit se
 p̄tupl̄ sicut lux septē dierū. i. lux āte pec
 catū: q̄ p̄ peccatū oīa sunt deteriorata i
 odiū hominis. esa. iij. **E**rit lux solis sicut
 septē dierū. **U**bi di. glo. q̄ in septupl̄
 plus lucebit q̄ fecit āte peccatū. **S**tabit
 etiā immobilis in oriēte vbi creatus est
 nunq̄ ad occasum tendēs nec eclipsim
 patiens. Abac. iij. **S**ol ⁊ luna steterunt
 in habitaculo suo. **P**rop̄ hoc totū tps
 futuz dicit vna dies q̄ ei nox nō succedit
Zach. xmi. **E**rit dies q̄ nota est domo
 et nō dies neq̄ nox. **E**t q̄ vt dicit ph̄is
Tps ē numer⁹ mot⁹ p̄ p̄us ⁊ posteri⁹ ⁊
 cū motus nec in firmamētō: nec in sole ⁊

astris erit: sequitur quod ulterius tempus non erit
 Apoc. x. Tempus iam non erit. Itz innouabitur
 luna quod habebit lumen a se et non a sole: sicut
 modo habet. ps. lxxviii. Luna perfecta in celo
 non habebit tanta luce quantum habuit sol ante
 peccatum. esa. ij. Erat lux lune sicut lux
 solis. Itz non diminuetur: nec deficiet: nec
 patiet ultra eclipsim. esa. vi. Non occidet
 ultra sol tuus: et luna tua non minuetur. In
 inferioribus vero innouabuntur quattuor ele-
 menta: et primo ignis quod clarior erit. Se-
 cundo aer quod erit sine turbine pluuia et to-
 nitruo. Itz ex aere et luce infusa erit unum
 corpus: sicut cristallus habet lucem incorporatam
 modo lux accedit aeri et recedit. Unde in
 illa alteratione que fiet per ignem illa communi-
 cantur: aer: ignis: celum: et aqua: et omnia ista dice-
 tur celum unum. unde in Apoc. xxi. vidi ce-
 lum nouum et terram nouam. sicut celum per tri-
 bus elementis sicut dicitur glo. Itz carebit
 qualitatibus corruptibilibus: sicut calidi-
 tate: frigiditate: humiditate et siccitate. re-
 manebunt tamen qualitates radices in aere.
 Tercio aqua quod in aere non erit fluxibilis: et
 quod ista est proprietatis principalis aqua: propter hoc
 dicitur apoc. xxi. Et mare iam non est. Itz care-
 bit potentia extinguendi: Sap. xix. Aqua
 extinguendi naturam oblita est. Itz care-
 bit corruptione et potentia corrumpendi quod
 omnis corruptio ab humiditate est que in aqua
 non erit. unde glo. super illo verbo. i. pe. ij.
 elementa calore soluentur. dicit. Elementa
 quattuor quibus hic mundus constituitur: ille magnus
 ignis comburet: neque omnia consummet ut non sunt
 sed duo ex toto consummet. duo in meliorem
 restituet faciem. Quod quidam exponunt de
 igne et aqua que ex toto dicuntur consumi quo
 ad usum illarum qualitatium scilicet caliditatis et
 humiditatis. Aqua enim non habebit potentiam ex-
 tinguendi vel fluendi. neque ignis comburendi.
 Quarto innouabitur terra: quod non erit ob-
 scura sed lucida sicut cristallus. Itz non ha-
 bebunt usque germinandi: nec in ea erunt vege-

tabilia. Itz erit tota plana. esa. xlvij. huius
 liabit omnis mons et collis. hac inuatio-
 nem expectant omnes creature. Propterea quod dicitur
 apoc. x. v. quod omnis creatura ingemiscit et
 precatur usque hunc. quod ipsa creatura liberabi-
 tur a seruitute corruptionis in libertatem fi-
 liorum dei. Ibidem etc.

De epistola sermo quartus.

Quecumque scri-
 pta sunt ad nostram doctrinam scri-
 pta sunt. ro. xv. In hac dominica
 ecclesia recitat aduentum christi ad iudicium ge-
 nerale in fine mundi. de quo iudicio multa scri-
 pta sunt valde: et precedentiia signa et com-
 mitantia et subsequantia ut in predictis osten-
 sus est: que omnia sunt scripta: et ecclesia recitat
 ad nos erudiendum. ut de ipso iudicio et de
 his que ad illud concurrunt eruditi ad ipsum pre-
 paremur ut decet. Jacula enim que prudentem
 minus ferunt ut dicitur greg. De hac enim
 materia epistola presens loquitur videtur ostendens
 quod omnia que dominus per prophetas suos scribere
 mandauit: et que eius filius homo factus in terra est
 operatus: omnia sunt ad nostram doctrinam.
 et animarum salutem perpetuo sequenda. In qua
 quod epistola apostolus quattuor facit. Primo enim
 totam diuinam paginam ad nostras dicit esse scri-
 ptam eruditionem ibi. quecumque scripta. Se-
 cundo ut omnes idem sentiamus exemplo christi et sim-
 pliciter christum. et hoc ad dei honorem. ad ipsum deum
 suam fundit orationem. ibi. dominus autem patiente et so-
 lacij det id ipsum vobis sapere. etc. Tercio ut
 in obsequio caritatis et infirmitatum tolerantiam
 a inuicem supportemur: sicut et christus nos susce-
 pit et supportauit: patrem ponit exhortationes:
 ibi. propter quod suscipere inuicem sicut et christus
 suscepit vos. Quarto ut omni gaudio spiri-
 rituali et pace repleamur iterato subiun-
 git deprecationem ibi. Deus autem spei repleat
 vos omni gaudio et pace etc. Primo
 ergo dicitur totam scripturam ad nostram esse scri-

ptā eruditōnē. et hoc ē. q̄cūq; scripta sūt:
siue in ve. te. siue in no. te. siue d̄ deo siue
de celo v̄l d̄ m̄do vel inferno. v̄l de āgl̄is
vel d̄ aiab̄. l̄ d̄ aduētū xp̄i in mund̄. l̄ de
aduētū ei d̄ ad iudiciū. ōnia ad erudi
tōem nr̄am scribi fecit p̄ seruos suos vt
in ip̄is d̄ credēdis sp̄and̄ et agēdis erudi
amur. et vt p̄ patiētiā in aduers̄. et p̄ sola
tōez in p̄sp̄is scripturaz. i. q̄s scripte do
cēt et mādāt. habere v̄am sp̄e de bonis et
n̄is mereamur. vt nec p̄pt̄ aduersa nec p̄
p̄p̄sa ab istoz sp̄e decidam̄. **Hoc** enī
scripte mādāt. vt nō frāgamur aduersis
nec p̄sp̄is dissoluamur. s̄z firmā sp̄e tāq; z
āchorā i adūb̄ et p̄sp̄is retinētes ad braui
us sup̄ne vocatōis curram̄. **Circa** hoc
v̄bū ad nr̄as instructōez notādū q̄ m̄tra
sc̄pta sunt tā in vet̄i q̄z in nouo testamē
to. a q̄b̄ tā magnā docētiā accipe possu
m̄ et dēm̄. **Hoc** ē enīz magis latū v̄būz
ad p̄dicand̄ et exponendū q̄z sit. in tota
scripta. **Ubi** nota q̄ ē q̄d duplex liber. sc̄z
liber creat̄e: liber sc̄pture. liber gratie et
liber gl̄e. **In** q̄libz istoz m̄tra sc̄pta sunt
ad nr̄am doctrinā. **Pr̄m̄** liber ē liber
creat̄az d̄ q̄d: gen. i. **In** p̄ncipio creauit
d̄s celū et terrā sc̄z p̄tines et p̄entū. **Ex** q̄
instruimur ad fidē de d̄o habēdā. q̄i re
rū creatōe relucet d̄i ōnipotētia q̄ patri
approp̄at. **In** rez v̄o ordinatōe dei sapi
ētia q̄ filio attribuit. **In** rez aut̄ p̄seruari
one dei bonitas. q̄ sp̄iūctō attribuit. **Ex** q̄
p̄z q̄ vn̄ ē d̄s in ēbus p̄sonis cōsistēs: q̄
creauit ordinauit et regit ōia. **Ro. i.** **In**
uisibilia di p̄ ea q̄ facta sunt intellecta cō
spiciunt: sempitēna q̄z v̄t ei et diuinitas
sap. xxi. **A** magnitudine enīz sp̄ei et crea
ture p̄gnosibili poterit hoz creator vi
deri. **Iste** vocat̄ liber creaturaz in q̄ mi
rabilia possum̄ speculari. **puer. vi.** **Ua**
de ad fornicāo piger et pl̄ida vitā eius.
et dulce sapiētiā. **Et** dicas hic de obediē
tia celi et de fructuositate terre: d̄ elem̄

tis et d̄ natura m̄ltroz aiāliū. **Sec̄dus**
liber ē liber sc̄pture q̄ p̄tinet totū vet̄
testamētū in q̄ m̄tra sunt sc̄pta. **Pr̄m̄**
mo sc̄ptū iueim̄ in gen. i. q̄ d̄s hoīez maḡ
excellētia dotaui. **Faciam̄** inq̄t hoīez
ad imaginē nr̄az. vt p̄sit piscibus maris
et volatilibus celi et bestiis terre v̄niuer
seq; creature. **De** c̄ excellētia miratur
p̄pheta in ps. d̄. **Quid** ē hō q̄ memor es
eius. **Omnia** subiecisti sub pedib̄ eius
z̄c. **Ex** q̄ instruimur q̄ maximā dilectōez
ad deū habere dēm̄us q̄z tales nos fecit
et ōnia p̄pter nos. **Instruimur** etiā q̄ a
nimā et naturā nr̄am sic excellētem in
magna reuerētia et puritate p̄suare de
bem̄ et nō in luto vicōz labefactare. **ecc.**
ix. **Fili** in m̄suetudine serua animā tuā
et da illi hōrē p̄m̄ meritū et sanctitatē. i. di
gnitatē. **Sec̄dō** inuenim̄ etiā sc̄ptum in
gen. q̄ d̄s p̄pter peccatū et mādātū trans
gressiōnē expulit hominē d̄ paradiso et q̄si
tota illa excellētia spoliāuit ac infinitis
bonis p̄uauit: ac infinitis miseris cum
tota sua posteritate adiudicauit. **Ex** q̄
instruimur q̄ supra ōnia et valde pecca
tū detestari dēm̄ q̄d nobis tot bona ab
stulit. et tot malis addidit. **ecc. xxi.** **Qui** in
vno offendit m̄tra bona p̄det. **Tercō** in
uenim̄ in scripturis iterū in gen. vi. ca.
q̄ p̄pter peccatū carnis: om̄n̄is enīz caro
corrupta viā suā: d̄s totū genus huma
num p̄ter septem in diluuiō deleuit et
dixit. **Penitet** me fecisse hominem. **Ex**
quo instruimur q̄ carnalis cōcupiscēti
a est illa vorago in qua genus humanū
suffocatur: et est ignis ipsum consumēs
gl̄o quod significandum: ignis super
sodomitas descendit ep̄ion carnis pec
cato sedatos. **Job xxi.** **Ignis** est vsq; ad
pl̄imādem duorās et oia eradicans. i. s.
germina virtutū. **Et** idō q̄ntū possum̄
corpus nostrūz macerare dēm̄ ne talit̄
suffocemur et talit̄ p̄buramur. **aug.** **Car**

nem vñs domate ieiunijs et abstinētia
 esce vel potus qñtū valitudo permittit
 Unde de istis dicit **heb. xi.** Circūerūt ī me
 lot. in pe. ca. egē. an. affli. Quarto inuei
 m^o scriptū itez in **gen. xi.** q in edificatōe
 turris babi. diuisit labiū vnū in. lxx. lin
 guas. quā filij hoīm ex mag^o supbia edi
 ficabāt coqñtes lateres p saxis et bitu
 mē p cemetō. c^o cacumē vsqz ad celū vo
 lebant erigere. vt ex altitudine nō time
 rent āpli^o a diluuiō aque. et ex laterib^o
 qui nō ledunt ab igne nō timerēt futuz
 iudiciū p ignē fiendū. et sic cogitabāt di
 potentia subēfugere. **Ex** q instrumur q
 oīs diuisio et discordia est ex supbia: ab
 ipa enī oīs pditō iniciū sumpsit. vt dicit
thob. m. Quicumqz enim peccat supbit
 et ptra deū erigit dū ei^o mādata cōtēnit
 et ptra ipa facit et ei^o grām et dona pro
 iicit tanqz lutū. **Propt** qd hō sepat a sā
 ctis ab ecclesia iustoz et a merito passio
 nis xpī et omū electoz. a vtutibus et do
 nis spū sancti et pace et pximi vnitare.
 qz inter supbos semp iurgia sunt. vt dicit
puer. xij. Et breuē ab oī bono sepatur.
isa. lxx. Iniqñtates vñe diuiserūt inē vos
 et deū vestz. **Ex** q ptz q sup oīa dēm^o su
 pbiā detestari et hūilitatē sectari p quaz
 hō mltipli exaltat. **j. pe. ij.** Humilia mini
 sub. po. manu dei vt vos exaltet in tpe.
zē. Luc. xij. **Dis** q se exaltat hūiliabit.
zē. Quinto inuenim^o scriptū. **exo. xij.** q
 mō dō eduxit pplm suū p manū validaz
 d egipto a seruitute pharaonis: ipso cū
 exercitu suo suffocato in mari: et quō mi
 rabilibus beneficijs est ipm p desertuz
 psecutus. **Nā** colūna nubis p diem. et
 colūna ignis p noctē nūqz eis defuit: et
 māna angeloz panis cibis optim^o per
 qttuor ānos d celo exhibit^o fuit eis. **Ex** q
 instrumur q dō p p^o suū d manu hostiū e
 ripit et ipz innūerabilib^o beneficijs p dō
 tū mōi pseqt. **Nā** ignē spū sancti mittit q

eos accendit et purificat et illuminat: et
 nubē refrigerij eis t̄buit in aduersis. **da
 mel. iii.** Fecit mediū fornacis q̄si v̄tūm
 ronis flantē. **j. coz. i.** Fidelis deus q non
 paciēt vos temptari sup id qd poterit
 sed faciet cū temptatōe puētum vt possi
 tis sustinere. **Et** ideo si bene agim^o mul
 tū in deo p̄fidere dēm^o. **p̄. xxxvi.** Spe
 ra in dominū. et facbo: **Sexto** inuei
 m^o in **leui. vii.** q dōs sacerdotes et leuitas
 de p̄p̄o seq̄strauit ad cultū deo exhiben
 dū: et instituit sacrificia ad peccatoz ostē
 sionē: illud sacrificiū verū aq̄ immacula
 te significantia. p qd peccatū nō ē osten
 suz sed ablatū a q fluxerūt omnia sacra
 mēta ecclesie q habēt in ei^o sanguine ef
 ficatiaz oīa peccata delere. **Ex** q instrui
 mur q ad cultū diuinuz semp sunt aliq
 ordinādi. et q sacramēta ecclesie per ista
 sacrificia figurata deuote et pure dēm^o
 suscipe vt a peccatis mundemur et salu
 tē aīe psequamur. **mat. xvi.** Qui credide
 rit et baptizat^o fuerit salu^o erit. **Ipsa** enī
 sunt medicine leuissime et efficacissime:
 et sine rerum dispendio omnes languo
 rem anime sanant. sine quibus sal^o bo
 minis haberi non potest. **Septimo** in
 uenimus in libro numeroz. **xxii.** cap.
 omnes mansiones quas fecerunt israhel
 in deserto numeratas et inscriptas fu
 isse. **Ex** quo instrumur q omnia tem
 pora nostra et omīa opera nostra et om
 nes mansiones quas facimus in mun
 di deserto scribuntur in libro et in iudi
 cio corā dō d oīb^o districtā rōez dō red
 dem^o. et p̄p̄t ipa et d ipis iudicabimur si
 ue ad vitā siue ad mortē. **dan. vii.** Judi
 cū sedit et libri apti sūt. **ber.** **Dē** tps tibi
 ipen. re. a te. q. sit exp. **mat. x.** **Sz** et capilli
 capitis vñi numerati sūt. qz mīna vñā dō
 nūerat. p̄p̄t qd valde ābulare dēm^o cau
 te cū obseruemur ī oī vita nostra. **ephe.
 v.** Videte quomodo caute ambuletis:

Octavo inuenim⁹ deu. j. c. quō moises
 seru⁹ dei rōis illa pgregatō que egressa
 ē de egipto vltra sexcēta milia hoim pu
 gnatorū p quibusdā peccatis oēs pē du
 os scz ioseph et caleph filiū iephone mor
 tui sunt in deserto nec terrā pmissionis
 potuerunt irare. **Ex** quo instruimur q
 dōs pplm suū in hoc mōdo punit ne puni
 at in futuro. **Aug.** Ideo diuina bonitas
 irascit maxime in hoc seculo ne irascat i
 futuro. r misericordit adhibet tpalez se
 ueritatē ne eternā iuste inferat vltōnez
 nec terrā lacte et melle manantē in hoc
 mōdo iplo suo pfert vt tandē dulcedine
 eterne satietatis reficiat. **Et** ideo dei fla
 gella cū gaudio sustinere debem⁹. qz in
 ipis purgamur instruimur r emēdamur
 et vt filij dei r nō vt adulteri tractamur
Heb. xi. Qd si extra disciplinā estis. er
 go adulteri et nō filij dī estis. **Quē** eī di.
 de⁹. cor. fla. aūt oēs si. quē re. ij. machab.
 vi. **Etenī** nō sinere peccatores ex sentēt
 a agere. sed statiz vltōem adhibere ma
 gni beneficij est iudiciū. **Nō** inueni
 mus in ioseph quō domiu⁹ p ioseph illas
 septē impias r pessimas natōnes dele
 uit et ciuitates eoz succendit. r ipis dei
 totā occupauit. **Ex** qū instruimur q impii
 et filij eoz ppter eos exterminant de tra
 et bona eoz alius tradunt. **ps.** Filij eius
 fiant orphani. et vxor eius vidua. r epi.
 e. ac. al. nutātes transferent. filij ei⁹ men
 dicent et eijciant de habitatōibus suis.
Scrute^r fenerator oēs substātiā ei⁹ r di
 ri. alien. la. ei⁹. **Sic** mādaui achab ole
 ri cū tota pgenie sua. vt ps. ij. reg. xxi. ex
 odi. ii. **Ego** suz de⁹ zelotes vindicās ini
 quitatē patrū in filios in terciā r qrtam
 generatōez. **Ex** q p⁹ q di flagella inferū
 tur bonis ad correptōem r emēdatōem
 r malis ad exterminatōez r futuroz tor
 mētoz inceptōem. **Unde** in vita ista i
 cit eis infern⁹ r d tormentis transeūt ad

tormenta **Job. xxiij.** Ab aquis niuium
 transeūt ad calorem nium. **Sic** tran
 seūt pharao cum egipciis de plagis ad
 plagas. vt p⁹ in exo. **Decimo** inuenim⁹
 iudic. ii. c. q de mandato dei iudices cō
 stituti sunt qui populū iudicabāt vl cō
 solabant. **Ex** quo instruimur q omnis
 potestas minister dei est vnder in no
 ltra ei qui male agit vt dicit aplūs **Ro.**
 xiii. **Prover. viii.** **Per** me reges regnāt
 et legum conditores iusta decernunt.
Ex quo patet q dominis tpalibus obe
 dire tenemur. r statuta eorum iusta q
 diuine iusticie non ptradiciūt r rite et p
 cōmuni vtilitate omnū statuunt etiaz
 qntum ad conscientiā seruare tenemur
 et contrariū facientes penam que taxat
 tenētur soluere. **Multi** autem contrari
 um dicunt. male dicentes qbmōi statu
 ta et lex si transgrediantur ea homines
 nō obligāt conscientiam sed bursas. **Cō**
 tra quod dicit. **ro. xiii.** **Qui** potestati re
 sistit dī ordinatōni resistit. **Col. iii.** **Ser**
 ui obedite p omnia dominis vestrīs. s.
 carnalibus non ad oculum seruientes
 quasi hominibus placentes. sed in sim
 plicitate cordis sic timentes deū **Unde**
 cum inuenimus in libro **Regū. i.** q dō
 minus in furore filijs israel dedit legem
 r regiam dignitatez. **Unde** d^r **Dee. xxi.**
Dabo tibi iquit regem in furore meo.
Ex quo instruimur q dignitas huma
 na seu mūdāna non est appetenda. nec
 deus libenter eam hominibus cōfert. qz i
 ea multe vanitates et iusticie continen
 tur. **Unde** d saul primo rege a deo con
 stituto d^r q quando ē fact⁹ rex non erat
 vir melior in omi israel q p⁹ ea i regia di
 gnitate fact⁹ ē valde mal⁹. **Hoc** ē signū
 q tpali dignitate fulgētes r tempali io
 cunditate letātes nō sint multi amici dī
Et ad significanduz q tpalis dignitas
 vana sit et per consequens nō appetēda

semper quando in libro regum dicit talis fuit et tantum regnavit. additur. et mortuus est. **Mors** enim optime ostendit quoniam humana dignitas vana est. **Nam** rex et imperator sicut et ceteri sub terra reconduntur nec potentia: nec diuicie: nec deliciae eos comitantur. sed facit eos omnia predicta relinquere. et melius esset eis ea nunquam habuisse. **Job. xxvii.** **Diues** cum dormierit nihil secum auferet. **Ecc. xli.** **Mors** quae amara est memoria tua homini pacem haberi in substantiis suis. **Et** sic patet de duobus libris. scilicet creature et scripture. **¶ Tertius** liber qui est liber gratie est totum nouum testamentum. quia nouum testamentum est principaliter ipsa gratia spiritus sancti que datur fidelibus a christo. **¶ Ipse** ergo christus est liber gratie qui est scriptus intus et foris. ut dicit **ezech. ij.** quoniam tuus ad diuinitatem et humanitatem. quia utrobique doctrina magna inuenitur. qui est forma et exemplum totius christiane religionis quem in tota vita nostra imitari et speculari debemus. **¶ Job. xij.** **Exemplum** enim dei vobis ut quemadmodum ego feci ita et vos faciatis. **De** quo libro grandis restat nobis sermo. sed quia imbecillus sum ad audiendum dimittat ad presens. **¶ Quartus** liber est liber glorie in quo beati legunt et ipsum legendo omnia sciunt. quoniam semel legere est omnia scire. ut dicit **aug.** **Et** sic patet quod in quatuor libris scilicet creaturarum. scripturarum gratie et glorie multa scripta sunt ad eruditionem nostram. et sic patet primum. **¶ Secundum** apostolus ut exemplo christi idem omnes sentiamus et unanimiter deum honorem suum fundit orationem. **Deus** patientie et solacii. scilicet solationis super datur. det vobis id ipsum sapere in alterutrum. scilicet sapienter facere ut unus alterum supportare sciat et ei placere. et ut omnes credatis et idem dicatis. **1. corinth. j.** **Idem** dicatis omnes. et non sunt in vobis scismata. et hoc sic secundum iesum christum. et secundum exemplum iesu christi qui omnes homines

ad unitatem reduxit. et hoc idem peto pro vobis ut vos unanimiter in corde et uno ore in locutione glorificetis deum qui vos creauit. et patrem domini nostri iesu christi qui vos cum filio iesu christo naturali in filios adoptauit. et sic patet secundum. **¶ Tertio** apostolus ut inuicem supportemus in obsequiis caritatis et infirmitatum tolerantiam: sicut et christus suscepit nos piam ponit exhortationem dicens. **Propter** quod scilicet ut deus habens suscipite inuicem si estis in aliquo infirmi. et si in aliquo indigetis unum seruiat alteri. et hoc sicut et christus suscepit vos ducens et eleuans in honore dei. **glo. i.** ut vos faceret immortales. imo quasi deos et dei filios. **ps. lxxij.** **Ego** dixi dii estis et filii excelsi omnes. **Suscipit** enim nos christus sicut nutritus ad informandum. **¶ Itaque** nostras infirmitas tolerando: et nobis sua beneficia exhibendo. **Sic** et nos inuicem suscipere debemus. **¶ Consequenter** ponit modum quem christus suscepit nos. quia iudeos suscepit secundum veritatem. et gentes secundum misericordiam. et ostendit quod hic debemus nos suscipere inuicem: et ratione veritatis iusticie et ratione misericordie. **Et** hoc est quod dicit. **Dico** enim christum fuisse ministrum. scilicet predicatorum et apostolorum circuncisionis. et propter circuncisionem. scilicet iudeorum. quia illis specialiter missus est et in propria persona eis predicauit. **Mathei. xv.** **Non** sum missus nisi ad oues que perierunt domus israel. **Et** hoc propter veritatem dei scilicet ostendendam. **¶ Et** exponit se dicens. **Ad** confirmandas id est implendas promissiones patrum. id est patribus veteris testamenti factas. **gen. xxij.** **In** semine tuo benedicentur omnes gentes. **¶ Et** sic gentes christus suscepit ex sola sua misericordia. et hoc sic. **Gentes** autem dico debere honorare deum super misericordia. id est de misericordia sibi facta. quia non ex operibus iusticie que fecimus

nos: sed s^m suā misericordiā nos saluos fecit. ad thū. ij. Et hoc scz q^d gētes debēt honorare deum sup misericordiā sibi facta. pbat p quattuor auctoritates. Et prima respicit miam sibi impensam sup infusione fidei quā d^s gētilibus infudit ibi p^pterea p^ptebor tibi in gentibus domine. Scda vō sup infusione caritatis p^pmi ibi. Metamini gētes cū plebe ei⁹. Tercia at sup infusione caritatis dei. ibi. Laudate dominū ōnes gētes. Quarta sup infusione vere spei ibi. Erit radix yesse. De aut sunt tres vtutes. s. fides: spes: et caritas. p quas oēs gētes saluate sunt. Dicit ergo gētes laudare debere deū d^m misericordiā sibi ipensa sup infusione fidei quā deus in mia eis infudit. Et hoc est q^d dicit. **D**omine. loquit x^ps ad p^pez: confitebor tibi i gētib⁹. i. faciā gētes confessione fidei tuā diuinitatē p^pteriri: et nomini tuo. i. filio tuo incarnato p quē cognosceris sicut res p nomē: faciā gentes cantare. i. apte cōfiteri eius humanitātē affirmādo. In his aut duobus pfecta p^psistit fides. Item gētes debēt deuz honorare p^pter infusione caritatis et vnitatis p^pmi: q^d p^punxit eas cū plebe sua vinculo dilectōis fidei et vnitatis ecclesie ita q^d est vnū ouile et vnus pastor. Et ergo dicit. Metamini gētes cū plebe ei⁹: cui ex dei misericordiā vnite estis. Itē gētes debent deū honorare p infusione caritatis di. In q^d laudēt deū ex tota dilectōne vt filij dei. et hoc est. Laudate dominuz omnes gētes. s. p dilectōe quā vos facit habere ad illū: laudate eū vocib⁹ et magnificate muneribus. Itē gētes debent honorare deū p infusione firme spei q^d fecit et facit eas sperare in x^ps: q^d pcessit d^m radice yesse: et a mortuis resurrexit. Et hoc ibi. Erit radix yesse. et ex hac ille pcedz qui exurget scz a mortuis regere. idē ad regendū gētes in fide et bonis opib⁹

et gētes iēū spabūt hrē vitā eternā. Gen. xlix. Et ipse erit expectatō gentiū. Et nota q^d yesse dicitur radix: et dauid arbor: b^ta maria ramus: et x^ps flos et fruct⁹. esa. xi. Egrediet virga de radice yesse et flos d^m radice ei⁹ ascendet. Et sic patet terciū.

Quarto. et vltimo iterato subiungit de p^pcatōez. ibi. De⁹ at spei. s. infusor: et in q^d spare dēm⁹: repleat vos dⁱ gaudio spirituali q^d sitis bene ordiati ad deū: et pace q^d sitis bene ordiati ad p^pmi: et hoc ē in credēdo. s. in his q^d sunt fidei sitis concordēs et vtute spūssancti. i. i caritate q^d dicit spūssancti vt⁹. Et sic patet q^rtum

Domica icia aduent⁹ de euangelio.

Sermo quintus.

Quoniam audissio
bānes i vicul⁹ opa x^pi: mittens duos de discipul⁹. suis ait illi. Tu es q^d v^etur⁹ es an aliū expectamus. mat. xj. In hac icia domica aduēt⁹ recollit x^pi aduēt⁹ ad limbū. De hoc ei videtur iohēs pete. s. an x^ps p se i mundū venerat etiā p se ad inferni claustra descendat. vt di. gre. Per q^m aduētuz itelligit aduēt⁹ filij dⁱ in morte hoīs. In morte nāq^d filij dⁱ et ad mortuos et ad libū descendit. Qui q^dez aduēt⁹ filij dⁱ i morte est cū p^patōe et timore expectandus. Et idō ecclia ad hūc nos oēs fideles iurat. d. Surgite vigilemus quia nescitis quādo veniet dominus. luc. xij. Et vos estote pati. quia quā hora non putatis domin⁹ veniet. Potest etiā p aduentuz x^pi ad limbū aduēt⁹ x^pi in mentem significari. Quia sicut sancti patres quasi in quodā carcere p culpa p^pmoz parētū i libo manebāt. sic et nos p eadē culpa in valle h⁹ mūdi detinemur: et in ea tāq^d p^pinia demoramur. et filiū dⁱ tāq^d in mētes nrās spiritualit⁹ venire desideram⁹.

qui nos soletur dicentes. esā. lxxij. **U**ti
 nā disrūperes celos ⁊ descenderes. **S**ic
 ergo in hac dominica aduentus xpi ad
 limbū recolit de q̄ iohānes in euangeli
 o hic q̄rere videt. **I**n q̄ q̄deꝫ q̄ttuor sum
 marie cōtinent. **P**rimū est iohānis vi
 culatō dolorosa ibi **Cū** at. io. in vin. opa
 xpi. **S**cōm est iohānis interrogatō fru
 ctuosa. ibi. **Tu** es qui ventuꝫ es an aliū
 expectamꝫ. **T**ercū est responsio xpi vir
 tuosa ibi. **R**espōdens aut̄ iesus ait illis
Eun. renū. iohāni que vidistis et audi
 stis. **C**eci videt̄ zc. **Q**uartū est de iohan
 ne a xpo facta recōmēdatō copiosa ibi.
Illis at̄ abeuntibꝫ cepit iesus dicere ad
 turbas d̄ iohāne. **Q**uid existis in deser
 tū vi. zc. **E** **P**rimo ergo ponit ioh
 hānis viculatō dolorosa. **H**erodes enī
 ātipal siue ascalonita filiꝫ regis herodis
 q̄ inocētes occidi fecit. iohēm viculauit
 ⁊ in carcerē posuit. **H**erodes at̄ agrippa
 filiꝫ aristoboli filii regis herodis et fra
 tris illiꝫ herodis ascalonite occidit iaco
 bū frēm iohānis gladio et petrū in car
 cerē religauit. **Q**ualis ergo pater talis
 filius et nepos etiā fuit. **I**n carcere ergo
 p̄dicti herodis iohēs existens et audies
 mirabilia opa que xpus faciebat. misit
 duos disci. suos quoz noīa tacent. vt ex
 pte sua xpm interrogarent dicētes. **Tu**
 es qui ventu. es zc. **C**irca hanc pmam p
 tem scz iohannis viculatōem tria notā
 tur ad nostrā edificatōem scz vinculatō
 nis iohānis admiratō. qz iohānes vsqz
 hodie i vicul detinetur. et q̄s p iohannē
 in vinculis significet. **P**rimo ergo no
 tat̄ magna admiratio que ex iohānis vi
 culatione p̄surgit. que quidē āmiratō ex
 q̄ttuor causat̄. s. ex pte iohānis. ⁊ ex parte
 herodis. ex pte herodiadis. ⁊ ex pte cau
 se vinculatōnis. **E**x pte quideꝫ iohis
 qz vt di. **C**riso. iohēs stola v̄tutuz. magi
 steriū vite sanctitatis norma. forma iu

sticie v̄ginitatis speculū. pudicie titulus
 castitatis exēplū. penitētie via. peccato
 ruꝫ venia. fidei disciplina. iohēs maior
 boie. par āgelis. legis sanctō. ap̄loꝝ vor
 silentiū p̄betay. lucerna mundi. p̄cur
 sor iudicis xpi. castametato. i. loci p̄pa
 to. domi teltis. ⁊ tocius medius t̄nita
 tis. **H**ic tal' ⁊ tantus tradit̄ herodi in car
 cerādus et saltatrici donat. **E**x pte vero
 herodis p̄surgit āmiratō. qz vt idē cris.
 .d. herodes p̄phanauit templū. sacerdo
 tū sustulit. p̄fudit ordinē. temerauit re
 gnū. corrupit imperiū. q̄cquid erat re
 ligionis et legis. quid vite. quid moruz
 quid fidei. quid discipline p̄didit ⁊ cōfu
 dit. **H**erodes sicarius i ciues. in nobiles
 latro. in socios populatoꝝ. i domesticos
 p̄do. plebis intemptoꝝ. occisoꝝ filioꝝ. in
 extraneos homicida. in p̄prios parrici
 da. iebrians terram cruore. sanguinē pi
 um in poculo crudelitatis absorbit. et
 bic tam neqm et scelerosus tenuit ⁊ allig
 auit iohēm. **E**x pte aut̄ herodiad ā
 miratō surgit. qz herodias meretrix v
 xoz philippi ⁊ p̄cubia herodis fr̄tis eiꝫ.
 demonum incātaꝝ. ipostatꝝ criminuz
 corruptrix castitatis. spectaculuz demo
 num. corruptō morū. homicida sancti
 dei. et filia dyaboli. ⁊ mater iniquitatis
 ⁊ ad preces tam nequissime iohannes ē
 incarceratus et morti condemnatus
Ex parte vero cause vinculationis am
 miratio consurgit. quia propter iustici
 am quam iohannes defendebat. prop̄
 veritatem quam predicabat. ⁊ p̄p̄t sacri
 tates qm p̄tebat ē carceri mācipatꝫ ⁊ vi
 cul' alligatꝫ. **C**arissimi q̄s audiuit vnqm
 flia. ⁊ q̄s d̄ t̄tibꝫ plenā possit̄ reddē rōem.
 ro. xi. **A**ltitudo diuiciay sapie ⁊ sciēti
 edi qz in. p. su. iij. e. ⁊ iue. vie eiꝫ **U**nd q̄
 dā phi q̄sierūt. vt. d. boe. **S**i d̄s ē vnd tot
 mala. ⁊ si d̄s nō ē vnd tot bō. s. ve mūdo
 ab scādalis qz vinculatō hec vsqz hodie

manet. **S**i quis enim hodie vult similis esse iohanni et defendere iusticiam: et loqui veritatem et sanctitatem servare: certe multas patietur tribulationes et rez et persone multas incommoda sustinet. **ij. ad thim.** Omnes qui pie volunt vivere in christo iesu persecutione patientur. **S**ed plorandum est fratres quod hodie pauci iohannes inveniuntur qui defendat iusticiam. predicet veritatem et contineant sanctitates. **Psalm.** Non est intelligens aut requirens deus: omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt. non est qui faciat bonum non est usque ad unum. **E**t nota quod sicut propter predicta tria scilicet iusticiam et veritatem et sanctitatem iohannes se incarcerari promissit: ita propter alia tria sponte ad carcerem deserti perrexit. **E**t primo ut manum quibus dominum tangere debebat ab omnibus operibus coquinatis mundi huius mundas servaret. **S**ecundo ut visus qui spiritum sanctum in colube specie visurus erat immaculatum custodiret. **T**ercio ut auditus quo patrem dicentem: hic est filius meus dilectus auditurus erat. et linguam quam diciturus erat: ecce agnus dei: sanctam et puram servaret. **Q**uia ergo totus mundus in maligno positus est: ut dicitur **1. ioh. v.** Et in latrones thesaurus servari non potest. ideo ad desertum profugit. **A**poc. xviii. Exite de ea populus meus: et participes non sitis deliciarum eius. **S**ecundo notandum est quod iohannes usque hodie in vinculis tenetur. **S**i quis enim vult similis esse iohanni et defendere iusticiam: et loqui veritatem: et continere sanctitatem. certe multas patietur persecutiones. **ij. thim.** Omnes qui pie vivere volunt in christo persecutionem patientur. **I**ohannes enim interpretatur gracia siue in qua est gracia. **G**racia autem et virtutes usque hodie in vinculis tenentur et vicia regnant. **T**enentur enim in vinculis vera fides: et infidelitas et fides mortua regnant. ita ut vi-

deatur. tempus iudicii advenisse in quo fides pro pauca erit. **Luc. xviii.** Cum venerit filius hominis putat ne inveniat fidem in terra. **S**imiliter spes de deo spiritualiter supplantata est: et tota spes ad mundana fluxit. **isa. xxviii.** posuimus medicum spes nostram. et mendatum precepti sumus. **S**pes mundanorum veraciter est medicum: quod mentem et non dat quod promittit. **S**icut caritas dei et primi extirpata est. et odium et guerra ubique regnat. **Matth. xxiii.** Surgit gens contra gentem: et regnum aduersus regnum: et quia abundabit iniquitas. **re. ca. mul.** Sicut liberalitas non apparet sed avaricia regnat ubique. **hie. vi.** Maiore usque ad minorem omnes avaricie student. **S**icut multi castitas non servat sed luxuria omnia penetrat et corrumpit. **ps.** Corrupti et abominabiles facti sunt. **S**icut humilitas non habet sed honor et vana gloria pro omnes querit. **1. jo. xii.** Dilexerunt gloriam hominum magis quam dei. **E**t brevit vicia ubique regnant. et sua abundantia replent terram. **G**ratia autem et virtutes brevit vinculantur. **osee. m.** Non est veritas et non est misericordia et non est scientia dei in terra. **M**aledictum est medicum et furtum et homicidium et adulterium inundaaverunt et sanguis sanguinem tetigit. **E**t **T**ercio notandum quod pro iohannem in vinculis et in carcere detentum significatur homo penitens in ergastulo carnis degens. **C**orpus eius quod ante peccatum erat palatum glorie post peccatum factum est carcer miserie. **Job. vii.** Numquid mare aut ceterum sum ego: quia circumdedisti me carcere. **I**n quo carcere homo penitens quadruplici vinculo alligatur. scilicet vinculo originalis concupiscentie: vinculo presentis miserie: vinculo actus prave: et vinculo caritatis fraterne. **P**rimo ligatur vinculo originalis concupiscentie que est pronitas ad malum et difficultas ad bonum. **P**ropter quod dicit apostolus **Ro. vii.** Non enim quod volo bonum hoc ago. sed quod odi malum illud facio. **ecclesi. vii.** Inveni amariorem morte

V20

mulierē. i. concupiscentiā mali: vincula enī illius sunt manus illius. **P**ronitas ad malū et difficultas ad bonū sunt manus et vincula illi⁹ mulieris. **H**ec concupiscentia signata est p mulierē: de q̄ dicitur. luc. xiiij. q̄ erat inclinata nec poterat sursum respicere. q̄ vt dicitur gen. viij. **S**ens⁹ hominis et cogitatō eius ab adulescentia sua p̄m sunt ad malū. **S**ecūdo ligatur vinculo presentis miserie. s. penalitātū carnis: que sunt: fames: sitis. frigus et calor: labor: et dolor et mors. **O**see. xj. **I**n funiculis adam traham eos. **P**enalitates autē presentes dicuntur funiculi adam. q̄ ex adam p̄trahuntur. **H**ec vincula penitens humiliter sustinet. i. corint. iij. **U**sq; i hāc hora esurim⁹ et sitim⁹ et nudi sumus: et colaphis cedimur et instabiles sumus. **S**cit enī q̄ he penalitates sunt quasi quedam medicine amare purgatiue a malis et preseruatue. gre. **Q**uod luna ferro: q̄ flagella ḡno: q̄ fornax auro. hec t̄bulatō viro iusto. **D**ecator autē ab hoc vinculo seipm festinat soluere. q̄ si manū dei possit effugere dū esuriam et sitim expellit p̄ crapulā et ebrietate: frigus vestitū multitudine: laborē autē ociositate. dolorē v̄o voluptate. mortē autē medicinay sumptione. **S**ed vt dicitur. **h**ie. xxix. **C**atenas ligneas p̄registi et fascies p̄ eis ferreas. q̄ in esurie et sitim sempiternā ibit. et calorē et frigus intolerabile patiet. **J**ob. iij. **A**ba quis nimium trā sibi: ut ad calorē nimium. **T**ercio ligat vinculo actōis prauē. q̄ vt dicitur iob. iij. **I**n malis quidē offendim⁹ oēs. ps. **F**unes peccatorū circūplexi sunt me a quib⁹ peccatorū penitēs dū audit opa xp̄i q̄ cecos illuminat: mortuos in peccatis resuscitat: et peccatā relaxat: instant p̄curat absolui et mittit duos nūcios ad deū. s. orōnē et elosinā. q̄ corā deo vadūt vt illuminet i mente et vt ei p̄ferat ad hec vincula p̄frigē

da **E**t iō dicit. **T**u es q̄ ventur⁹ x̄c. s. in mentē meā p̄ grām tuā vt me illumines de credendis: et mihi robur p̄feras in agēdis **S**ic fecit corneli⁹ cēturio d̄ quo dicit act. x. **E**lemosine et orōnes tue ascēderūt i memoriam in p̄sp̄cū d̄i. **E**t iō ad eū petr⁹ missus est qui eū illuminauit et a vinculis peccatorū absoluit. **Q**uarto ligat vinculo caritatis fraterne que est vinculum p̄ sanctissimū vniens animā cū deo et oēs virtutes in anima et oēs fideles i vna ecclesia et opa bona omnium fidelium i merito glōse beate virginis. **P**rop̄t q̄ dicitur. **C**oll. iij. **S**up̄ omnia autē hec caritatem habete q̄ est vinculum perfectōnis. **E**t ad ephe. iij. **I**n caritate radicati et fundati vt possitis p̄prehendere. c. d̄i. s. q̄ sit. la. lō. x̄c. **E**t sic p̄ p̄mū. **S**ecūdo ponitur iōhānis interrogatō fructuosa: magnus enī fructus secutus ē dū p̄ eā discipulos suos ad p̄gnitōnes xp̄i reduxit **E**t hoc est. **T**u es q̄ ventur⁹ es an alium expectamus. **U**bi nota q̄ hebrei ob hoc v̄bū dānāt iohānē: p̄ eo q̄ dicūt ip̄s in morte de xp̄o dubitasse. nec verā fidē habuisse de ip̄o. **A**dira cecitas. q̄māz si iohānes hac interrogatōne dubitasset l' aliq̄ mō peccasset domin⁹ p̄ ip̄m tantū nō p̄mendasset. **N**ota tamē q̄ de hac interrogatōne diuersimode sacri sentire vident. **G**reg. enī et hiero. sentire vident et dicere q̄ q̄siunt si xp̄s d̄ seip̄o descensur⁹ erat ad inferos sicut p̄ seipm in mundū venerat q̄tenus eius descensur⁹ deberet inferis nūciare sicut eū iā mundo nūciauerat venisse vt gre. ait. **Q**uerit vt sciat et si is q̄ p̄ seipsum venerat p̄ se etiam ad inferi claustra descēdat. **J**oē dicit hiero. **A**it enī. **V**nde non ait. **T**u es qui venisti. sed tu es qui vēturus es **E**t ē sensus **A**d andā mihi quia ad inferna descēsurus sum. vtum te debeat inferis nūciare: an alium ad hec sacramenta missur⁹

es **A**mbro. vō dicit q̄ non fidē s̄ pietate/
dubitauit. sicut vxor dicit vxor eunti vl/
tra mare. **D**imitte me solā et filios tuos
Hoc nō dicit ex ignorātia sed ex pietate
Cris. vō d. q̄ nullo mō dubitauit. **A**it ei
Sed nō vtiq̄ h̄ hoc rōem sc̄z q̄ iohēs
aliq̄ mō dubitauerit: iohēs enī neq̄ hoc
ignorauit. **M**ilarius vō di. q̄ nō sue
sed discipulorū ignorācie p̄suluit. vteniz
scirent nō aliū a se p̄dicatū ad opa eius
intuenda discipulos suos misit. **E**t ē ve
rior hec sn̄ia vt ex xp̄i respōsione apparz
Quia nō di. ego descendā l' aliqd ad de
scensuz p̄tinēs: sed solū factis et v̄bis dis
cipulos iohānis certificauit: q̄ indiscre
te p̄ maīstro suo crebrius emulabanē
p̄ponentes eū ip̄i. **E**t iohēs appropiāns
morti noluit eol' i hoc errore dimittere: s̄
misit eos ad xp̄m in q̄ inuenirēt exēpla
vite. lumē doctrine et miracula gl̄e: p̄ q̄
omnia agnoscere poterāt q̄ ip̄e erat fili
us dei. **E**t sic patet sc̄dm **M** **E**ntes
renūciate iohāni. **I**n hac tertia pte poni
tur xp̄i responsio v̄tuosa q̄ p̄ miracula
respōdz eū. **M**ā corā eis ml̄ta fecit. vt d̄
luc. vii. et sic patet q̄ respōsio optima fu
it. q̄ incepit a factis. ibi. **C**eci. vi. clau. am
bu. et eminata ē ad v̄ba ibi. **E**t beat⁹ est
qui nō fuerit scandalizat⁹ in me. **A**ct. i.
Cepit iesus facere et docere. **P**rimo er
go pbat q̄ ip̄e erat filius dei. q̄ opa tali
a similit̄ et in tāta q̄ntitate et in tali pote
state nō orādo sed p̄cipiēdo fecit. q̄ nul
lus vnq̄z fecit nec facere potuit. ioh. xv.
Si opa nō fecissem in eis q̄ alius nemo
fecit peccatū nō haberēt. **I**n eod. v. opa
que ego facio hec sunt q̄ testi. phi. d̄: me.
Sc̄do idē pbat p̄ rōem. que tal' est. **B**e
atitudo p̄sistit incognitōe deitatis et hu
manitis xp̄i. ioh. xvii. **H**ec est vita eterna
vt cog. te so. deū verū et quē misisti iesuz
xp̄m. **S**candalizari at̄ in xp̄o nihil aliū
est q̄z opa b̄uana q̄ ptulit nō credere ip̄

sum esse deū. **N**ō scandalizari aut̄ i xp̄o
nihil aliud est q̄z sub b̄uānitate xp̄i cre
de d̄nitatē esse. b̄uane infirmitatis opibus
non obstātibus q̄ ptulit. **U**nde scanda
lū ponit hic p̄ obice. **O**ber at̄ pp̄rie dicit
lapill⁹ q̄ abscondit̄ in puluere. **H**am⁹
etiā d̄r abscondi in verme et est ober vl'
scandalū in pisce. **U**ult ergo xp̄s hic di
cere. **S**i ille q̄ quis videat me humane
fragilitatis opa exercere. nihilomin⁹ ta
mē credit q̄ sub humanitate sit abscon
sa deitas. beatus qui tūc nō scandaliza
bit vel scandalū patiet̄ in me. **S**ic qui p̄
p̄t opa b̄uane fragilitatis q̄ p̄fero nō cre
dit esse me deū nec sub b̄uānitate diuini
tatē latere: scandalū patiet̄ in me p̄pter
qd̄ capiet̄ et p̄denabit sicut piscis ab ha
mo. **E**t hoc dicens tetigit valde subtilit̄
istos discipulos iohānis q̄ tali scādalo
laborabāt. dū p̄pter abstinētiā vite ma
iūstz suū ei p̄ferēbāt. nō p̄siderātes alia
opa q̄ faciebat. hoc at̄ scādaliū maxie ap
paret in morte xp̄i. vt di. gre. **G**rāde enī
scandalū mēs fidelū ptulit. quādo eū q̄
se filiū dei dicebat videbāt capi et occidi
tanq̄m a deo totalit̄ derelictū. **U**nd̄ di
cebant. **S**i rex israel est descē. nūc cru. et
cre. ei. vt ptz mat. xxvii. **C**oz. j. **N**os aut̄
p̄dicamus xp̄m crucifixū iudeis quidez
scandalū. **E**t sic patet respōsionē xp̄i i
nullo p̄tinere ad iohāne. nisi q̄ remittit
ad eū discipulos tanq̄z maīster remit
tit scolares ad repetitōem magis p̄ticu
larit̄ instruendos. q̄ xp̄s alte p̄bauerat
q̄ ip̄e erat fili⁹ dei. **Q**uali d. christ⁹. **E**a
tis ad iohannē et renūciate ei mirabili
a que corā vobis feci. et que facere me au
distis. **M**ā cecos illuminaui. claudos fe
ci ambulare. et leprosos mundaui. surdos
feci audire. et mortuos suscitaui. et pau
peres euangelizaui. i. d̄ euangelio iūstru
xi. vel instructores aliorū d̄ euangelio fe
ci. **E**t tunc iohannes exponet vobis pro

phetiā esa. que d' messia futuro dicta fu-
it: q̄ cum factis meis p̄cordat. q̄ cū deus
ipse venerit ⁊ saluabit nos. tunc sc̄z i ad-
uentu messie qui deus erit ap̄ient oculi
cecoꝝ ⁊ aures surdoꝝ patebūt. tunc salu
et sicut ceruus claudicans. ⁊ apta erit lī
gua mutoꝝ **esa. xxxv.** Itē in eod. **lxj.** Euā
gelizare paup̄ibus misit me. **Et iō pau-**
peres euangelizant. Diuites enī ita sūt
intenti diuicijs p̄gregandis et p̄suandō
et in tantū t̄palibus inbiāt q̄ de euāgeli
o instrui nihil curant. Et si aliquando
audiūt verbū dei a solitudinib⁹ mōdi
suffocatur in ore eoz et nō referūt fr̄cūz
vt d̄: **math. xij.** Propt̄ qd̄ xp̄s dixit. dif-
ficile qui pecunias ha. intrabūt in regnū
celoz. In eodē. **xix.** **¶** **¶** Adoraliter
aūt nota q̄ fili⁹ d̄i in aduentu suo in ani-
mā peccatoris oīa sup̄dicta mirabilē
opatur. Et iō iustificare impiū ē mira-
culoz maximū. Omnia enī miracula in
iustificatōne impij p̄currunt. Propter
quod d̄. **sc̄t̄s aug.** q̄ magis ē de impio
facere piū q̄z creare celū ⁊ terrā. Homo
enī p̄ peccatū septē damna patit̄ que hic
insinuānt. Primo excecāt in mente. sa-
pien. ij. Excecauit enim e. ma. eoz. Vere
peccator est cecus. Nā ducit̄ a dyabolo
ad furcas inferni et nō videt. Peccator
est sicut noctua que in lumine solis vi-
dere nō potest. sed in tenebris meli⁹ ho-
mine videt. sic peccator lucē veritatis et
bonitatis diuine nō videt. Tenebras sūt
et astucias ⁊ lucra mundi optime vidz.
luc. xvj. Filij hui⁹ mundi vel seculi pru-
dētōres filijs lucis in generatōe sua sūt
Hanc cecitatē dominus sanat cuz fidei
lumē peccatori infundit: in quo omnia
videt ⁊ cōgnoscit necessaria ad salutem
act. xv. Fide purificans corda eozū. Et si
ne quo misteria fidei non cōgnoscat. vi-
de d̄: **Esa.** Nisi credideritis nō intellige-
tis. Et hoc est quod dicit̄. Ceci vidēt id ē

peccatores ceci in mente tenebris pecca-
toꝝ illuminant̄. Secdo peccator p̄ impo-
tentia claudicat. Claudicare ab impotē-
tia p̄cedit. Peccator enī deuictus a vi-
cijs nō potest p̄cedere recta via. q̄ vt di-
cit boe. posse peccare ab impotētia p̄ce-
dit. q̄ ex hoc potest homo malū agere:
q̄ in efficacitā ⁊ stabilitate boni stare nō
potuit. Exemplo claudi vel cadētis. Ex
hoc enī quis claudicat vel cadit q̄ r̄cte
ire v̄l stare non p̄t. Sic peccator ob hoc
cadit in malū q̄ i bono stare nō p̄t. pp̄
qd̄ d̄. **Aug.** Peccatū nihil ē. ⁊ posse pec-
care nō ē posse: s̄z deficere. Itē sic claud⁹
in omni passu versus terrā flectit̄. Sic
peccator omni tpe querit t̄palē merce-
dem et terrena cōmoda. Propterea ei
vadit ad ecclesiā facit elemosinas vt cō-
seruet̄ ⁊ augeatur in bonis presentibus
Propt̄ea xp̄s d̄. **Amē dico vo. rece. me.**
.i. math. v. Et d̄: **Job. xii. ca.** Abundant
tabernacula p̄donū. Hanc impotenti-
tiam chastus depellit dū ip̄e que ē vera
fortitudo anime peccatoris illabitur in
quo omnia potest homo. **phi. iij.** Om-
nia possum in eo qui me p̄fortat. Et per
quē omnia facit. et hoc est quod hic d̄.
Claudi ambulāt sc̄z erecti vers⁹ celum
celestia q̄rentes. Tercō peccator lepram
anime incurrit q̄ lepra corpis in centu-
plū peior est que a solo deo sanari p̄t.
pp̄ter quā reddit̄ aboiabilis deo et san-
ctis et eicit̄ extra castra. i. extra ecclesiā
sanctoꝝ a dyabolo deuorandus. In c̄
figura mandatū est in lege q̄ leproso de-
bet mitti extra castra. et caput discoop-
tum portare. q̄a peccator nō potest dy-
abolo resistere si deus p̄mittit dyabolū
pp̄rias virtutes in peccatoꝝ exercere.
Qui ei h̄z caput discooptū nō h̄z inimi-
co resistere. Unde chayn homicidio p̄-
petrato ait **gene. iii.** Ecce eucis me a fa-
cie tua. om̄is q̄ inuenerit me occidet me.

quod autem peccator non statim a dyabolo ducitur ex magna dei misericordia procedit. **Tren. iij.** Misericordie domini quod non sum presumptus. **Hac** lepra per gratiam suam dominus repellit quam anime infundit. sicut strarium expellit strarium. est enim contraria gratie dei: per quam gratias constantius ab utraque lepra curatur est. **Et** naas man syrus. **mj. re. v.** Et hoc est quod dicit. **Leprosi mundantur.** Quarto peccator efficitur surdus ab audiendo infecta verba vite. **ps. cxli.** Aures habet et non audit. Peccator efficitur surdus propter strepitum mundanorum quod tota die in dominis mundi et inter rotas fortune moratur. Sicut molendinarius surdus efficitur in molendina propter strepitum mole. Propterea dicit bieremie. **xlii.** peccator. Terra terra terra audi verbum domini. **Ter** dicit terra quia peccator terrena cogitat. terrena loquitur. terrena operatur. Peccator sicut dicitur psalmus. facit sicut aspis qui ut non audiat vocem incantantis et sic capiat. obturat aures suas unam immittendo in eam caudam. et aliam figendo ad terram. Sic peccator ne audiat verbum dei et ne capiat ab eo. obturat unam aurem cauda. id est longam vitam sibi promittendo et de morte non cogitando. **Luce xlii.** Gaude anima mea. ha. m. l. bo. rep. zc. **Alia** obturat terra. id est circa terrena se totaliter occupando et in eis bonum suum perditendo. **ps. cxliij.** Beati dixerunt populus cui hec sunt. Hanc surditatem dominus expellit dum per gratiam suam tangit aures cordis et facit hominem omnia mundana contemnere et verbo vite intentum esse. Sic tetigit apostolos qui statim ad unicum verbum christi relictis omnibus secuti sunt eum. ut prima. **mj.** Et hoc est quod dicitur. **Sardi** audiunt super verbum dei cum effectu. Quinto peccator in anima morte culpe moritur. quod cum vita anime qua per gratiam vivit deo in dilectione dei persistit. iuxta illud hugonis de

san. victore. scio anima mea. quod amor est vita tua. et per peccatum mortale odium dei incuratur. liquet quod per peccatum anima moritur cum dei dilectionem amittit. **Hec** est pessima mors de qua super omnia dolendum est. et ad quam vitanda omnia mala sunt toleranda. et ad quam expellenda omnia sunt expendenda. **ps. xxxij.** Mors peccatorum pessima. **aug.** Vera mors est quod in homines non timent sed separat anime a deo. **Moritur** homo in corpore et omnes amici conveniunt et plorant. et curant honorifice sepelire eum. moritur in anima et nullus curat. et nullus dolet. et nullus plorat. **Hanc** mortem dominus expellit dum amorem suum qui est vita anime ipsi anime infundit. per quem sapiunt et spiritualia et terrena dissipant. et per quem deus in eo manet et ipse in deo: quod est beata vita animarum. ut dicitur augustinus. **iob. iij.** Deus caritas est et qui manet in caritate in deo manet. **Et** hoc est quod dicitur mortui resurgunt. Sexto peccator efficitur pauper. quod cum omnia bona sunt filiorum dei. iuxta illud. **i. cor. ij.** omnia vestra sunt siue mundus. siue mors. siue vita. siue presentia. siue futura. et peccator de filio dei transit ad dyaboli servitutem. manifestum est quod omnia bona perdit. **math. xxv.** Et ait qui non habet sed gratiam filiorum. et quod habet auferetur ab eo. **Et** si peccator bona fortune videtur habere. certe non iuste. et rite possidet sed sicut perdo in malum suum. quod ut dicit augustinus. Peccator non est dignus pane qui venditur. **Nulla** creatura est ita pauper sicut peccator. qui tamen divitiam se dicit quod mors optime probat. quod in morte divitias et delicias et honores totaliter perdit. **apoc. ij.** Dicit quod dives sum et locupletatus sum et nullus egeo. et nescis quod miser es et miserabilis pauper et cecus et nudus. **Iustus** autem in morte veras divitias delicias et honores invenit. **Propter** quod dicitur scripta. **ecc. xli.** Mors bonum est iudicium tuum. **Hanc**

paupertatem tollit dominus dum virtutes anime infundit que vere diuitie sunt que auferri non possunt. et duram perpetuo. Et hoc est quod dicitur ibi. Pauperes euangelizant. id est virtutibus sublimantur. **¶** **S**eptimo peccator de omnibus factis dei scandalizatur et murmurat. Nam murmurat de iusticia: dum videt pestilentias venire et homines eternaliter damnari. **ps. xlvj.** Numquid ieternum irascaris nobis. **¶** **I**tem murmurat de misericordia qua deus peccatoribus. **luc. xv.** Murmurabant scribe et pharisei dicentes: quia hic peccatores recipit et manducat cum illis. **¶** **I**tem murmurat de pudentia qua peccatoribus semper prospera eueniunt et iustis aduersa. **hiera. xii.** Quare via peccatorum prosperat. bene est omnibus que iniuste agunt. **¶** **I**tem murmurat de bono tempore et de malo. Et breuiter de omnibus murmurat et scandalizatur. Unde christus exemplum posuit de se et de iohanne baptista dicens. Non venit iohannes manducare panem neque bibere vinum: et dicitis demonium habere. **¶** **V**erit filius hominis manducare et bibere et dicitis. hic est vorator et potator vini: ut dicitur **math. xj.** Sic cadit exemplum illius senis qui cum venit cum filio et asino in ciuitatem: et primo ascendit ipse asinum: secundo fecit ascendere filium: tercio ascendit ipse et filium simul: quarto nullus eorum ascendit: et de omnibus fuit murmuratum. **¶** **I**stud est pessimum peccatum scilicet murmurare et scandalizari de factis dei. **1. cor. x.** Neque murmuraueritis sicut quidam murmurauerunt et perierunt de exterminatore. **¶** **H**oc murmur et scandalum dominus sedat plume spiritus sancti qui doceat nos credere omnia: iuste procedere et recte disponi. **1. ioh. ij.** **¶** **A**ncientus eius scilicet spiritus sancti docebit vos de omnibus. **¶** **E**t sic per tercium. **¶** **Q**uarto ponit iohannis commendationem copiosa cum dicitur. **¶** **I**llis autem abeuntibus cepit iesus dicere ad turbas de iohanne **¶** **Q**uid existis in desertum videre. **z. c.** **¶** **S**iqui

de totus populus exibat in desertum ad videndum et audiendum iohannes. **¶** **S**ed noluit iesus commendare iohannem coram discipulis suis quia tunc magis confirmasset eos in errore quam eum sibi prefererent: sed illis abeuntibus commendauit eum coram turba. **¶** **Q**ue quidem commendatio necessaria fuit et digna. **¶** **S**ed quidem ex interrogazione iohannis quadruplex error turbe surrexit de iohanne. **¶** **Q**uidam enim cogitabant quod esset mobilis in sua fide cum paulo ante christum asseruit deum. **¶** **E**cce ag. dei. **q. tol. z. c. io. xij.** **¶** **M**odo interrogat. **¶** **T**u es qui venturus es an alium expectamus. **¶** **E**t ideo christus hoc remouens asseruit iohannem non esse mobilem ut arundinem sed firmum in fide sua. **¶** **Q**uidam assimulabant eum histrionibus qui in facie laudant homines ut accipiant de rebus dominorum: et per se quibus non existimabant eum esse sancte vite. **¶** **H**oc christus remouens dicit eum non esse mollibus vestitum ut histriones qui in aula regum morantur et eis adulantur dicitur adulatores ab aula. **¶** **U**nde iohannes talia non querebat. scilicet mollibus vestiri: et in aula regum et dominorum morari et deliciis affluere: imo induebat tunicam de pilis camelorum factam: et zonam pelliceam ad lumbos eius: et in deserto habitabat: et in spelunca iacebat: et cibus eius fuit locusta et mel siluestre ut patet **mat. xij.** **¶** **E**t asperam et sciram vitam ducebat. **¶** **E**t nota hic quod vestis iohannis et omnium iustorum est vestis iusticie que figurata est per icosulile tunicam christi quam deus suis manibus texit: ut phia dicitur boe. que facit homines dignum nuptiarum eterni regis quam ille pauper non habes de nuptiarum est expulsus ut patet **mat. xxij.** **¶** **I**sta vestis est valde rigida: et non est mollis: quia ardua est via que ducit ad vitam **mat. vij.** **¶** **V**estis autem peccatorum est mollis: quia bonis mundi est delectabilis. **¶** **I**sta vestis mollis est pellicea ut puta decorum pauperum facta: quia cibus diuitem vita pauperum est. **¶** **E**xemplum de usurariis et peccatoribus qui excoerant pauperes. **¶** **I**sta est vestis illa quam rex

amon p̄cidi fecit nūcijs qui venerūt euz
 visitare. **Rex amon**. i. dyabolus pctōri-
 bus q̄ vadūt ad eū visitare ad infernuz
 p̄cidi vestes sc̄z in morte q̄ tunc oīa bo-
 na auferūtur ab eis. et tunc sunt viri cō-
 fusi for̄tē valde. q̄ tūc appet ignominia
 eoz. nā q̄ supra oīa q̄sierūt hōres suppe-
 ditant a canibus q̄ sup oīa q̄sierūt diui-
 tias expoliant ab oīb̄. Cū ūta veste pel-
 licea eieci sunt p̄mi pentes d̄ paradiso p̄
 q̄z veste innocentie p̄diderūt. Itā vestes
 mollē nō hūit iohēs baptista. sed pecca-
 tores qui morant̄ in domib̄ dn̄oz mū-
 di vestiti sunt ea. Quidā credbāt eū nō
 esse p̄phetā p̄ eo q̄ futura nesciebat. qd̄
 ad p̄phetā p̄inet. Sed d̄ eis interroga-
 bat. **Hoc x̄ps** remouēs dixit iohānē nō
 esse p̄phetā solū: s̄z plus q̄z p̄phetā. **¶**
¶ Ubi nota q̄ vere iohēs fuit plus q̄m
 p̄phetā q̄ntū ad sex. **¶** Primo q̄ in vtero
 i mūdo. et in limbo p̄phetauit qd̄ nullus
 alius fecit. **¶** Secūdo q̄ indice x̄pm ostēdit
 quē oēs alij futuz esse dicebāt. **¶** Tercio
 q̄ fuit p̄phetā solatōis sed alij afflictio-
 nis p̄ eo q̄ dixerūt expecta reexpecta.
¶ Spes aut̄ que differt̄ affligit animam.
 vt d̄: **puer. xii.** **¶** Quarto q̄ nō solū vera
 p̄dicabat et p̄dicebat. sed semp̄ agebat
 sancta. qd̄ multi alij nō fecerūt. **¶** Quito
 q̄ alij p̄phete de ip̄o iohāne p̄phetaue-
 rūt vt **malachias.** **Ecce mitto angelum**
meū zc. et dē. iij. **¶** Sexto q̄ oēs p̄pheta
 tōem terminauit. **mat. xj.** **¶** Usq̄z ad iohā-
 nē lex et p̄phete. **¶** Quidā credebāt iohēs
 nō esse nūcium dei p̄ eo q̄ secretū d̄ mes-
 sia futuro non reuelauit ei. qd̄ ad nunci-
 us p̄tinet. s̄. secreta dn̄i portare. **¶** Hoc x̄ps
 remouet. d̄. eū eē āgelū. i. de quo scriptū
 erat malach. iij. q̄ debebat aduentū mes-
 sie filij d̄i immediate p̄cedere et viā ei p̄-
 pare. s̄. p̄dicando. baptizando: et hoīes
 ad penitentiaz inducendo et x̄po testio-
 nium p̄hibendo. **¶** In qua magna iohan-

nis fama declarat̄. **¶** Et sic patet q̄ in p̄mē-
 datōe iohānis q̄ttuor virtutes cardia-
 nales apparēt in eo p̄fecte fuisse. **¶** Nam in
 eo q̄ dissimilis arūdi describit̄ fortitu-
 do insinuat̄. in eo q̄ nō fuit mollib̄ idu-
 tus: nec i aula regū p̄morat̄ ei t̄pantis
 a manifestat̄. in eo vero q̄ p̄pheta asseri-
 tur eius prudētia p̄mēdat̄. sed in eo q̄ ā-
 gelus appellatur eius iusticia declarat̄.
¶ In angelo enī. i. nuncio humilitas et fi-
 dilitas designat̄. que ad iusticiā reduci-
 tur. **¶** **¶** Moralit̄ aut̄ ad edificatō-
 nem nostrā nota q̄ iohēs nō fuit arun-
 do q̄ p̄ditōnes arūdinis p̄ueniūt pctō-
 ri et nō iohāni. **¶** Assimilat̄ aut̄ peccator
 arundini q̄ntū ad q̄ttuor. **¶** Primo q̄ a-
 rundo radicitur in arena et terra flui-
 da et nō in petra. sic peccator nō radica-
 tur in petra x̄po. sed in mundo fluente.
 .j. i. o. iij. mūdo trāsit et p̄cupiscentia ei.
¶ Et iō peccator cū mūdo transit. q̄ vt. d̄.
 gre. qui labēti innitit̄ necesse ē vt euz la-
 bente labatur. **¶** Iohānes aut̄ i petra x̄po
 fuit radicitus. **¶** Sic iustus p̄mo et p̄nci-
 paliter debz fundari in x̄po qui ē regnū
 dei et iusticia eius. **¶** Et nota hic q̄ arbor
 bene radicata et fundata difficulter era-
 dicat̄. sic qui radicitus est in x̄po vel in
 mūdo ab vtroq̄z difficile mouet̄. **¶** Et iō
 attendendū ē vbi hō p̄mo mittat radi-
 ces vtz in x̄po vel in mūdo. **¶** Secūdo q̄
 arundo exterius h̄z pulcritudinē in foli-
 is. et interius i stipite vacuitatē. sic mū-
 dus et mōani exterius apparēt pulcri et
 interi⁹ sunt vacui et deformes. **¶** Vacui
 sunt q̄ nō habent vtutes. que sunt vere
 et p̄prie diuicie hominis nec habēt deū
 qui est omne bonū. et iō nihil habēt. s̄z
 sunt omnino vacui et ideo semper desi-
 derāt repleri tanq̄m nihil habētes. **¶** Sūt
 etiā deformes q̄ tria sunt t̄pioza de mū-
 do sc̄z infern⁹ dyabol⁹ et aia peccatoris
 sicut tria sunt pulciora que repiuntur

in creaturis scz paradisi angelus et anima iusti. **J**obes autem non fuit vacuus interior, sed plenus spiritu sancto. **Luc. 1.** Spiritus sancto replebitur adhuc ex utero matris sue. **I**tem exterius fuit extenuatus et rigidus. **U**nde inter omnes sanctos depingitur exterius deformis. **I**ntus autem fuit pulcherrimus. **S**ic iustus debet esse interior plenus virtutibus et exterius vacuus esse in rebus mundi, interior pulcher et exterius abiectus, et attenuatus. **H**ic patet exemplum de galla puella simachi filius et patricij filia que cum a parentibus molestareretur ut reciperet virum alioquin ut dicebant medici haberet barbam. **N**on curavit habere barbam et exterius esse deformis dum interior esset formosa. in dialogo est. **P**otest etiam per arundinem hypocrita designari, qui exterius lucet per apparentem conversationem, interior autem est vacuus, quia veritatem virtutis non habet que ad modum arundinis ad ventum detractionis vel adulationis in diversa movetur. **H**ec est illa arundo que christus sumentem aceto potavit ut patet **Matth. 23.** **S**icut christus salutem nostram et bonitatem sed hypocrita spem bonitatis ei propinat, sicut acetum similitudinem habet vini et tamen vinum non est. **T**ercio quia arundo est valde debilis et de facili euellitur et frangitur et ad omnem ventum movetur sic peccator est valde debilis ad onera penitentiae, nec potest ea sustinere, frangitur etiam in omni adversitate sibi contingente et blasphematur et ad onem ventus temptationis flectitur et inclinatur. **A**runo vere est mundus quia nullam stabilitatem habet. **Eccles. 1.** **S**tultus sicut luna mutat. **I**tem modus, qui semper stultifacit et coronatus rosibus ut puer semper vult in choreis iocari, et ideo in eo nullo modo est confidendum. **S**ed iobes fuit valde fortis quia a flumine persecutionis vinculationis et decollationis euelli non potuit a fide et operum iusticia. **N**ec a ven-

to adulationis fuit motus cum iudei miserunt legatos et nuncios, quia volebant eum pro melia siue pro christo recipere, sed dixit, **N**on sum, ut patet **Io. 1.** **S**ic vir iustus debet esse fortis ad onera penitentiae, et in omni adversitate fortune firmus, quod tunc erit quando amorem dei habebit que facit gravia levia. **Q**uarto quia arundo habet lanugines pro fructu, sic peccator non refert fructus ex operibus suis, **Sap. 1.** **S**pes impij quasi lanugo que a vento tollitur. **Ro. 1.** **Q**uem fructum habuistis tunc in illis in quibus nunc erubescitis. **J**oban. autem fructus retulit, quia pro triplici causa debet ei fructus esse testimonius, scilicet quia virgo, quia predicator, et quia martyr. **S**ic vir iustus debet facere bona opera quorum gloriosus est fructus, ut patet in libro sapientie, **capitulum 1.**

De epistola sermo sextus.

Sic nos existi-

mz hōvt mīstros xpī. i. coz. mī.

In tota epistola bodierna unus interdit apostolis, scilicet falsum iudicium que ad ministros christi subditis prohibere, in que cum euangelio concordat. **I**n que ostendit que christus falsam opinionem de iobane baptista dei ministro prope interrogatorem quam fecit exorta pro multiplicem de iobane commendatorem delevit ostendens ipse verum ministrum dei. **T**ria ergo apostolis circa tale iudicium in hac epistola facit. **P**rimo que viri ecclesiastici que ab ecclesia in suis officiis constituuntur ad divina tractanda debent ut christi ministri a reliquis reputari ibi. **S**ic nos existimet homo ut mi. et dispense. ministri dei. **S**ecundo ostendit que tales ministri non debent a suis subditis iudicari ibi. **H**ic iam querit inter dispensatores. **T**ercio ostendit que tres que debent tale iudicium cohibere, ibi. **A**biat pro ministro est ut a vobis iudicet aut ab humano die etc. **P**rimo ergo ut dicat apostolis que viri ecclesiastici que ab ecclesia in suis officiis

instituant ad diuina tractanda dēt: vt
 xpi mīstri a reliq̄ p̄lo estimari. et hoc ibi
Sic nos eris. hō. zc. l. viros ecciasticos ex
 istimet hō q̄libz vt mīstros xpi q̄rentes
 scz xpi hōrē. et ei seruiētes. ij. coz. iij. **N**ō
 enī nosmetip̄os p̄dicam⁹. s; iesuz xpm
 dominū nostz. nos at seruos vros p̄ iē
 suz. et dispēsatores misterioz dei. **N**ota
 q̄ dispēsator ē q̄ puidet. et disponit. qd̄
 cuiqz p̄sone p̄gruit. et fm̄ hoc cuiqz di
 sribuit. **U**el q̄ disponit misterioz of
 ficia v̄ q̄cūqz alia bona dñi sui. **T**al̄ di
 spēsator erat paul⁹. et tales dēt eē platiō
 nes et mīstri. ecclesiay. **Col. i.** **C**ui⁹ fa
 ce⁹ suz ego paul⁹ mīster fm̄ dispōem
 dei que facta ē mibi in vobis. i. pet. iij.
Unusquisqz sicut accepit grāciam in al
 teruz illam amministrantes sicut boī
 dispensatores multiformis grācie dei.
Quidā aut mīstri ecclesie poti⁹ sunt
 dissipatores q̄z dispensatores qui dissi
 pāt patrimonū xpi. **Luc. xvi.** **H**ō quid
 erat diues q̄ hēbat villicū et diffamat⁹
 est apud illum quasi dissipasset bona il
 li. **C**irca hāc primā p̄tez epistole ad
 edificatōnem nostz tria sunt vidēda
 q̄z cū quilibet xpian⁹ sit emptic⁹ seruus
 xpi ei⁹ sanguine redempt⁹ et de potesta
 te dyaboli ereptus. debet ei fideliter mi
 nistrare et deuotum obsequiū exhibe
 re. et omnia bona que habet ad honozē
 et voluntatem dñi expēdere. cū bonozū
 ipsius sit dispensator et non dominus.
Et iō p̄mo vidēd̄ est que requirunt ad
 hoc q̄ ministeriū et seruiciū nostz sit dō
 acceptū. qd̄ valde solícite attendere dē
 m⁹. qz in tali seruicio p̄currunt res et p̄
 sone et maximū lucz et maximum dam
 nū. **S**i enī debito mō fiat remunerand̄
 est vita eterna. **S**i enī aliq̄s multo tpe
 et multo labore et solícitudine addiscit a
 liquā artē ex qua tamē modicū lucrum
 p̄sequitur. cum q̄nta solícitudine debe

ret addiscere ministeriū hoc. circa qd̄ p̄t
 accedere maximū lucrū et maximū dā
 nū. **E**t ideo nota q̄ septē requirunt ad
 hoc vt nostz seruiciū sit deo ḡtū. **P**
Primū est intelligentia veritatis. que
 p̄ fidem habet. vt scz credam⁹ d̄ deo om
 nia que fides catholica credit. **hiere. xi.**
Credere enī oportet accedentē ad dō
 minū qz est. et inquirentib⁹ se remunera
 tor sit. **S**icut ei regi terreno nō est acce
 ptus mīster cecus. sed intelligens. iu
 rta illud. **puer. xij.** **A**ceptus ē regi mi
 nīster intelligens. sic regi celesti nō est
 acceptus mīster infidelis sed fidelis.
bebre. iij. **S**ine fide impossibile est pla
 cere deo. **Q**uō enī quis poterit place
 re deo nisi sciat que placita sunt dō. qd̄
 p̄ fidem scitur. **E**t ideo iudei et saraceni
 et omēs extere natōnes que seruiūt dō.
 eorum seruicia nō sunt deo accepta. q̄a
 nō habēt fidē et ideo nesciūt quid faciūt
 et quidē credētes se obsequi dō peccant
Job. xvi. **V**enit hora vt oīs qui interfū
 cit vos arbitretur se obsequiū prestare
 deo. et hec faciēt vobis qz nō nouerunt
 patrem neqz me. **Aug.** **O**mnis actio in
 fidelū mala. **S**cōm est p̄formitas mor
 rū vel moralitatis q̄ p̄ unitatōem habet
 vt p̄formet se minister morib⁹ domini.
Conformari enī debem⁹ actib⁹ christi
 et eū sequi. **io. xij.** **S**i q̄s mibi ministrat
 me sequatur. **S**imilitudo enī morum
 dilectionē generat. **Ecc. xij.** **O**mnē ani
 mal diligit sibi simile. et oīs homo proxi
 mum suum. **T**ūc enī deo acceptū ē mi
 nisteriū nostz q̄ndo ei in actibus cōfor
 mamur. vt sicut ip̄e qd̄ est sanctus im
 pollutus segregatus a peccatorib⁹. ita
 et nos sumus. **leui. xi. et xij.** **S**ancti esto
 te q̄niam ego sanctus sum. **Q**ualis ē er
 go domin⁹ talis nitit̄ esse minister. **P**ro
 p̄ter qd̄ d̄ **puer. xix.** **P**rinceps qui libē
 ter audit verba mendaciōnes mīstros

habet impios. qz scz nitunt ei in malo cō
formari. **H**ic cadit exēplum cuiusdam in
firmi. qui videbatur sibi esse gallus qm
nullus medicorum poterat curare: nisi
quidam medicus qui simulauit se simili
ter esse gallū. **E**t tunc infirmus accessit
ad eum et oia q̄ medicus faciebat simili
ter et ip̄e faciebat. et medicus assumpsit
medicinā sibi et ille. p̄ quā liberatus fuit.
Nunq̄z mulier placet viro nisi p̄formet
se actibus suis vel. moribus. **E**t iō vidu
e nō libentē assumunt: qz sunt alioz mo/
ribus p̄formate. **T**ercū est mūdicia pu/
ritatis q̄ p̄ caritatē habet. ps. c. **A**mbu/
lans in via unmaculata hic mihi mini/
strabat. **P**eccatū reddit animas nō so
lū in mūdā sed leprosam. **U**nde pecca
tū p̄ lepram in scriptura d̄signat. **S**icut
ergo nullus domin⁹ vult ministrū lep/
sum sibi ministrare uno abomiaē ip̄m.
sic xp̄s nullū vult sibi ministrare peccato
mortali infectū. uno ex ip̄o ministerio cō/
demnat ip̄m. vt patet in ministris eccle/
sie. qui si in peccato mortali in sacramē
tis eccie deo ministrant mortali peccāt
Hic cadit exemplū illius dn̄e tudertine
de qua gr̄e. d. in dyalogo q̄ cu; de nocte
polluta esset a viro de mane p̄cessit ad
dedicatōem oratorij sancti sebaſtiani. et
tetigit reliquias eius et statz inuasa est
a demone. **H**āc in mūdiciā peccatoz cari
tas depellit. qz ip̄a est ignis diuinus. q̄ a
nimā purificat et p̄sumit rubiginē pecca
toz. p̄uer. x. **A**niuersa delicta opit cari
tas. luc. vii. **R**emittunt ei peccata mlt̄a:
qm̄a dilexit multū. **Q**uartū ē act⁹ hūili
tatis qui p̄ subiectōem habet. ppriū enī
ministrū est hūilitas et subiectō. habz eī
dominū discalciare et equum p̄pare et ei
genu flectere. et in om̄i obseq̄o ei assistere
Et iō p̄ naturā et rōnem ministri est super
bia. **E**t hoc multo magis in ministris xp̄i
debet obseruari non solū hac rōe s; etiā

quia doī eoz hūilim⁹ fuit. ma. xj. **D**isci
te a me qz mitis sū et hūilis cord̄. **V**alde
ergo monstruosus ē et detestabile. q̄ ali/
quis d̄ ministris sit supbus et ambicōsus.
cū doī eoz sit hūilis. **E**t iō iesus discipu
lis suis ait math. ij. **Q**uicumqz int̄ vos
vult ma. fieri. sit mi. ve. **H**ec⁹ ē in ministris
dyaboli. cū ip̄e sit supbissimus. et iō sicut
ip̄e est supbus et ip̄i sunt supbi. **J**ob. xli.
Ipse est rex sup omēs filios supbie. **S**z
in ministris xp̄i nullomō ē tolerādū. ps. c.
Nō habitabit in medio domus mee q̄
facit supbiā. **H**ec hūilitas subiectōez hz
q̄ndo. s. minister xp̄i vult subesse et nō p̄
esse et omēs alios reputat se superiores. j.
pe. v. **N**on q̄si dn̄antes in celo. **E**t iterū
Superiores inuicē arbitantes. **P**sb. ij.
Quintū est patientie longanimitas q̄ p̄
aduersoz tolerantia hētur. **D**ebz enim
minster sustinere correctōes domini i di/
ctis et in factis. et obsequia laboriosa to/
lerare. vt mercede retributōis nō care/
at. ij. cor. vi. **I**n omnib⁹ exhibeam⁹ nos
sicut dei ministros in mul. pa. **J**ob. xiii.
Etiam si occiderit me in ip̄o sp̄abo. **M**ini
ster xp̄i debz facere sicut canis q̄ si ex/
pellitur p̄ vnū ostiū itatē redit per aliud
Nō coronat xp̄s aliquē ministz suum:
nisi sit p̄batus in patientia aduer ar/
oz. sicut rex terren⁹ nō dat ciuitatē mili
ti nisi multa aduersa p̄ eo sustinuerit: l̄
paratus sit sustinere. **J**ac. i. **B**eat⁹ vir q̄
suffert temptatōem. qm̄a cum p̄bat⁹ fu
erit accipiet coro. zc. ij. thi. ij. **N**emo coro
nabit nisi q̄ le. cer. **S**extū ē negotiō fī
delitatis que p̄ sincerā dilectōem hētur
mat. xxij. **Q**uis putas ē fidelis seruus
et prudens qm̄ p̄stituit domin⁹ sup fa. su.
Quoniam ei minister hz sincerā dilectōem
ad dominū tūc ei negotia fideliter agit:
alias q̄rit vtilitatē ppriam et nō domi
tūc valde a dn̄o diligit et cari⁹ hētur ecc.
xxxij. **E**st tibi seruus fidelis sit tibi qua

si anima tua. Et nota q̄ merces nō retri-
buit̄ fm̄ multitudinē negotōz. s̄ fm̄ fidē
litatē. **mat. xxv.** Quia sup̄ pauca fuisti fi-
delis supra multa. **ps̄. lxxv.** Septimū est
strenuitas velocitatis que p̄ solertē di-
ligentiam hētur. Quando minister xp̄i
solicit⁹ ē ⁊ velox ī misterio suo accept⁹
ē illi. sicut minister sollicitus et velox ac-
ceptus est regi ⁊ dn̄o terreno **puer. xxij.**
Audisti viz̄ velocē in ope suo. corā regi-
bus stabit **E**contrario ē de pigro quia
ministz negligentē et pigrū dominus li-
benter expellit ⁊ cū magnis iurgijs susti-
net eū. **Ecc. xxij.** De stercore boiū lapida-
tus est piger. i. vilissima obiurgatione.
Sic de muliere pigra que p̄ totā septi-
nam nō purgat domū nisi in die sabba-
ti ⁊ domus eius vidē quoddā stabuluz
sic sunt multi clerici circa officū diuinū
valde negligentēs nec attēte. nec tpe su-
o dicētēs. **Aliqui** sūt qui officū diuinū
nō dicūt nisi die dominica. et ecclesiā di-
tenent sicut aliā domum **ps̄. lxxvi.**
Maledictus vir qui facit opus suum.
negligent. **ioh. ij.** Auferte ista hinc ⁊ no-
lite facere domū patris mei do. ne. **Se-**
culares vō dn̄i aias suas purgant seml̄
in anno. et magis sunt solliciti de suicio
equoz suozum q̄ de seruicio dei. **Se-**
cundo videndū ē in quo xp̄us vult sibi
ministrari. Et dicendum q̄ in tribus si-
bi a nobis et ministrari ⁊ seruari p̄t. **Pr-**
mo in solerti custodia nostri **Abacuc.**
ij. Sup̄ custodiā meā stabo. Quilibet
hō qdā citas dei ē. iuxta illd. **ps̄. lxxvi.**
Gloriosa dicta sunt d̄ te ciuitas dei. In
qua deus sponsaz ⁊ filiā suā. i. animā ad
ip̄us imagines creatā collocauit ab ho-
stibus custodiēdā. q̄ huic ciuitati diuer-
sa p̄tinua mouent p̄lia **Job. vij.** **A**dilici-
a ē vita hois sup̄ terrā In hō ergo xp̄o
ministrare dēm⁹ vt sponsaz suā. i. ani-
mā nr̄am et ciuitatē suam ita custodia

mus ne ab hoste capiatur. et in captiui-
tatem inferni ducatur. **ij. thi. ij.** Labora
sicut boni. xp̄i iesu. **Sic** militauerat a-
postolus qui dicebat. **ij. thi. mj.** Bonus
certamen certavi. cur consumma. fi. ser.
Secundo in fideli ⁊ vali vsu. virtutum
et donoz nobis collatoz. sicut di. **ioh.**
.j. c. Quilibet homo egreditur nud⁹ ex
vtero matris sue. Et ph̄s di. q̄ anima
nascitur sicut tabula rasa. Et a nobis pe-
nitus nihil habemus. sed omnia bona
nobis a deo donāt. **i. cor. mj.** Qd̄ hēs
qd̄ nō accepisti. **Sic** ergo xp̄o ministrare
debemus vt virtutibus. ⁊ gracijs nobis
concessis laudabiliter vtamur ad di ho-
nozem ⁊ p̄mi vtilitatē. Et ideo nō de-
bemus abscondere bona dei vel inutili-
ter tenere. quia iste seruus qui abscon-
dit pecuniam domini sui condemnat⁹
est. vt patet. **lu. xix.** Domine ecce mna
tua quā habui repositaz ī sudario. **Sic**
bene vsus fuerat ille bonus seruus qui
dicit. **Dn̄e** quicq̄ talēta tradidisti mihi.
ecce alia q̄nq̄ sup̄lucratuz sū. **mat. xxv.**
ij. pet. j. **A**distrate in fide vr̄a vtutē et
opa fructuosa. **Ne** ergo illis q̄ boīs ad-
duplius uituperium et p̄ori nocumē-
tum vtuntur **Tercio** in subuentione ser-
uozum xp̄i opera pietatis eis exhibēdo
et quantum ad corpus ⁊ quātum ad ai-
mam **Sex** enim sunt opera pietatis ad
corpus. et sex quantum ad animam. In
hoc ergo xp̄o ministram⁹ si opa pieta-
tis p̄mis exhibem⁹. q̄ hec opa repu-
tat ipse sibi fieri. **mat. xxv.** Esuriui ⁊ de-
disti mihi māducare. ⁊c. **A**men dico vo-
bis q̄ diu fecistis vni ex mini zc. **R**
Tercio videnduz ē quare dn̄o ministra-
re debemus **Dicendū** q̄ p̄pter tria. **Pr-**
mo propter debitū reddendū ex innu-
meris beneficijs d̄o seruire obligamur
et maxime ex trib⁹. **Primo** q̄ ad ima-
ginē suā nos creauit pulcerrima scree-

turas et sui capaces. **S** Cogitemus quantum teneremur medico. qui reddidisset nobis visum vel manus vel pedes. etc. Quantum vero tenemur deo qui nobis corpus et animam dedit. iob. ij. **A**dam tu domine fecerunt me et plasmauerunt me. Secundo quod omnia nobis subiecit et ad nostrum ministerium et seruitutem ordinavit et etiam angelos suos. ps. lxxxix. **A**ngelis suis mandavit de te etc. De quo miratur propheta. d. Quid est homo quod memores eius? **D**ia subiecisti sub pedibus eius oues etc. ps. viij. **T**ercio quod ipse in luto et latere mortalitatis per xxx. annos nobis seruiuit et pedes nobis lauit. et ut nos redimeret morti se tradidit. et ideo totaliter et in omnibus et per omnes tempora: et omni genere famulatur ei obligamur. et si omni die millesies moreremur. non tamen esset sufficiens recompensatio. ps. cxv. **Q**uid retribuam domino pro omnibus que retribuit michi. etc. q. d. nihil dignum. **S**ecundo tenemur deo ministrare propter precium consequendum ut si terreat labor alliciat merces que infinita est. **T**riplex autem premium consequimur si deo seruiamus. **P**rimum est quod si deo seruiamus totus mundus seruiuit nobis. **Q**uod ut dicit augustinus. qui sub iugo christi omnia subsunt ei. ber. **F**ideli hominum totus mundus diuiciarum est. totum plane quod tam prospera quam aduersa cooperantur ei in bonum. Ro. viij. **D**iligenter deum omnia cooperantur in bonum. **S**ecundo est quod deus suos seruitores nobilitat valde. trans ferens eos de genere seruorum in carissimos filios. ps. lxxxi. **E**go dixi dii estis et filii excel. **H**uiusmodi habemus exemplum in cruce christi que seruiuit deo per breue tempus in duro seruitio: et tamen ita exalta est. aug. **C**ruce de penis latronum transiit ad frontes imperatorum. **Q**uid ergo dominus faciet fidelibus suis si tantum bonorum contulit penis suis. **H**oc etiam patet in apostolis et alijs sanctis. **N**am beatos se reputant imperatores si possunt osculari ossa eorum. **T**ercium est quod deus seruitoribus suis dat

totum regnum suum. quod est omnium bonum. **N**on sic alexander diuisit regnum suum duodecim pueris suis i. macha. i. sed christus cuiuslibet datur totum. luc. xxii. **V**os estis qui permansistis mecum in temptacionibus meis. et ego disponam vobis sicut dispo. mi. pa. me. reg. **T**ercio debemus deo ministrare propter tormentum vitandum: quod cum ex multis beneficijs tenemur seruire deo ut dictum est: nisi hoc fecerimus per ingratitudinem igni eterno et tenebris merito puniamur. **M**atth. xxv. **I**nuile pucite in tene. exte. **H**oc autem tormentum in tribus consistit. **P**rimo et principaliter in separatione a deo. secundo in coniunctione ad tormenta. **M**atth. xxv. **D**ilcedite a me ma. ecce primum. in ignem eternum: ecce secundum. **T**ercio in deordinatione virium anime et corporis et remorsu conscientie. **E**sa. lxxvi. **V**ermis eorum non morietur. id est remorsus conscientie. **E**t sic patet primum. **S**ecundo dicit apostolus quod minister christi in suis ministerijs non debet a suis subditis iudicari: et hoc sic est. **D**ic. i. in vos subditos. iam queritur id est in tempore presenti: cum magis expectandum esset usque in futurum donec deus iudicet ut fidelis quis scilicet inter dispensatores iudicatur. quasi d. **V**os iudicatis ministros et dispensatores christi qui non sunt fideles. **C**onsequenter tertio apostolus potest quatuor rationes per quas ostendit quod tales sic iudicantes sunt redarguendi et cohibendi. **Q**uarum prima est quod ministri ecclesie vel prelati parum curant talia iudicia. **E**t ideo nihil prosunt. **E**ccl. lxxii. **U**bi auditus non est non effundas sermonem. **E**t hoc sic est. **A** sibi autem per minimum est. id est parum curo ut a vobis iudicetur et similiter parum curo si iudicetur ab humano die. id est ab intellectu humano scilicet carnali qui solum carnalia videt non sicut intellectus et dies sanctorum qui spiritualia videt

Vel ab humano die. i. ab hoīe quādo ē
 in suo die. i. in hac presenti vita in qua
 videt tantū exteriora. et iō nō p̄t bene iu-
 dicare. **i. reg. xvj.** **Hō vidz ea q̄ patēt. de⁹**
aut̄ intuet̄ cor. **Sed p̄tra hoc ē illud ecc.**
xli. **Curā habē de bono noīe. ij. coz. viij.**
Providem⁹ bona nō solū corā deo. s̄
etā corā hominib⁹. Ad hoc dicendū q̄
 laudis fama nobis nō ē querēda p̄pter
 honorē pp̄riū. et sic nō curat apls. s̄ pp̄
 honorē dei et pp̄riū edificatōem. et sic lo-
 quūt̄ sc̄pturē p̄dicte. **Sc̄da rō est.** Null⁹
 melius p̄t aliū iudicare q̄ ip̄e seip̄m sed
 nullus seip̄m iudicare sufficit. ergo mē-
 to minus aliū. et hoc ē. **Sed neq̄ me ip̄-**
sum iudico. i. iudicare valeo certo et dif-
finito iudicio. qui tamē meli⁹ cognosco
meip̄m q̄ vos. **Petr⁹** putabat seip̄z be-
 ne p̄gnoscerē q̄ndo dixit. **mat. xxvj.** si o-
 portuerit me tecū mori nō te negabo: et
 tamē decept⁹ fuit. **S̄z p̄ hoc vidz eē qd̄**
d̄ infra. si nosmetip̄os iudicarem⁹ nō
utiq̄z iudicarem⁹. Et dicendū q̄ hic loq̄-
 tur de iudicō examinatōis. hic autē d̄ iu-
 dicō diffinitōis vel p̄denatōis. Et q̄
 nō possit seip̄m diffinitive iudicare ostē-
 dit cū d̄i. **Nihil mihi. p̄sci⁹ sum. i. nulli**
us grauis delicti p̄scientiā habeo. s̄z nō
in hoc iustificatus sum in oculis dei. qui
forte aliquod peccatū occulte habet. ps̄
xviij. **Delicta q̄s intelligit. puer. ij.** **Quis**
potest dicere mundū est cor meuz pur⁹
sum a peccato. ecc. xix. **Sunt iusti atq̄**
sapientes et opa illoz in manu dei et ta-
mē nescit hō utz amore an odio dign⁹
sit. Sed p̄ d̄. iob. j. eplā tercō ca. **Carissi-**
mi si cor nostz nō rephenderit nos fidu-
ciā habemus ad deū. sed q̄ fiduciā habz
ad dū iustus ē. Et dicendū q̄ hoc nō dicit
q̄ si nō hz hō p̄scientiā peccati grauis q̄
sit p̄pter hoc iustus. sed q̄ illis qui sic p̄-
fecte viuūt ut nō agant p̄tra p̄scientiam
deus reuelabit si est peccatū in eis vel i

generali p̄tritōe dimittet. **Unde de sara-**
cenis dicit: qui viā veritatis nō audiūt
q̄ si viuant bene s̄m legē nature q̄ deus
eis viā veritatis siue p̄ āgelos siue p̄ hoī-
nes reuelabit. Q̄ ut d̄. dyo. Ab̄stros iaz
āgeli erudierūt. Tercia rō talis ē. Null⁹
d̄z aliū iudicare nisi hēat sup̄ eū autori-
tatē. s̄z sup̄ mīstros ecclesie null⁹ hz po-
testatē vel autoritatē nisi d̄s v̄l aliq̄s lo-
co dei. ergo a secularib⁹ iudicari nō de-
bēt. Et hoc ibi. Qui aut̄ iudicat me do-
min⁹ ē. q. d. nō debetis me iudicare vtrū
sum fidelis disp̄sator an nō. q̄ nō hētis
autoritatē sup̄ me s̄z domin⁹ iudicat me
q̄ hz autoritatē. q̄ ē maior iudex et testis
et p̄gnitor p̄sciētie. hie. xxix. **Ego sū iu-**
dex et testis d̄. domin⁹. io. ij. **Ip̄e enī scie-**
bat qd̄ esset in hoīe. Vide ergo diligen-
ter q̄ hic tangit̄ triplex iudiciū. Primū est
hoīs de hoīe et de occultis ei⁹ et hoc est
oīno incertū. Sc̄dm est hoīs de seip̄so.
et hoc nō est oīno incertū. nec est oīno
certū. Tercū est dei de homine. et hoc ē
omnino certum. Quarta ratio quasi
p̄cludendo inducitur et est talis. Judi-
cium et omnia cetera requirit suum tē-
pus determinatum. sed tempus iudicij
non est adhuc. ergo non licet modo iu-
dicare. Et hoc est. Nolite ante iudicij.
tempus iudicare. iudicio diffinitōis
suspicioso. ecc. viij. **Omni negotio tps**
ē et optūitas q̄ ad usq̄z veiat tps d̄ni. s̄z
ad iudicādū. Tūc ei⁹ erit tps iudicij. esa.
.iij. **Doī⁹ ad iudicādū veniet cū semorū**
b⁹ ppli sui. q̄ illūiabit abscondita tenebra
rū. i. manifesta faciet opa tēbrosa. i. p̄ctā i
tēbris sc̄ā q̄ntū ad malos. io. iij. **Dis qui**
male agit odit lucē. Et manifestabit p̄si-
lia cordiū. i. opa bonoz ex discretōne et
deliberatōne facta. Dan. vij. **Judicium**
sedit et libri ap̄ti sunt. i. corda singulorū
Et tunc laus erit vnicuiq̄z scilicet bono-
rum pro bonis operibus et int̄tōnibus

rectis. puer. n. j. Date ei d fructu manu
u3 suay z lau. e. in portis opa eius. Et
sic patz scdm: terciu: z quartuz

Dominica q̄rta de euāgelio.

Sermo septimus

Miserunt iudei
a hierosolymis sacerdotes et
leuitas ad iohēm vt inroga
rēt eū. tu quis es. **J**oh. j. In euāgelio pre
cedētis dominice ostēdit quō xp̄s mlti
pliciter iohēm baptistam p̄mendauit In
presentis at dnice euāgelio ostēdit quō
iohēs magnificauit xp̄s et se summe hu
miliauit. et dicit se esse voce3 et p̄conem
xp̄i. vt nos excitet ad p̄panduz vt occur
ramus saluatori nostro obuia3 in proxi
mo in mūdū vēturo s̄m ecclesie rep̄sen
tatōez. in q̄ ip̄i⁹ aduēt⁹ i mētes nr̄as s̄m
veritatē significat. Agit ergo in hac dñi
ca de aduentu xp̄i in mentē. quē p̄ grati
a3 suam facit. Et idō vt ip̄m digne i ho
spicō aiay recipiam⁹. iohēs baptista cla
mat tanq̄3 xp̄i p̄co. d. **D**irigite via3 dñi
Via dñi est ad cor. Et iō corda p̄parare
oportet. Euangeluz aut cōtinet q̄ttuor
Primo iudeoz ad iohānē baptistā so
lennē legatōnem ibi. **M**iserunt iudei a
hierosolymis sacerdotes et leuitas Se
cūdo legatoz mltiplicē interrogatōnez
ibi. **T**u quis es. **T**ercō iohānis ad singu
la responsiōez. ibi. Et p̄fessus ē et nō ne
gavit. **Q**uarto loci vbi hec pacta sunt
descriptōez. **H**ec in bethania facta sunt
trans iordanē. **P**rimo ergo ponitur
ad iohannē baptistā solennis legatio
iudeoz. **M**anistri enī legis iudeoz vi
debant ex dan. p̄phetia tps aduēt⁹ mes
sie in ianuis venisse. z iō erāt valde p̄ple
xi si de ip̄is aliq̄s magnus surgeret **A**n
de **i**osephus di. q̄ q̄ tps aduēt⁹ messie
p̄pletū erat. multi surxerūt z dixerunt
se esse xp̄m. z maxime quida3 noie theo

das et iudas galileus. vt di. origenes. et
magnā in ip̄lo p̄motōez fecerūt. vt etiā
recitat gamaliel. in. act. apo. v. c. **A**iden
tes ergo iudei xp̄m z iohēs apud omēs
maxime opionis esse p̄uenerūt poti⁹ in
iohēs. volētes eū recipe p̄ messia. q̄3 xp̄s
Triplex aut fuit rō vt dicit crisost. q̄
re iudei magis de iohāne q̄3 de xp̄o cre
debant. **P**rimo q̄ erat de magno gene
re. vtpote fili⁹ zacharie magni sacerdo
tis. et q̄ miraculose natus est d̄ vtroq̄3
pente sterili z sene. **C**hr̄stus autē vt cre
debant erat filius fabri z cuiusda3 pau
p̄cule mulieris et non miraculose nat⁹.
quia de iuuenula q̄muis de sene patre
Secūdo q̄ iohēs in victu z vestitu ma
gis asperam vitam q̄3 xp̄us agere vide
batur **N**am tunicam de pilis cameloz
hēbat z zonā pelliceam ad lumbos ei⁹
et cibus eius locuste et mel siluestre. vt
patet. **M**atth. iij. ca. **C**hr̄stus autem cō
munibus vestibus induebatur. et com
muni cibo utebatur. z in cōuiujs come
debat. **T**ercio quia iohannes consorti
a hoīm deuitabat. i deserto morabatur
in antris latitans. et spelūcis donec sp̄
ritus ei dixit vt exiret ad xp̄o testimoni
um p̄hibendū. Et tunc venit in oēm ior
danem. p̄dicans baptismum penitenti
e. vt patz **L**uc. iij. **C**hr̄stus aut cū publi
canis et peccatoribus manducabat et
stabat. **M**atth. ij. **P**ropterea ergo iudei
ad iohēm legationē miserunt. vt an esset
xp̄s interrogarēt. **Q**ue q̄dem legatō ex
tribus solennis apparet. scz ex pte mittē
tium. quia iudei: qui tūc erant. accepta
bilis populus dei. Et ex pte missorum.
q̄ sacerdotes z leuite p̄hariseoz: q̄ erāt
in sciētia z vita excellentiores in ip̄lo. Et
ex parte loci. q̄ hierusalē q̄ est totius re
gni caput et domia. Et sic patet p̄mu3.
Secundo ponitur interrogatio legato
rum. **A**d hoc ergo venerunt vt inter

rogaret eum dicentes. Tu quis es. Interrogauerunt autem eum de duobus scilicet de persona ibi. Tu quis es. Et de officio ibi. Quid ergo baptizas. De persona autem primo interrogat in particulari. scilicet an sit christus an helyas. vel prophetas: scilicet helyseus. Secundo in generali quis sit ut possint mittentibus respondere ibi. Quis es tu. ut respondit deus. et sic patet secundum.

Tercio ponit iobis ad singula questionum responsio. Nam primo respondet ad questionem de persona. Secundo ad questionem de officio. o. ibi. Ego baptizo in aqua. Item primo respondet ad questionem factam in particulari. secundo ad questionem factam vniuersaliter ibi. Ego vox clamantis in deserto. Et sic patet quod ad singula quesita respondit. Et hoc est. Et confessus est et non negauit. Confessus est se non esse quod non erat scilicet christum. helyam. vel prophetam helyseum et non negauit se esse quod erat scilicet vocem clamantis in deserto. Et hoc est quod sequitur. Et confessus est. quod non sum ego christus. Ubi apparet quod non fuit arudo que a vento mouetur. quia a vento vane glorie quam magnos cedros euulsit et euellere non desistit penitus non est motus. Nonne primi pentes perfectissimi ab illo euulsi sunt diu esse desiderantes bonum et malum sciunt. Nam apostoli extremi viri ab illo percussi sunt cum facta est prentio in eos quis eorum videret maiorem esse luc. xxij. Sed non iobes baptista ab illo aliqualius est motus. Nam isti legati offerebant ei magnam dignitatem dum pro christo recipe eum volebant magnam sanctitatis et status opinionem dum pro helya eum recipe disponebant et magnam scientiam et diuinorum reuelationem dum ipsum prophetam singulariter reputabant. Propter primum cecidit lucifer volens ut deus esse. propter secundum moti sunt apostoli volentes magnam statum habere. propter tertium primi pentes euulsi sunt diuina ut deus scire cupientes. **D**iobis baptiste humilitas admirabilis. Quis hominum si eligeret in prophetam eligi recusaret

Quis nollet sanctus et sapiens reputari. gre. Magnū est homines non appetere. maius autem oblatum respicere. maximū autem de habitu non supbire. aug. Magna virtus est homines dignitates non appetere. sed oblatas respicere maxima virtus est. Et ideo dicit crisostomus. quod iobes in nullo opere tantum unquam meruit sicut in hac humilitate tamen profunda. Sic ergo beata virgo in sua humilitate merito fuit super omnes exaltata. **L**u. i. Respexit humilitatem ancille sue. Sic iobes in sua humilitate a christo per omnibus commendat. **N**on sum ego christus. non sum unctus ut gigas humane nature ad persequendum cum dracone antiquo. christus enim idem est quod unctus. Item non sum unctus ut rex ad humanam naturam de potenti manu dyaboli eripiendus et liberandus. Item non sum unctus ut sacerdos magnus per tota humana natura expiationis sacrificium ad deo immolandum. Hec enim tria hominum genera inungi debebant. et hec tria cultus quem iudei expectabant et querebant facere habebat. scilicet bellus humane nature cum dyabolo preliari. ipsam de manu dyaboli eripere. et per toto populo hostiam placationis deo offerre. Et ideo quia ad hec tria inungendus erat. debebat per omnibus principibus suis esse unctus. Sed ego inquit iobes non sum ille. Et ideo adiungunt. **H**elyas es tu. Qui ait. Nec etiam sum helyas qui debet exire de paradiso et precedere iudicem in aduentu secundo. Iste enim primus aduentus est. qui in mirabili dulcedine et copiosa misericordia. Sed ille erit in formidabili iudicio et seuro. **U**nde in hoc primo aduentu christus nos iudicare non venit sed a peccatis omnibus saluare. **J**ob. ij. Non misit deus filium suum ut iudicet mundum. sed ut saluetur mundus per ipsum. Quamuis quantum ad operationem et virtutes iohannes possit

dici helyas. ut ipsa veritas dicit in mat.
 xj. c. Si vultis recipere est helyas. Quod
 etiam angelus testatus est. d. lu. j. Ipse precedet
 ante illum in spiritu et virtute helye. Non est
 ergo iohannes helyas in persona. sed in spiri-
 tu. Et ideo subiungunt. Prophetes es tu
 Qui ait. Nec etiam sum ille. prophetes magnus
 de quo moyses deu. xviii. dixit. prophetas
 de gente tua et de fratribus tuis suscitabit
 tibi dominus deus tuus. ipsum tanquam me au-
 dietis. Dicitur enim prophetas videbant iu-
 dei petere. Vel non sum prophetes sed helise-
 us qui per excellentiam dicitur esse prophetes. quia
 habuit spiritum in duplo quam helyas. scilicet spiri-
 tum prophetandi et faciendi miracula. Sed
 iohannes nullum signum fecit. ut patet iob. j. Vel
 ad iram non fuit prophetes iohannes ut dicitur glo.
 quod ad prophetas pertinet futura predicere. sed iob.
 non dicebat futura sed ostendebat presentia
 Propter quod ergo iob. confessus est se non esse quod non
 erat. respondit ad questionem factam vniuersa-
 liter quod esset et confitetur se esse quod erat. Quod propter quod
 nulli querunt quod esset ut respondens daret his
 qui eos miserunt dixit. Ego vox clamantis in
 deserto. dirigite viam domini. Humilis et vana con-
 fessio quod vere iohannes fuit vox vbi carna-
 ti ipso clamantis in deserto iudee. id est facien-
 tis ipsum clamare. Triplex est eius habitudo vo-
 cis ad vbi quam iohannes veraciter habuit ad
 christum. Primum quod vox nataliter precedit vbi
 Propter quod eius vox auditur quam vbi mente conceptus
 recipiat. sic et iohannes. precessit christum nascendo pre-
 cado. moriendo. et ad inferos descendendo. lu.
 j. Propter quod dicitur ei ante faciem domini pare vias eius
 Secundo quod vox baiulat vbi ad aures au-
 ditoy qui quod dicitur vehiculum et quasi interpretator
 manifestat ipsum. Sic et iohannes manifestauit
 christum iudis et testimonium de ipso reddidit auri-
 bus ipsoy non solummodo absentem testificando.
 sed et presentem demonstrando. io. j. Sed ut mai-
 festet israel. propterea ego veni iamque bapti-
 zas. Tercia est quod vox transit in nihilum vbi
 in mente audientium remanente. Sic et iohannes

postquam suscitauit iudeoy auditum ad
 christum recipiendum desinit predicare et bap-
 tizare remanente baptismo et predicacione
 christi. iob. iiii. Propter quod oportet minui illum aus-
 tem crescere. Et ideo merito comparatur lucer-
 ne. que desinit lucere apparense sole. Io-
 hannes. v. Ille erat lucerna ardens et lucens
 Vere ergo iohannes fuit vox verbi dei.
 que tota fuit clara totaliter vocans ad pe-
 nitentiam. Nihil enim fuit in iohanne quod
 non vocaret ad penitentiam. Nam et or-
 tus et vita tota. scilicet vestimentum: habitaculum: ci-
 bus: potus: actus: etas: atque mors: om-
 nia ad penitentiam vocabant. Talis de-
 bet esse predicator veritatis ut totus vo-
 cet verbo et exemplo et in tota vita sua.
 j. thi. m. Esto exemplum fidelium in verbo
 in conuersatione: in caritate: in fide: in ca-
 stitate. Postquam autem iohannes re-
 spondit ad questionem factam de per-
 sona respondit ad questionem factam de
 officio et ministerio suo. Nam nunciis
 interrogantibus cur baptisaret respon-
 dit valde humiliter. d. Ego baptiso in a-
 qua. id est lauo solum exterius tanquam
 minister eius qui debet vos mundare
 interius quod est ministerium valde hu-
 mile. et ideo nihil magni facio. Interro-
 gant autem de baptismo et cur baptisat
 quia scriptum erat in esa. Ipse absterget
 gentes multas. Hoc debebat esse in ad-
 uentu messie. Sequitur. Propter quod dicitur autem
 vestrum stetit qui lauat ab omnibus pec-
 catis interius mundans. iob. j. Super
 quem videris spiritum descendente et manente
 super eum sicut columba hic est qui bap-
 tizat in spiritu sancto. id est interius mundat. quem
 peccatorum tenebris et ex inuidia executi
 non cognoscitis quia solummodo a mundis cor-
 de videtur. Mat. v. Beati mundo cor-
 de quoniam ipsi deum videbunt. id est co-
 gnoscet. Ubi nota quod christus dicitur medi-
 noster dupli. Primum quod pacificat nos

deo et angelis et ad inuicē. coll. j. **P**acificans per sanguinē crucis eius. siue que in celis sunt. siue que in terris sunt. Et ideo ipse est pax nostra qui fecit utraq; vnus eph. ij. **H**oc enī ad mediatorē pertinet. et ideo iure mediator hominūz nominatur. j. tibi. ii. **M**ediator dei et hominū hō xps iesus. **S**ecūdo q; dōs erat ita irat' cōtra hōiem q; hōiez inēficiēbat et ad infernū pūciebat. **S**z xps sicut p' mediator p' recit se sup hōiem. sicut mater sup filius se pūcit et fuit medius int' deū et hōiem et recepit vulnera in corpore suo. esa. liii. **V**ulneratus est ppter iniquitates nrās. **P**ropterea dōs pater placat' est hōmī. **I**ste medius noster venit p' iohēm. nascendo. p'dicādo et baptisando. q; tamen ante iohēm fact' ē. i. oī gratia et vīte et oī pfectōe aīe pfect'. vnde glo. di. **A**n te me factus est. i. i dignitate p'latu. **N**ō enī aliter p't intelligi xps ante iohēm fact' nisi s'm humanā naturā in q; fuit pfect' ante iohēm s'm diuinā naturā nō est fact' sed eternus. **U**bi nota q; tūc hō dōs pfectus q'ndō ē pūctus dō p gratiā. et h'z scientiāz et vītem et vsuz liberi arbitrii. **D**efectus aut' istoz facit hōiem q'si non differre a bestis. sed oīa ista xps ante iohēm habuit. imo hec oīa iohēs a xpo hūit. **N**ā q'ndō beata vgo habuit xpm i vtero et salutauit elisabeth. tūc beat' iohānes fuit mūdatus a pctō. et gratia et virtute repletus et scientia illuminatus et vsuz liberi arbitrii recepit vt di. c. i. ppter qd exultauit in gaudio i vtero existens. vt p' luc. i. **X**ps aut' fuit ab instāti pceptōis pfect' et p' p'se q'ns fuit fact'. id ē pfectus ante iohēm. **E**t hoc ē qd d'r p esa. lxxvi. **A**n te q; p'turiet pepit. i. pfectū viz in vtero habuit. **E**t iterū hiere. xxxi. **F**emina circūdabit viz. i. pfectum hōiez **E**t ppter hāc pfectōz iohānes se indignū dicebat discalciare et corrigiā calciāme

ti eius soluere. **H**oc aut' verbuz tripliciē potest exponi. **P**rimo lraliter. scdo spī ritualiter. **N**ā p calciamentuz intelligit' chasti humanitas quia diuinitas vt dicit gregori. mortalitatis nostre mortificatio calciata venit ad nos super lutū humanarum miseriarum. **C**orrigia vero istius calciamenti fuit amor. quia propter nimiam caritatem qua dilexit nos deus misit filium suum in similitudinē carnis peccati. vt dicit ap'ltus **Rō. viij.** **V**inculum ergo tanti amoris propter quod et in quo diuinitas coniuncta est humanitati. et deus factus est homo. iohannes non poterat nec dignus erat exoluere et manifestare. quia tant' amor fuit q; excessit omnem intellectum hūanū nec verbis explicari posset. **Q**ua si diceret iohēs. **M**ysterium incarnationis eius nescio nec exprimere valeo vt dicit greg. **T**ercio figuratiter. vt hoc dictum iohannis alludat illi figure veteris testamenti. de propinquo discalciādo. qui nolebat relicta fratri sui propinqui in sui recipe vxorem. vt patet **Deu. xxv.** **D**ichistoriam **Q**uasi d. iohannes **V**os queritis aliquem magnum q; humanam naturam sibi assumat in sponsā q; soli christo debetur. et si ch'ist' non vult eam sibi assumere. ego eius p'pinquus non sum dign' discalciare euz et assumere mihi humanam naturam in sponsam. q; eam de manu dyaboli eripere non possem. vt dicit greg. **E**t sic patet tertium. **Q**uarto ponit locus vbi hec sunt perpetrata. quia i bethania trās iordanē non in bethania que est prope hierusalem.

Algorizatio circa tertium membrum **E**go vox clamantis i deserto. **A**doralit' autez ad edificatōnem nostram circa hanc responsionem iohānis quattuor videam'. **P**rimo c' vox clamantis iohēs

fuit. scdo qre clamatis. terco ubi clama-
tis. quarto quid clamatis. **P**rimo ergo
videndu e vox clamatis iohes fuit. Et
dicendu q duoz clamatu iohes vox fu-
it. **P**rimo fuit vox verbi dei in deserto
mundi clamatis qui ad hoc factus e ho
vt in nos et ad nos clamare posset.

Septe aut modis manes nobiscu
clamauit ad nos. Et pmo clamauit vt
mundo et mundanis renunciemus: qa
totus mundus in maligno positus est. et
q mundus transit et pcupiscentia eius.
vt dicitur. iob. ij. luc. xij. Nisi quis renun-
di. q pol. no p me esse discipulus. **S**cdo
clamauit vt vita carnale abnegemus et
corpa nostra in cruce pnie pfigamus qz
caro pcupiscit aduersus spum et eu niti-
tur suffocare. vt dicitur. apls gal. v. et mathe.
xvj. Si quis vult post me venire abne-
get se. et renunciet vite carnali. et deside-
ria eius necet. et tollat cruce sua et sequa-
tur me. qz qui amat anima sua. i. vitam
aiale pdesca. vt ipse i mat. ait. **T**ercio cla-
mauit vt i celo et no i mdo qui est face-
ptus. thesaurisemus. qz in celo omia
cōseruatur. et in mudo oia psumuntur
et diripiunt. Mathe. ij. **T**hesaurizate
vobis thesauros in celo vbi nec erugo:
nec tinea demollit. et vbi fur no effo. ne-
qz fuit. **Q**uarto clamauit vt pximu taqz
nos intine diligamus. et misericordie
opibus intendamus. qz qui diligit pro-
ximu lege impleuit. et dilectio pximi ma-
lu no opatur. vt dicitur. ro. xij. **H**oc est prece-
ptu meu vt diligatis inuice. luc. ij. **E**sto
misericors. **Q**uinto clamauit vt p no-
stris necessarijs et in nostris pssuris ad
deu et no ad vana recurramus. qz omis
qui petit accipit. et qui q. m. ue. luc. xi. ma-
th. xi. **V**enite ad me ocs qui la. et on. est.
et ego refici. vos. iob. vij. **I**n nouissimo
aut die magno festi stabat iesus et clama-
bat. **S**i qs li. ven. ad me. et bi. **S**exto cla-

mauit vt in plio spūs fortiter dimicem⁹
qz mundus caro et demonia mouent cō-
tra nos plia luc. xxij. **S**imon ecce satha-
nas expetiuit vos. i. ad temptandu et di-
micandu. **E**t iō ecclesia cātat. **E**stote for-
tes i bello et pugte cū ātiq spēte. qz si pu-
gnauerimus coronabimur. alias tāqm
captiui in carcerē dyaboli detrudemur
in ppetuu cruciadi. ii. thi. ij. **N**emo coro-
nabitur nisi qui legi. certa. **S**eptimo cla-
mauit vt nos ad transmigrandu omni-
tpe pati sum⁹. qz mors fortissime appropi-
quat. **E**t nil certi⁹ morte. et nil incertius
hora mortis. vt dicitur. bern. math. xxij. **E**t
vos estote pati qz q hora no pu. si. hois
ve. **S**cdo fuit iohes vox toti⁹ hūane
nature p ipm et in ipo clamatis et mise-
ricordiā postulāns. **E**t **C**lamauit
aut hūana natura p iohem ppter septē
mala que tunc fortissime patiebat ppei-
teritū pstituta **E**t ad bec mala repsentā
dū ecclesia āte natalē xpī septē o cātat p
dicta septē mala repsentancia. **P**rimū
malū qd hūana nata patiebat erat ma-
lū ignorantie: qz erat totalitē ignorans.
Nō enīz habebat sapiam qē de diuinis
qz et si vnitatē dei cognosceret. tamē tri-
nitatē psonaz penit⁹ ignorabat. actu.
xix. **S**ed neqz si spūssanctus est audiui-
m⁹. **I**tē nō habebat sciētā qē de creatu-
ris: qz venerabat eas. vt deos. cap. xij.
Aut gīz stellaz aut numiā aquā: aut so-
lē: aut lunā rectores orbis terraz deos
putauerūt. **I**tē nō hēbāt prudētiā que ē
recta rō agibiliū. qz eoz actōes ad fines
vltimū nō ordinabant. **V**enit aut filiū
dei et optime nos docuit ista tria. i. sapi-
entiā. scientiā et prudētiā. iobā. xvij.
Ego ad hoc natus sum et veni in mun-
dū vt testimonium perhibeam veritati
Unde plus scit de veritate mō vna ve-
tula q pūat p dicationes qz antiquit⁹
phūs vnus. **E**t propterea cantat eccia

primus o. d. **S**apientia que ex ore altissimi
 proditi zc. veni ad docendum nos via
 prudentie. **S**ecundum malum quod patiebatur
 erat culpa: quia pro peccato primorum patre-
 rum omnes ad inferos descendebant et ibi tan-
 quam debitores detinebantur captivi. **N**ec va-
 lebat sapientia nec prophetia. quia ibi salomon et
 omnes prophete erant. nec dignitas aliqua
 quia ibi reges et sacerdotes. nec penitenti-
 a innocentia vel iusticia quia ibi abel. iob
 et omnes iusti. **S**ed venit filius et soluit per
 eum et pro debito sanguinem suum fudit. i. per.
 i. **N**on corruptilibus auro vel argen-
 to liberati estis. sed precioso sanguine a-
 gnificati. **P**ropterea cantat eccle-
 sia secundum o. d. **D**adonay et dux domus
 israel zc. veni ad redimendum nos in bra-
 chio extenso. **T**ercium malum quod patie-
 batur erat. quia erat subiecta pessime seruitu-
 ti dyaboli in luto et latere serviens ma-
 gis quam israel sub egyptica seruitute
 vivere. xvj. **S**eruietis diis alienis qui non
 dabunt vobis requiem. **S**ed venit filius
 dei et de hac seruitute nos eripuit et de
 mundo principem mundi eiecit. et eum in in-
 ferno religavit. **J**ob. vi. **N**unc princeps
 mundi eicietur foras. **E**t hoc valde iuste
Quia sicut dyabolus genus humanum
 sibi constituerat servum propter victoriam quam
 de primis parentibus habuit. **S**ic christus
 vincendo dyabolum ligavit eum et abstulit
 predam eius ut patet in illa similitudine.
 luc. xj. **C**um fortis ar. s. dyabolus custo-
 dit atrium suum. s. mundum in parte. sunt ea que
 possidet. **S**i autem fortis. il. sup. vi. il. zc. **P**ro-
 pterea cantat ecclesia tertium o. d. **R**adix
 yesse que stas in signum populo zc. veni ad
 liberandum nos. **Q**uartum malum quod patie-
 batur erat. quia funibus peccatorum omnes ligati
 erant. sap. xvij. **U**na enim catena tenebra-
 rum. i. peccatorum omnes ligati erant. **E**rant enim
 homines diversimode irretiti. **P**ropter quod
 diversos fines ponebant. **A**lii in hominibus

alii in divitiis aliqui in delectatione car-
 nalium. **Q**uia ut dicitur per prophetam. **Q**ualis vnus quis
 quod est talis finis videtur ei. **P**robil. xij. **Q**uo-
 rum deus venter est. **S**ed venit filius dei et funes
 peccatorum dissolvit dando scilicet gratias
 et meritum sue passionis nobis applican-
 do per quam funes peccatorum solvuntur. **E**t ex
 tunc petro et eius successoribus dedit cla-
 ves quibus peccatores absolueret a pec-
 catis. quod ante non fecerat. **E**t propterea can-
 tat ecclesia quartum o. d. **C**lausus da-
 vid veni educ vincitum scilicet funibus pecca-
 torum de domo carceris. i. de malorum concu-
 piscencia et colligantia. **Q**uintum malum
 quod patiebatur erat quia umbra legalium ob-
 umbrata erat. quia omnia in figura pertinge-
 bant illis. ut dicitur per apostolum. i. cor. x. **U**m-
 bra enim habes lex futurorum bonorum non
 ipsam imaginem rerum. **S**emper enim animalius
 sanguinem offerens nunquam pervenit ad verum
 sanguinem nisi in adventu christi. **V**eniens
 enim veritas ipsa cessavit omnis umbra.
 et uno sacrificio immolato consummavit
 in sempiternum sanctificatos. omnium animalium
 sacrificio eneruato. ut dicitur per apostolum ut su-
 pra. **I**n cuius figura in morte christi: velut
 templi scissum est. et sancta sanctorum sunt
 aperta. et ideo predicatores. non. te. non tenet vela-
 ta facie sicut moyses tenebat quando po-
 pulo predicabat. ut patet per prophetam. xxi. **h**eb. ix.
Tabernaculum factum est primum. **E**t sequitur.
Quod dicitur sancta. **E**t sequitur hoc significan-
 te spiritu sancto. nondum per palatam esse factorem
 rum via adhuc portu tabernaculo habere
 statum. **P**ropterea cantat ecclesia quintum
 o. d. **D**omus splendor lucis eterne. veni
 illumina sedentes in tenebris. s. legalium
 et umbra mortis. **S**extum malum quod
 patiebatur erat. quia exulabat a patria et ci-
 vitate sua. **D**uplex enim patria debe-
 tur homini. s. paradisi terrestri ratione cor-
 poris et paradisi celestis ratione anime. **A**d
 utraque ergo illa patria propter peccatum

primi pentis exulabat. Sed venit fili⁹ di⁹ ad celestē patriā nos reduxit **mich.** ij. Ascendit enī pādēs iter ante eos. **Eph.** iij. Ascendēs in altū captiuā duxit captiuitatem. Ad autē ad paradisū terrestres nos reduxit. qz illū docuit nos cōtēnere. Quidā hic pstituerunt paradisum **Sap.** ij. Venite fruamur bois q̄ sūt et vtamur creatā tāqz in iuuetute celeritē. quoniam hec est pars nrā. Propterea cātat eccia sextū o. d. Rex gentū veni et salua hominē quē de limo formasti. Salua eī hominē est ducere eū ad paradisū celestē. Septimū malū quod patiebat erat: qā longa spe attediata manebat. Dicebat enī hominī a pphetis. Expecta reexpecta. Spes enī que differtur affligit animam. **puerb.** xij. Propter qd dicebat moyses **exo.** iij. Aditte dnē quē missurus es. **esa.** lxxij. Utinā disrumpes celos et descenderes. Sed venit fili⁹ diu desideratus et exhibuit in re quod erat in spe. **iob.** j. Ecce agn⁹. Propterea symeō ait **lu.** ij. Nūc di. f. t. d. se. v. te. in pa. qz vi. o. me. sal. t. Propterea cātat ecclesia septimū o. d. Emanuel et expectatō gētium zc. veni ad saluandū nos scz realitē. Scdo videam⁹ quare iohānes vox clamantis dicat. Ad qd dicendū q vox clamantis dī p̄dicator in quo et p quē spiritus sanctus peccatorib⁹ clamat. **Quibus** ppter q̄ttuo: clamare debz ppter que solēt hoīes clamare. Clamam⁹ ad surdos. ad dormientes. ad in timulibus dīmorātes et ad longe distantes. oīa enī hec sunt peccatores. Primo eī sūt surdi. qz tonitruū illi⁹ horribil⁹ vocis non audiūt. s. surgite mortui ad iudiciū. Ipsi enī sunt asp̄s surda. qz vnā aures obturāt ad terrā figēdo. i. terrena meditando z aliā caudam immittēdo. i. lōgā vitā sibi pmittendo. Scdo sunt dormientes. qz ita secure stāt in peccatis sicut

homo dormit in lecto. imo ita p̄fundat se in somno peccati q nisi tangant p penas nō excitant. Exemplū b⁹ patz in sāione qui ita p̄funde dormiebat in gremio dalide q totōdit eum. et nihil leuit. donec captus et ligatus et exocular⁹ fuit. vt patet **iudi.** xvi. Valida est p̄cupiscētia carnis. in qua si quis dormit tondetur omnibus vtutib⁹ et tradit demonibus exoculand⁹. Tercio stāt in tumultibus mundi et iter rotas fortune. ppt qd ita efficiunt surdi q tubas dei. i. p̄dicatores nō audiūt. **ps.** cxvij. Aures ha. z nō au. Quarto sūt valde d lōge stātes a deo. **ps.** cxvij. Longe a peccatorib⁹ sal⁹. Et propterea clamand⁹ ē peccatorib⁹ vt a peccatis resurgant **esa.** lxxij. Cla. ne. ces q̄li tuba exal. vo. tu. **Abi** nota q peccatoribus sex tubis clamare debemus. Primo pmittendo glām dei vt a more boni ipos attrahamus. **esa.** lxxij. Oculi non vi. deus absqz te q̄ p̄pa. expe. te. Scdo mūdō penas eterna: vt timore pene ipos retrahamus a malis. **Job.** xxij. Ab aquis niuū. transiet ad calorem niuū. Tercio testificando vel locē transitum mūdi vt ab ipsi⁹ amore eos euellamus. **i. io.** ij. Fundus transit et p̄cupiscētia eius. Quarto accelerationē mortis asserendo vt sp ipos paratos manere faciam⁹. **math.** ij. Jā securis ad radicez arboris posita ē. **ecc.** xij. memor. esto qmā mors nō tardabit. Quinto affirmādo. q oīa in morte deserunt hoīem pter bona opa. s. hōres diuicie et delicie et amici z sanguinei vt ipos bonis moribus seu opibus intendere faciamus. **apoc.** xij. Opa enī illoz sequunt⁹ il. Sexto illa horribili voce clamando. surgite mortui venite ad iud. vt ipos timore pcutiamus. **hiero.** siue p̄meda: s. ue bibā. siue aliō qd faciā semp ista vox bor. vid: aurib⁹ me. in sona. sur. mor. ve

ni. ad iu. **T**ercio. videndum est ubi vox clamatis: quod in deserto. id est in mundo quod dicitur desertum dupliciter. Primo quod bonis dicitur relictus est et malis plenus. ecc. xvi. **A**b vno sensato inhabitabitur patria. et a multis impijs deseret. Secundo quod venenosis animalibus est plenus. i. io. ij. **O**mne quod est in mundo aut est concupiscentia carnis: aut concupiscentia oculi. aut supbia vite. **I**sta sunt genera animalium venenatorum quae inuenerunt filij israel in deserto. **D**eu. viij. **D**uctor tuus fuit in solitudine magna atque horribili: in qua erat serpens et latro aduersus et significat supbiam que vetero vane glorie perit. **E**t scorpio: et significat luxuriam que sicut scorpio blande mordet et postea in principio delectat et postea tormetatur. **P**uer. xij. **I**ngredietur blande et in nouissimo mordebit ut coluber. et diplas. id est situla que facit hominem mori siti et significat auariciam quod auarus semper sitit et nunquam pecunia implebitur. ecc. v. **Q**uarto videndum est quid clamatis. quod dirigite viam domini. **V**ia domini per quam dominus ambulauit. et que ad dominum ducit est via virtutis que dicitur recta dupliciter. **P**rimo quod ad locum intentum ducit. id est ad beatitudinem: quae omnis homo naturaliter appetit. **N**aturalis autem via ad beatitudinem est iter virtutis ut dicitur boe. **S**ecundo dicitur recta quod medium non discrepat ab extremis. **E**xtrema autem hominis sunt ortus et mors: et vtrumque cum gemitu et paupertate. **J**ob. i. **N**udus egressus sum de utero matris mee. nu. re. ii. **E**rgo tota vita hominis: ad hoc ut sit recta debet esse cum gemitu. **P**ro tanto ergo via virtutum dicitur recta. quod facit concordare medium cum extremis. **N**am qui in via virtutis sunt per totum plorant. **A**ug. **I**n valle miserie sumus in qua eo magis est flendum quam minus flendum. **P**s. xli. **F**uerunt mihi lacrimae mee panes die ac nocte. **P**lorare enim

debemus quotidie et per dilationem patrie et per icolum presentis miserie. **I**tem temporalia continentur per hunc. **D**ia arbi. id est ut iter. ut christum lucifaciam. **T**unc ergo viam domini dirigamus et facimus rectam quando per ipsam positus dominus recto tramite ambulamus. ut sicut ipse temporalia contempsit. carnem afflixit. aduersa multa sustinuit. iuste et sancte vixit. et usque in finem perseuerauit. ita et nos faciamus. **es. ij.** **H**ec via domini ambulare in ea. neque ad dexteram. neque ad sinistram. declinantes etc.

Sermo de epistola quarte domice aduentus domini et octauus in ordine.

Gaudete in domino. **N**o semper iterum dico gaudete per hunc. **V**ere si dissimulare noluerimus magnam gaudium istat toti populo christiano de natiuitate filij dei in humana natura in primo recolenda. **I**n qua et per quam humana natura est exaltata et omnibus bonis repleta. **N**aturae est enim filij dei cum sacco pleno gratiarum et omnium virtutum. quas nobis gratis donauit. i. corin. i. **G**ratias ago deo meo iesu christo. quia in omnibus diues facti estis in illo et in omni verbo et in omni scientia. ita ut vobis nihil desit. **P**ropterea in hac epistola apostolus ad gaudium nos hortatur. **I**n qua quidem epistola summarie tria facit. **P**rimo enim apostolus ad spirituale gaudium nos iuuat ibi. gaudete in domino semper. **S**ecundo impedimentum orationis tollit. et ad orationem et gratiarum actionem inducit et confortat ibi nihil solliciti sitis sed in omni oratione et obsequio cum gratia ac peccato. in domino. apud deum. **T**ercio imperat et orat ut deus in omnibus et vbi que nos custodiat ibi. **E**t pax dei quae exuperat omnem sensum. cor. v. **P**rimo ergo ad spirituale gaudium apostolus nos hortatur et facit tria. **P**rimo ostendit in quo gaudendum ibi. **G**audete in domino. **S**ecundo qualiter gaudendum ibi. **A**d de. v. **T**ercio quare gaudendum

ibi dominus prope est. **Dicit ergo. Gaudete** in domino et non in mundo. **sp. i. di. tpe ta in pro-**
speris qz in aduersis. iac. i. **Omne gaudi-**
um existimate fratres mei cum in tempore va-
cide. Gaudete ergo pro bono gre i quo
estis. Item gaudete pro bono gle qd expe-
ctatis. mat. vi. Gaudete et exultate quia
merces vestra multa est in celis. esa.
lx. Gaudens. s. de merito gaudebo i do-
mino. s. d. pmo. Non igit gaudete in mu-
do s. in dno. i. sup misericordia dei q se i
carnauit in virginis utero. Item dico
gaudere. qz filius dei carne assumpsit p
ceptum in virginis utero. qnimo ite-
rum gaudete qz cito nascer et nobis appa-
rebit p sua gloriam natiuitate. qz angeli
de ipsa gaudebat cantantes gla in altissi-
mis deo. et pastoribus dicebat. Euange-
liso vobis gaudium magnu. Gaudete vt
modestia vestra. i. modestu gaudiu ve-
stru et modestia opa vra nota sunt omni-
bz hoibz no ad vanam glaz s. ad edificati-
onem. vt p vos discant bene agere et bene
gaudere et moderate opari. i. opera sua
cum modo agere. i. cor. vii. Proinde
mus bona no tantu cora deo. sed etiaz co-
ra hoibus. math. v. Sic lux vra cora
ho. vt vi. op. ve. bona Et q e causa quare
gaudere debem. certe qz dominus prope e
qui est fons gaudij. Est eniz prope oibus
ppotentia. essentia. et presentia. imo omni-
bz. Act. xvij. In ipso enim viuimus moue-
mur et sumus. Sed iustis e prope p gratie
infusionem et speale ptectionem. de quo est
maxime gaudendum.

Sequitur moralitas epistole.

Gaudete in dno semp etc. Moraliter
ad edificatorem nrām. circa hanc primā
ptem tria videam. Primo quare xpi
fidelibus sit gaudendum. Secdo qre in do-
mino et no in mdo sit gaudendum Tercdo
quibz et quo dominus prope e. Et Cir-
ca primū nota q ppter quinque gaude de-

bemus. **Primo qz ad imaginem dei crea-**
ti sumus. et ipse hoc tpe ho fieri ad simi-
litudinem nrām voluit. phi. ij. Semetipm
exinaniuit. for. ser. ac. in siml. ho. factus.
Magnu gaudiu valde qz deus e ho: et
hoies sunt dii et filij dei. ps. lxxxij. Ego di-
xi dii estis et filij excelsi oes. Ab hoc gau-
dio peccatores penitus excluduntur qz
imaginem dei qua in seipis habent supplā
tauerūt luto peccatoz. ita q nihil appa-
ret in eis. et sunt penur in bestias trans-
formati. ps. cxvii. Ho cu in ho. es. no itel.
ppa. etc. Filius etia dei no e factus ho pecca-
tor. s. ho iustus. ita q neqz de sui creatō
ne nec de filij icarnatōe peccatores gau-
dere possunt. imo melius esset eis si nati
no fuissent nec filij dei incarnati. math.
xxvi. Bonu e erat si natus no fuisset ho
ille. Secdo gaudere demus. qz filius
dei ad hoc natus est. vt illumet nos dei
sapia. vt nobis remittat peccata. vt nos
iustificet. et vt nos de potestate dyabo-
li redimat. i. cor. i. Qui factus e nobis a
deo sapia et sanctificatio et iusticia: et re-
demptio. Ita sunt pmaxima beneficia q
filius dei nascens nobis contulit. et ideo i
eis multu est gaudendu. Ab hoc gaudio
peccatores seipos excludunt. qz sapientiaz
mundi et no dei volūt habere. pctā vo-
lunt retinere et i eis viuere. diuicias po-
cuis qz virtutes volūt possidere. et o po-
testate dyaboli nolūt exire. Et ideo i hac
natiuitate de nullo possunt gaudere. re-
nuunt enim veru gaudiu. et admittūt fal-
sum et stultu. qd est de ludo taxilloru et
epulis et choreis et sic de alijs. sap. ij. Co-
ronem nos ros et fruamur bonis. et no
sit pratu qd no praseat luxuria nostra.
Tercio gaude debem qz xpc ad hoc
natus est vt sup nos regnet. Et ideo statz
natus a magis est adoratus. q fuerūt p-
mitie gentiu. Realiter enim nos sumus
iudei. i. xpm confitentes sup quos xpus

regnat **Matth. ij.** Ubi est q̄ nat̄ ē rex iu-
deoz. Vere bec est materia magni gau-
dij q̄ regē habem̄ potētissimū ad p̄tegē-
dū. largissimū. ad donādū misericordissī-
mū ad p̄cedūz. liberalissimū ad remune-
randū. q̄ mūmū fuitū vald̄ remunerat
math. ix. Centuplū accipietis ⁊ vitā eter-
nā pos. **Ab** hoc gaudio peccatores sunt
penit̄ alie. q̄ xpm sup se regnare no-
lunt. nec ei⁹ legibus astringi ⁊ hoc q̄ iu-
stū dominū nolunt. Sed sic volo sic iu-
beo ē lex eoz. **Luc. xix.** Nolumus hūc re-
gnare sup nos. Et iō cū potētia amicoz
le uiuāt. pecunias p̄ p̄has et nephas p̄-
curant. p̄cere nesciūt. nec miseris subuei-
re volūt. imo p̄ verbo dāt alapā. p̄ ala-
pa vulnus. p̄ vulnere interficiunt. nec
centuplā satagūt retributōez obtinere.
Job. xxi. Qui dixerūt dō rece. a no. sci. vi.
.t. nolūm. **Quarto** gaude dēm⁹: q̄a
ad hoc xps nat̄ ē. vt nos spūali natiui-
tate in filios di regeneraret. **Job. i.** Dedit
eis p̄tātē filios di fieri. De quo multūz
est gaudendū. q̄ i hac natiuitate omnia
nobis p̄cit. et veste polumita vtutum. q̄
nos dignos facit nuptiarum reḡ eterni
strenue mō vestit et in filios di adoptat
Si aut̄ sum⁹ filij ⁊ heredes vt dicit **Ro-
m. viij.** Hoc gaudio peccatores nō possūt
gaude. q̄ p̄ peccatū in quo stāt omnia p̄-
dunt. ⁊ filiatōem di et vestē virtutum ⁊
hereditatē regni ⁊ penit̄ nudi remanēt
interribal dol̄ dyaboli. **Apoc. iij.** Dicis
diues sum ⁊ nullius egeo. et nescis: q̄a
tu miser es et miserabilis ⁊ cecus paup̄
et nudus. **Quinto** gaude dēm⁹ quia
ad hoc natus est xps vt nos dō ⁊ ad in-
uicem pacificet. **Unde** rex pacific⁹ signi-
ficat̄ vel vocat̄. Et iō statim in eius nati-
uitate āgeli cecinerūt pacē dicētes. **Gl̄a**
in excelsis dō. Et i terra pax ho. ho. vo.
Intrans ei⁹ in mundū fecit cantare pacē
vadens p̄ mdm̄ fecit p̄dicari pacē. ⁊ ex-

iens d̄ mdo reliqt̄ in testamēto pacem
io. xij. Pacē meā dō vobis. pacē relin-
quo vobis. **Ab** hac peccatores excludū-
tur. q̄ nec pacē di. nec pacem pximi. nec
pacē sui hēnt. **esa. lxxvij.** Nō est pax ipis
dicit domin⁹. **Secdo** videndū quare in
deo et nō in mdo gaudendū sit. **¶ ¶ ¶**
Ab nota q̄ p̄pter sex in deo ⁊ nō in mū-
do gaudendū est. **¶ Primo** q̄ gaudij
mundi ē fatuū ex fatuitate p̄cedēs. **¶ Simi-**
lilat̄ enī risui frenetici. q̄ ridet imminē-
te morte. q̄ndo oēs sui plorāt et ip̄e ridz.
Sic mdani gaudēt imminente imo existē-
te morte. quādo scz serui di plorāt. q̄ co-
gnoscunt nocumētū mortis anime. **Et**
hoc inuit xpc q̄ndo fleuit sup birtz gau-
dij. **¶ Si** cognouisses et tu supple fleres. **lu-
ce. xix.** Copat̄ di filius ⁊ plorat p̄ nobis
hō patit̄ et ridebit. **Et** sic p̄tz q̄ gaudij
m̄di ex fatuitate p̄cedit. **¶ Itē** est fatuū ab
effectū q̄ boiem infatuat. **Est** enī sicut
vinū qd̄ inebriat boiem nisi tempēt aq̄.
sic gaudij m̄di nisi memoria aduersoz
t̄petur. **¶ Propt̄** qd̄ d̄ **ecc. xj.** In die bono-
rū ne imineoz sis maloꝝ. **Et** itez **ecc. vij.**
Cor sapiētis vbi tristitia est. cor stultoꝝ
vbi leticia. **¶ Hui⁹** exemplū p̄tz in salomo-
ne. qui nō p̄hibuit cor suūz qn̄ omni vo-
luptate frueret̄. vt p̄tz **ecc. ij.** et iō infatu-
atus fuit. **¶ Gaudij** aut̄ di ex vera cā p̄ce-
dit. et facit boiem t̄patū. ⁊ iō in dō ⁊ nō i
m̄do gaudendū est. **¶ Secdo** q̄ gaudij
m̄di ē breue. ⁊ cito mutat̄. **Job. ij.** Gaudi-
um ypocrite. i. m̄di. q̄ est ypocrita ad in-
star p̄cti. **¶ Gaudij** m̄di nullā stabilita-
tem habz. nisi sicut serenitas martij. **ecc.**
xxvij. **Stultus.** i. mund⁹ q̄ semp̄ stultifacit
vt luna mutat̄. **¶ Gaudij** aut̄ in dno est p̄-
petuū. q̄ hō d̄ gaudij gr̄e trāsit ad gau-
dij gl̄e. **math. xxij.** Serue bone et fidelis
z̄c. intra in gaudij dñi tui. **Job. xvi.** gau-
dij vestz nemo tollet a vobis. **¶ Tercio**
q̄ gaudij m̄di non est plenū neqz pu-

ru; letificat enim hominem in delectationibus solum corporalibus. in quibus non superat bestias. **N**eq; etiam est purum ut dicitur. **puerbio. xvi.** **R**isus dolore miscebitur. **Boe.** Quam multis amaritudinibus dulcedo felicitatis humane est respicienda. **E**t inde est quod gaudium de mundanis non satiat hominem licet nec ipsa mundana: quia non est de essentia anime: nec intrat in animam. Gaudium autem de domino plenum est. quia implet animam. **Johannis. xvi.** **P**etite ut gaudium vestrum plenum sit. **I**ta etiam replet animam ut redundet in corpus. **puer. xvij.** **A**num gaudens etatem floridam facit. **E**st etiam purum quia si tribulationes et aduersitates contingant gaudet. **Ro. v.** **S**ed et gloriamur in tribulationibus. **isa. xxxv.** **G**audium et leticiam obtinebunt fugiet dolor et gemitus. **Q**uarto quia per gaudium mundi excluditur gaudium dei. **Jac. iij.** **Q**uicumque voluerit esse amicus huius mundi inimicus dei constituetur. **Ber.** **D**elicata est diuina consolatio. quia non dat admittentibus alienam. **E**t a domino maledicitur. **luc. vi.** **N**e vobis diuitibus quibus habetis hic consolatio. **ve.** quia scilicet in futuro non gaudebitis. et ideo omnis homo sapiens det seipsum spernere. **ps. lxxvi.** **R**enuit consolari anima mea scilicet in his mundanis. **G**audium autem in domino transit ad gaudium celi et omne gaudium pertinet. **Q**uinto quia gaudium mundi de rebus pessimis est. **puerb. ij.** **M**erant cum malefecerunt et exultant in re. **ps. Aug.** **Q**uid est seculi gaudium nisi impunita nequicia scilicet luxuriam. in spectaculis nugari. ebriositate ingurgitari turpitudinem facere. et nihil mali pati. **G**audium autem in domino est de rebus optimis scilicet de virtutum possessione. de bonorum operum factone. et de malorum aspernatione. **S**exto quia gaudium mundi vertit in tristitiam atque luctum. **puerb. xvi.** **E**xtréma gaudij luctus occupat. **R**atio est. quia vel homo

dimittit gaudium mundi quod fit per mortem. vel gaudium mundi dimittit hominem. quod fit per aduersam fortunam. et utrumque est valde dolorosum. **D**e primo **ecc. xij.** **M**ors quoniam amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis et adhuc valente capere cibum. **D**e secundo **boe.** **I**nfelicissimum genus infortunij est fuisse felicem. **G**audium autem in domino transit ad leticiam perpetuam. **T**ercio videndum quibus dominus prope est. **I**bi notandum quod dominus dicit esse prope sex generibus hominum. **P**rimo est prope peccantibus ut de peccato erubescant. et abstineant et bene agant. **H**ic dicit exemplum illius heremite qui ostendebat se velle peccare in platea cum vna meretrice. que noluit sed duxit eum in cellam locum secretum. **Q**ui ait. **H**ic videt me deus cum tota curia celi. **Q**uod audiens illa puerua est. **S**ecundo est prope penitentibus ad intrandum ad eos et eos recipiendum per iustificationem si volunt ei ostium aperire. **apoc. ij.** **E**go sto ad ostium. et pulsabis. si quis. ap. in intro. ad .e. hie. **ij.** **T**u fornicata es cum multis amatoribus. tamen reuertere ad me et ego suscipiam te. **T**ercio prope est tribulatis ad adiuvandum et eripiendum. **ps. lxxx.** **C**um ipso sum in tribulatione eripiam eum et glorifi. **C**aro enim et frater noster est. **gen. xxxvij. ber.** **P**uto quod me spernere non poterit caro de carne mea et os ex ossibus meis. **S**ic fuit prope petro dum cepisset mergi in mari et itatum christus affuit ambulans super mare. **S**ic fuit prope beato anthonio: dum quadam die a dyabolo fortissime molestareretur. **Q**ui ait vbi eras domine iesu. **Q**ui dixit. **E**go eram ibi. sed expectabas agonem tuum. **Q**uarto est prope iustis ad exaudiendum. **ps. cxliij.** **P**rope est dominus omnibus invocantibus eum in veritate. **S**ic fuit prope chananee et centurioni cui dixit. **V**ade sicut credidisti sic fiat tibi. **Q**uinto est prope iustis de bono opere punientibus.

ad opa eoz p̄ficiēdū. **Mat. xvij.** Ubi duo uel tres p̄gre. sūt in nō. me. ibi. me eo. sūt. **isa. xxvj.** Oīa opera nostra opat̄ es in nobis dñe. **Berxo** est p̄pe iustis et peccatorib⁹ ad mercedē p̄dignā tribuēdā. **apoc. xxij.** Ecce ego uenio cito et merces mea mecū est reddere unicuiq; s̄m opa sua. **Sic** fuit p̄pe illi diuiti qui dicebat. **Gaude** anima mea habes mltā bona in an. plu. de nocte misit eū ad ifernū iuxta stipendia meritoꝝ. **ut patz. luc. xij.** Et nota q̄ nunc plus est domin⁹ p̄pe iustis ad remunerandū q̄z fuit in ve. tel. et via ad celū est mō p̄pinqoz. qz tunc via ad celū ibat p̄ infernū. mō at̄ vadit rctō tramite. **mat. ij.** Penitentia agite appin q̄t enī re. ce. **Cum** ergo domin⁹ sit ita p̄pe oibus istis modis multū in dñō gaude debem⁹ et nihil solliciti eē. qz ip̄e in aduentu suo oīa p̄uidebit nobis et dabit. **Et** sic patet primū. **Secūdo** apl̄s ad orōnē et gr̄iazactōez nos inducit et p̄fortat. **Et** circa hoc duo facit. **Primo** remouet impedimentū orōnis. **Secūdo** inducit ad orōnem ostendēs in simul orōnis mod. ibi. s̄z in oī orōe zc. **Dicit** ergo **Domin⁹** p̄pe est et ut possitis ad ip̄m corda dirigere nihil solliciti sitis. **1. pet. v.** Dēm solitudine vram p̄iciētes in euz. q̄niā ipsi cura ē de vobis. **Hec** sollicitudo que hic p̄hibetur est inordinata et immoderata occupatō circa tp̄alia habens laborem in acquirendo. timorē in possidendo. et dolorē in amittendo. **Sequit̄** **Sz** in oī orōe et obsecratōe et gr̄iazactōe sc̄z de habitis iā beneficijs petitiōnes v̄e inno. ap̄d deū. **Oratō** dicit̄ simplex petitiō. obsecratio d̄z petitiō cū adiuratōe. ut rogo te p̄ deū. et sic p̄z sc̄m. **Tercio** apl̄s imp̄catur et orat. ut pax dei v̄ndiq; et in oibus nos custodiat. d. **Et** pax di. s̄a dō data et creata. et d̄r di ad differētia; pacis dyaboli. de qua. **luc. xj.** Cū. for. az. cul.

atri. s̄. in pa. s̄. om. q̄ pos. **Et** ad differētia; pacis mūdi **Johannis. xij.** **Pacē** meā dō vobis. nō quō mund⁹ dat ego dō vobis. et ad differētia; pacis carnis. de q̄ **mathei. xij.** **Nō** veni mittere pacē inter. s̄z gla. **Que** pax sc̄z erupat dñe s̄sū. i. oīnem p̄gnitionē. **Si** enī minimā creaturā p̄fecte p̄gnoscerē non valem⁹ quō illā nobilissimā et suauissimā pacē a dō nobis infusā p̄gnoscerē. **Hec** inq̄m pax custodiat corda v̄rā. ne p̄ timorē maluz vel amorem corrumpant. **Cor** enī maxime indiget custodia. **puer. mj.** **Omni** custodia serua cor tuum. ex ip̄lo enim vita p̄cedit. **Et** intelligentias vestras ne per errorem seducant. locus enī veritatis ē ip̄a pax. et ideo in pace nullus error potest remanere. **ps. lxxv.** In pace factus ē locus eius. **Et** ut custodiat certe in iesu chusto dñō nostro loco securō et firmo i quo omnia bona obseruant. **Quia** ut d̄. **greg.** Sicut omnia ex nihilo facta sūt ita in nihilum tenderent omnia nisi manus omnipotentis ea teneret. **Et** sic patet tertium.

In natiuitate dñi s̄mo de euāgalio. ix.

Euāgelio uobis gaudiū magnū qd̄ erit oī pplō qz natus ē vobis hodie saluator. **lu. ij.** Sicut d̄. ber. tria sunt hodie mirabiliter p̄iuncta. s̄. deus et homo mater et virgo: fidel. et cor humanū. **Mirabile** est ergo omnino et omnes intellectum transcēdit hūanum qd̄ d̄s incōprehensibilis et immutabilis factus et nat⁹ est homo ut hodie fuit. **Verū** nō est impossibile si sane intelligatur. **Nā** factus est homo sine sui aliqua mutatōe. **Alī** q̄ndo etiā ita aliquid fit qd̄ s̄m substantiā transmutat. et ut sic caro fit terra. et terra fit lapis. **Sic** nō est factus d̄s homo. **Alī** q̄ndo fit aliquid qd̄ nō mutat̄ s̄m

substantiam sed recipit aliquid quod non habebat. Sicut quando lana tingitur. et homo fit frater. Et isto modo filius dei factus est homo. non quod in substantia fuerit mutatus. sed suscepit in se quod non habebat. scilicet naturam humanam: animam et corpus. **Ad phi. ij.** Habitu inuentus ut homo. Et ideo quod erat permansit. quia nulla mutatio in natura diuina facta est. et quod non erat assumptum: non permixtionem vel diuisionem passus. quia in persona filii dei non sunt permixte due nature. scilicet diuina et humana. sed sunt coniuncte. ita quod quilibet mansit integra. nec persona filii dei diuisa est ab alijs personis assumendo humanam naturam. Quia ut dicit augustinus. Indiuisa sunt opera trinitatis. In persona ergo filii dei assumente naturam humanam erat patris persona et spiritus sancti. **ioh. xij.** Non credis quia ego in patre et pater in me est. **Itē ibidē.** Pater in me manens ipse facit opera. Persona enim non diuidit ab essentia. Et ideo in persona filii dei humanam naturam assumente fuit tota essentia diuina. et per consequens omnes persone sunt tres. iste autem modus fuit possibilis deo. et per dei gratiam factus est nobis intelligibilis. **i. cor. ij.** Nobis autem reuelauit deus spiritum suum. Spiritus enim scrutatur etiam profunda dei. **Secundum** mirabile est quod mater sit uirgo et uirgo sit mater. sicut factum est. quod possibile est deo. quia uirtus diuina multo melius ex sanguinibus uirginis potuit unum corpus formare. quam uirtus seminis humani. Potuit etiam hoc corpus ita formatum extra mittere sine corruptione uirginalis pudoris. et plus potest deus facere quam nos possumus desiderare. scilicet una uirgo potest hoc desiderare quod pareat sine sui corruptione. ergo deus potuit facere. Sic ergo hoc intelligimus. ut deo possibile et non nature. **Tercium** mirabile est quod cor humanum predictis credit perfecte

non tamen inclinatur ad hoc credendum: sine dono fidei. **i. cor. xij.** Fides est donum dei. Et ideo oportet nos habere fidem ad ea perfecte credendum. que de natiuitate filii dei dicuntur. **hirc. xv.** Nunquid federa bit ferum ferro ab aquilone. id est fides et cor humanum que sunt sicut duo ferrea valde dura et non possunt coniungi in frigore infidelitatis. nisi ignis fidei assit. **In** autoritate autem premissa de euangelio hac nocte cantato sumpta quattuor de ipsa dicuntur. **Primum** est ipsius natiuitatis autoritas. cum dicitur: **Euangeliso uobis.** angelus loquitur missus ex parte dei ad hoc annuntians. **Secundum** est natiuitatis iocunditas. ibi gaudium magnum. **Tercium** est natiuitatis communitas. ibi quod erit omni populo. **Quartum** est natiuitatis ueritas. ibi quia natus est hodie saluator. **Primo** ponit natiuitatis autoritas. quia angelus loquitur ex parte dei dicens. **Euangeliso uobis.** id est bona annuntians. **atque** uobis loquor. **Euangelium** enim idem est quod bona annuntiationem. ab eo quod est bonum. et angelus quod est nuntius. **Ad** hac auctoritatem roborandam ecclesia hodie quattuor viros eximios introducit. scilicet. **esai.** eximium prophetarum qui a spiritu sancto inspiratus: non solum christi natiuitatem sed etiam omnia alia eius humana pre-dixit. ut de uno quod certitudo magis firmaretur in nobis. nam pre-dixit preceptum dicens. **Ecce uirgo concipiet et pariet.** **Pre-dixit** natiuitatem dicens. **Paruulus** natus est nobis et filius datus est nobis. **Pre-dixit** predicatores dicens. **Audite** bunt oculi tui preceptorem tuum. et aures tue audient uerbum post tergum monentis. **Pre-dixit** passionem dicens. **Tanquam** ouis ad occidendum. **Pre-dixit** resurrectionem dicens. **erit** germen eius in magnificentia et gloria et fructus terre scilicet christus sublimis. **Pre-dixit** ascensionem dicens. **Quis** est iste qui uenit de edom. tinctis uestibus de bosra. **Iste** formosus in stola sua gradiens in

multitudinē virtutis sue. Et p̄dixit xp̄i ad-
uentū ad iudiciū dicens Dominus ad iu-
diciū veniet cū senatoribus ppli sui. Se-
cūdo introducit paulū ap̄lm qui rapt⁹
in paradysum xp̄m incarnatum vidit. ⁊
ideo qđ prius nō credebat postea firmis-
sime credidit. **Tercio** introducit euā-
gelistam lucam. dominū autoritate āge-
li natum recitāte. d. **Euangeliso** vobis
gaudium magnum. **Quarto** introdu-
cit iohē euangelistam qui eternam ge-
neratōem xp̄i nobis describit di. **Ver-**
bum caro factū est et habitabit in nobis
Et vtraq; generatōem iohēs veracitē
p̄gnouit. Nam sup̄ pect⁹ dn̄i recumbēs
in ipso sacro dn̄ici pectoris fonte vtran-
q; generatōem perfecte potauit ⁊ p̄gno-
uit. Et ideo in prima canonica cap. i. ipse
sic ait. **Quod** vidim⁹ et audiim⁹ et ma-
nus nostre p̄rectauerūt de verbo vite
hoc annūciamus vobis. **Alia** vero ge-
neratōem qua xp̄s in vtero matris na-
tus est recitat nobis mathe⁹. i. c. dicens
Quod enim in ea natū est de sp̄s sancto
est. **Habuit** enim xp̄s tres generati-
ones. et tripliciter fuit natus. **Ad** quod
replētandū hodie tres misse cantantur
Prima natiuitas christi est eterna eius
generatō qua semper ⁊ ab eterno gene-
ratur ⁊ genitus est a patre omnino inef-
fabilis ⁊ nobis incomprehensibilis. esa.
lvi. **Generatōem** eius quis enar. Et hāc
significat missa matutinalis que in me-
dia nocte cantatur. **Secūda** christi na-
tiuitas fuit qua cōceptus est in virginis
vtero. qua idō natus fuisse dicitur quia
statim p̄ceptus om̄i p̄fectōe anime fuit
p̄fectus et vsū liberi arbitrii habuit. **Hec**
fuit q̄ntum ad aliquid obscura: in eo scz
qđ corpus fuit statim formatū et anima
infusa in omni p̄fectōe p̄fecta. Et quā-
tus ad aliquid fuit clara: in eo scz qđ sicut
alioz pueroz corpa illud corpus de pu-

rissimis sanguinib⁹ beate v̄ginis forma-
tū ē: licet p̄ sp̄s sancti virtutē ⁊ sicut corpa
alioz crescebat. Et hāc significat missa au-
rore. que aliqđ hz obscuritatis. et aliqđ
claritatis. **Tercia** xp̄i natiuitas fuit qua
hodie ex intemerato virgī gloriose vtero
natus ē: q̄ tota fuit clara. Et hanc signifi-
cat missa cātāda in tertia clara die. **U-**
tres misse tres status hoīm rēp̄sentant.
scz missa matutinalis statū hoīs āte legez
q̄ tot⁹ fuit tenebrosus. **Missa** aurore ita-
tū hoīs sub lege q̄ habuit aliqđ clara-
tis p̄p̄t moralia p̄cep̄: ⁊ aliqđ obscura-
tis p̄p̄t p̄cepta cerimonialia. q; vt d̄. j. co-
rinth. x. **Dia** in figura p̄tingebant illis.
Missa vero tertia statū hoīs p̄ xp̄i ad-
uentū q̄ tot⁹ fuit clarus. **Nō** ē ergo fabu-
losus vel fictū xp̄i natiuitas. s; oī fide di-
gna ⁊ veritate obnixa et autoritate pre-
clara. ij. pe. j. **Nō** enī idoclas fabulas se-
cuti notā fecim⁹ vobis dn̄i iesu xp̄i v̄tu-
tes. **Ad** hāc ergo autoritatē insinuan-
dā circa āgelū xp̄i natiuitatē nūciantem
duo narrant. s. q; maḡ cū luce apparuit.
qđ nunq; in ve. te. legit̄ p̄tingisse d̄ āgelis
q̄ tamē sedule p̄ib⁹ apparuere. vt di. beo
Et q; statū facta ē cū āgelo multitudo ce-
lestis milicie dicentū. **Gla** in excels⁹ d̄o.
Hec enī duo multū faciūt ad autoritatē
dicti āgeli autenticandā. scz qđ fuit imul-
titudie et in lumine. **Hanc** ergo natui-
tatē xp̄i q̄ hodie scz media nocte die do-
minica nat⁹ est in mūdo. lucas narrat di-
cēs. **Erūt** edictū a cesare augusto vt de-
scriberet̄ vniuersus orbis. Et dicas hic
totā historā natiuitatis. **Idō** ergo xp̄s
nascit̄ dū m̄ds d̄scribit. q; ip̄e ad hoc ve-
niebat vt hoīes terrenos ad celestē mi-
licia trāscriberet et q̄sdaz eligeret alijs re-
probatis. **Et** nota qđ prout in quibus-
dam cronicis inuenitur. **Quando** au-
tem hec descriptio fuit facta rome fue-
runt inuenta mille milia et octingenta

milia hominū pugnatorū. Et sic p̄ p̄mū
Secundo ponitur natiuitatis locū
 dicitur. cui subditur. gaudiū magnum.
Ubi nota q̄ p̄pter decem magna
 bona que in xp̄i natiuitate p̄secuti sum⁹
 summe gaudere debemus. **P**rimo
 q̄ natura humana est summe exaltata.
 que erat ī infimis collocata. **N**ā homo
 est deus et deus ē homo. Et que vn̄qm̄
 potuit maior exaltatō esse. **H**anc exalta
 tōem non p̄gnoscit āgelus. **N**ulq̄m enī
 vt dī. ap̄ls ad heb. ij. anḡlos ap̄p. Et idō
 angelus qui prius sinitinebat se ab hoī
 bus adorari. tanq̄ maior. postea nō su
 stinuit. sed dixit se volēti adorare. **V**ide
 ne feceris conseruus enī tuus sum ego
 et fratru⁹ tuorū. apoc. vi. **H**anc dignita
 tem peccator non p̄gnoscit. q̄ pre vili in
 luto peccati manet. et inter ribaldos dy
 aboli in platea mundi morat̄. **S**ecūdo
 q̄ humana natura est deo pacificata: q̄
 erat deo maxime inimica. q̄ cum deus
 sit homo non p̄t homines āplius odire.
 odiret enī seip̄m. ep̄he. ij. **I**pse enī ē pax
 nostra. Et idō natus statim fecit cātari
 pacem. luc. ij. Et in terra pax ho. ho. vo.
Potest hic dici d̄ quadruplici pace q̄m
 xp̄s in homine fecit. **T**ercō q̄ est sum
 me dotata et oībus bonis repleta. cui es
 set in summa miseria constituta. **N**ā
 bona nature gracie et glorie extunc ī na
 tura humana ī maxima copia sunt iue
 ta. **N**ā bona nature repauit. bona gra
 cie donauit. et bona gl̄e rep̄misit. **D**e ei
 dādo nobis filiū suū oīa bona nobis cū
 ip̄o dedit. Ro. vii. **Q**uō nō etiā omnia
 bona nobis cū illo donauit. **Q**uarto
 q̄ ē p̄fecte illuminata cū esset v̄ndiq̄ ex
 cecata in creatore et creaturis errās. ps.
 Exortum est enī in tenebris lumē rectis
 sc̄z xp̄s d̄s noster. q̄ est lux vera q̄ illu. o.
 ho. ve. in hūc. mūdū. io. j. esa. ix. **H**abitan
 tib⁹ ī regione v̄mbre mortis lux orta est

eis **P**aruulus enī natus ē nobis et fili
 us datus ē nobis. **I**n cuius signū ange
 lus xp̄i natiuitatē ānūcians pastoribus
 cui⁹ magna luce apparuit. et tota illa nox
 a media nocte citra quādo xp̄s est nat⁹
 ita fuit lumiosa q̄ q̄si dies videbat̄ et sta
 tim nouū sidus exortū fuit die noctuq̄
 fulgens donec magos ad xp̄um pduxit
 vt verū lumē natū esse nūciaret et demō
 straret. esa. lx. **S**urge et illumina bieu
 salez. q̄ venit lux tua et gl̄a d̄ni sup te or
 ta est. Et ābulabūt gētes in lumine tuo.
Quinto q̄ est sanitati restituta: que
 erat omī ifirmitate p̄strata. esa. x. **G**l̄a
 ta pedis vsq̄ ad verticē nō est in eo la
 tas. **X**p̄s enī nascendo p̄ oēm p̄uē in lan
 guorē efficaces detulit medicinas. q̄bus
 oēs sanauit. ps. cvj. **A**disit verbu⁹ suu⁹
 et sanauit eos. aug. **M**agnus itaq̄ ve
 nit medic⁹ q̄ magn⁹ v̄biq̄ iacebat egro
 tus. **N**ā instituit sacramēta ecclesie con
 tra oē vuln⁹ peccati valentia. **S**exto
 q̄ est libertati donata: que erat sub ser
 uitate durissima dyaboli p̄stituta. **E**x q̄
 enī filius dei factus ē hō. liberauit hoīez
 a dyaboli seruitute infundēdo. s. gratiā
 et virtutes p̄ quas homo a iugo dyabo
 li liberatur. iob. x. **L**ex p̄ moysen data ē.
 gracia et veritas p̄ iesu⁹ xp̄m facta ē. col. j.
Qui eripuit nos d̄ potestate tenebrarū
 id est demonum et transtulit in regnū.
 sc̄z dilectionis sue. **S**eptimo quia est
 a debito delictorū: pro quo in carcere v̄
 fermi obnoxia tenebatur absoluta qd̄ ī
 possibile erat solui. **Q**uāuis enim predi
 ctum debitum plenarie: et superabun
 danter in cruce solutum fuit. in natiui
 tate tamen sufficienter solutum fuit. q̄a
 cum in sua natiuitate meritum infini
 tūz acquisuerit liquet q̄ p̄ illud meritū
 totum debitū humane nature poterat
 solui. **S**icut enī tunc in natura erat pec
 catum infinitum. ita reptū est in natura

meritum infinitum scz in iesu christo. sz illi qui meruit placuit differre vt abundanti solueret. isa. liij. **Gratis** venudati estis. gratis redimemini. **Octauo** qa est spūs sancti robore pfortata. Nunqz eniz inuentus est aliquis in tota hūana natura qui conciperetur et nasceretur sine peccato nisi xps. et sic nata hūana i oibus hoibus a peccato vincebat. in cri sti autem natiuitate natura vicit peccatum. **Ex** quo p̄z maximum robur ei col latum ex omni pte ad peccatū vincendū. **Et** ideo mō multi vincūt peccatum qui antechristi aduētū nō poterāt. quin po cius omēs vincebant. ps. xviij. **Non** est q̄ faciat bonū nō est vsqz ad vnū. **Nono** qz in natiuitate christi cepit natura hu mana vite anime appinquare et ad ciui tatē suā redire. qz p̄us semp versus mor tem tendebat et i exilio exulabat. modo enī q̄nto plus tendim⁹ vsus mortēz corz poris tanto plus tēdum⁹ versus vitā ani me et vsus ciuitatē nrām. **Propt̄** qd̄ di. ap̄l̄s ad phi. ij. **Cupio** dissolui et cē cū xpo **Pr̄** at p̄ magno munere vita lōga p̄ mittebat hoī. exo. ij. **Hōra** p̄rēm tuuz et m̄rēz tuā vt sis lōgeus sup̄ terrā. **De** cimo qz in natiuitate xpi nata hūana oī pfectōnis genere fuit dotata vel pfecta. **Nā** fuit pfecta in natura qz p̄ncipiū est p̄iunctū fini s. de⁹ hoī **Unū** qd̄ qz enī tunc pfectū est q̄ndo p̄iungit suo p̄ncipio. et nō quiescit donec ad idēz redit. sicut aq̄ ad mare **Sic** homo nō p̄t quiescere nisi cō iungat̄ dō. aug. **Fecisti** nos dnē ad te et i q̄tū ē cor nōstrz donec req̄scat in te **Ite** pfecta fuit in grā. qz ip̄a plenitudo gratie tota hūane nature se infudit. nec vnq̄m hūana natura potuit maiorē gratiā ob tinere qz vt filius di eā assumeret et in ea nasceretur. **Ite** pfecta fuit in glā. qz fili⁹ di ver⁹ homo statinat⁹ ē in glā. et semp in vita beata fuit. **Simul** enī fuit viator

et p̄prensor. **Adultū** ergo xpi natiui tate gaude debem⁹ in qua decē magna bonā que homo summe d̄siderat p̄secu ti sumus. **Nam** summe homo d̄siderat exaltari si sit depressus. pacificari: si sit i piculosa discordia. ditari si sit misia cir cūseptus. illuminari si sit tenebris obū bratus. sanari si sit graui infirmitate p̄ stratus. liber fieri si sit durissima seruitu te subiugatus. a debito absolui p̄ quo sit in duro carcere religatus. fortificari si sit in uirib⁹ d̄sticuit⁹. ad ciuitatē suā redire si sit in exilio p̄demnat⁹ et in oibus p̄fici si sit mirabiliter imp̄fectus. **Hec** au tem omnia per xpi natiuitatem consecuti su mus vt dictū est. et ideo gaudeam⁹ p̄hil. vlt. **Gaudete** in domino semp iteruz di co gaudete. **Gaudere** ergo hodie debe mus in christo ad memoriā predicta beneficia reducendo. sed non debemus hodie vane gaude in mundo: in choreis et ludis: et spectaculis demoniorum. et comelationibus quibus hodie gaudet mundus. qui verum gaudium in vanū gaudium p̄mutat. cuius finis est luctus puer. xviij. **Extrema** gaudij luc. oc. **Et** sic patet secundū. **Tercio** ponitur natiuitatis cōmunitas. cuz subditur. quod erit omni populo. **Natiuitas** enim chris ti omnibus est communis vt ab omni bus ametur et veneretur. **Pr̄** **Pr̄** mo enim fuit communis deo et homini bus. nam filius dei sumens carnem hu manam in genere hominum. natus est verus deus et verus homo. gall. iij. **Et** vbi venit plenitudo temporis misit de⁹ filium suum factum ex muliere. factum sub lege vt eos zc. **Decebat** enim vt fili us dei cui attribuitur sapientia inē ho mines nasceretur. vt humanam naturā que tota deo d̄ordinata erat per sapientiaz suam reordinaret. et superbū hu māni generis inimicum sua prudentia

debellaret: et via sapientie hominibus demonstraret: qui ubique errabundi vivebant: et quod sic conditus est: id est deus et homo hoc natale venerantur.

¶ Secundo fuit prius angelis et hominibus in persona filii dei qui nata est iesus: et cum angelica natura maximam affinitatem habens. **Job. iij.** Spiritus est deus. Eadem tamen persona carnem induens: et verus homo natus est. In qua carne pro omnia hominibus similis fuit. **pbl. ij.** In similitudinem hominis factus est: habitu inuenit. ut homo. Et idem angeli et homines debent hoc natale duocumque venerari. Et propterea angeli descendentes dixerunt. **Gla. in excelsis deo.** Et pastores omnes ad bethleem ierunt: et ipsi venerati sunt. ut patet **luc. ij.** Natus est etiam ut rinas angelorum hominibus repleat: et idem conditus utriusque.

¶ Tercio fuit conditus patribus veteris: et hominibus noui. Ab illis enim secundum carnem descendit scilicet **abraam ysaac et iacob:** et aliis patribus: ut **matheus** narrat in euangelio hac nocte carato. Ab illis enim descendens ad homines non tunc venit: et eis suam maiestatem ostendit: pro quod beati dicunt. **luc. x.** Beati oculi qui videt que vos videtis. Et idem priores et posteriores debent ipsum venerari **mat. xxj.** Et qui precedebat: et qui sequebantur clamabant dicentes. Benedictus qui venit in nomine domini.

¶ Quarto fuit conditus iudeis et gentilibus: nam de gente iudea originem traxit: et iudeus fuit. **Heb. vij.** Manifestus est quod de tribu iuda ortus sit dominus noster. Gentiles autem in filios adoptauit: fratres deinceps eos christianos vocans. Unde et nos qui gentiles eramus modo sumus: et dicimur christiani scilicet fratres et filii christi. Si autem filii et heredes ut dicit **apostolus ro. vj.** Et idem omnia bona que christus est operatus super christianos requeuerunt sicut super filios suos: et ipsi soli sunt heredes omnium bonorum christi. **ioh. vij.** Volo pater ut ubi ego sum: illic et ipsi sint me: et eorum de bonorum possessores. **luc. xxj.** Ego dispono vobis sicut dispono michi pater meus. **¶** Quinto fuit conditus

communis uiuis et mortuis. Nam homo uiuus natus est: et animam uiuentem seipsum assumpsit. Sed in carne mortali est natus: in qua fuit mortuus: et ad mortuos descendit: et in ipsa a mortuis resurrexit: ut uiuos et mortuos uiuificaret: et ad immortalitatem transferret. **Ro. iij.** Traditus est propter delicta nostra: et resurrexit propter iustificationem nostram. Sic enim ad omnes moriuntur: ita et in christo omnes uiuificabuntur ut dicit **apostolus i. co. xv.**

¶ Sexto fuit conditus uiris et femina: nam ex femina sumpsit carnem: sed in forma uiri apparuit: et hoc valde congrue: nam pro uirum et femina proditio humana aduenit: et idem ut iusta fieret satisfactio per illum salus debuit procurari: qui haberet partem: prius cum utroque: ut sicut uterque fuit in culpa: ita uterque procuraret salutem. Et sicut femina principium maledictionis extiterat: ita esset principium benedictionis et gratie. Et propterea incarnatio filii dei a maria initium sumpsit. **Luc. j.** Spiritus sanctus super uenit: et cetera.

¶ Septimo fuit communis iustis et peccatoribus. Nam de iusta et sancta matre nasci uoluit: sed pro peccatoribus uoluit incarnari: ut ipsos oraculo uiue uocis ad penitentiam reuocaret. **Mat. iij.** Non ueni uocare iustos: sed peccatores ad penitentiam. Et in huius figura in tota christi genealogia non fit mentio de aliqua sancta muliere nisi solum de peccatricibus scilicet **raab. thamar. ruth. et bersebee.**

¶ Octauo fuit communis diuilibus et pauperibus: quia diues super omnes et in omnibus bonis: de cuius plenitudine accipiunt uniuersi. Hodie fuit natus: sed in maxima paupertate. **Psalmo. xlij.** Simul in unum diues et pauper. Pauperem enim vitam elegit: ut daret contemnere bona mundi. Et intantum fuit pauper: quod sub diuo natus est: nec ei fuit locus in diuersorio: nec in domo: sed panis uilius est in uoluit

et in p̄sep̄io reclinatus. **mat. viij.** **Vul-**
pes foueas ha. et vo. **zc.** **Paup̄tate** ergo
elegit et paup̄tate p̄dicauit. et ip̄i regnuz
celi p̄misit. **mat. v.** **Beati pau.** **spi. q.** ip̄.
ē regnū celoz. **¶** **Nono** fuit p̄ns sapi
entib⁹ et simplicib⁹. **¶** **Ma** sapia di oia re
gens et oia gubernās nata ē vt puer par
uus vagit⁹ emittēs. q̄si penit⁹ nihil sci
ens nec etiā loq̄ valēs. q̄ apuit os muto
rū et linguas infātiū fecit disertas. **Et iō**
magni sapiētes venerūt ip̄m adorare et
similit̄ pastores simplices. **Sapientes**
āt m̄di inflati vento m̄dane scientie no
lunt se huic puero hūiliare. et iō ei⁹ mi
steria nō cognoscunt. **mat. xj.** **Cōfitebor**
tibi dñe pater rex celi et terre. q̄ abscon
bec a sa. et pu. et reue. ea puul. **¶** **Decio**
fuit p̄munib⁹ emittē p̄cludēdo om̄i statui
et p̄ditōni. **¶** **Ma** virginib⁹ et maritatis et
viduū p̄munis fuit. q̄ d̄ m̄re v̄gine d̄spo
sata tamē nasci voluit. q̄ post mortē vi
viduata fuit. **¶** **Itē** fuit p̄ns senib⁹ et pue
ris. q̄ etern⁹ et ātiqu⁹ diez hodie nat⁹ ē
et cepit esse puer vnus diei vt omēs cu
iuscunqz etatis surgāt in eius laudem.
p̄s. **Iuuenes** et virgines senes cū iunio
ribus laudēt nomē dñi. **¶** **Item** p̄ns fuit
clericis et laicis. q̄ d̄ sturpe sacerdotali et
laicali natus ē. **¶** **Itē** p̄ns fuit nobilibus
et artificib⁹. magnis et paruis. vt nō sint
q̄ se a calore eius abscondāt. **¶** **Ma** d̄ stur
pe regia p̄cessit. vsqz ad patrē artificem
et vxorē fabri. **¶** **Omēs** ergo xpm venerē
tur natū. q̄ oēs in ip̄o p̄tē hēt scz hoīes
et āgeli. p̄s veteris testamēti et noui. iu
di et gentiles. uiui et mortui. viri et femi
ne. iusti et peccatores. diuites et paupes
sapientes et simplices. virgines et marita
te et vidue. senes et pueri. clerici et laici.
nobiles et populares. **Et sic p̄t̄z terciuz.**
¶ **Quarto** ponit natiuitatis veritas.
q̄ natus est vobis hodie saluator. **¶** **Ve**
re natus est hodie saluator m̄di. nec ali

quis d̄ hoc dubitare debet. cū hoc p̄ mlt̄
ta argumēta fuerit d̄monstratu. et om
nes creature eius ortum testificate sunt
¶ **¶** **Ma** primo ipsum testificati sūt
āgeli. qui statim ip̄so nato apparuerunt
hominibus dicentes. **Natus** est vobis
hodie saluator. **¶** **Secdo** testificati sunt
ipsum sol et luna et stelle. **¶** **Ma** hac die in
oriēte tres soles apparuerunt. qui sta
tim in vnum p̄iuncti sunt. ad d̄signādū
q̄ tria. scz diuinitas. anima et caro. in cri
sto coniuncta sunt. nouum scz anima d̄
nouo creata. et antiquum scz caro ab a
dam d̄scendens. et eternum scz deitas cō
iuncta sunt simul. et sunt facta sol. vnus
homo iesus christus. **¶** **Item** hac die ro
me circa solem apparuit vnus circulus
aureus. in quo circulo erat quedā v̄go
pulcherrima: in cuius gremio erat quid
puer. et dictum est imperatori q̄ ille pu
er erat maior eo. **¶** **Siquidem** romani vo
lentes octavianum cesarem vt deus ad
orare. quia toti mundo in pace p̄side
bat. imperator recusauit dicens. **Volo**
prius scire si aliquis vnqz maior me na
sciturus sit. **¶** **Et** aduocauit sibilla. **¶** **Que**
dum in die natalis christi in camera im
peratoris vaticinūs intenderet vidit p̄
dictum circulum. et virginem ī gremio
puerum gestātem. que omnia sibilla o
stendit imperatori dicens. **Hic** puer ma
ior te est. **¶** **Et** statim audita est vox in ca
mera imperatoris in capitolio. **Hic** est
ara celi. **¶** **Unde** vsqz hodie predicta ca
mera que facta est modo ecclesia vocatur
secta maria ara celi. **¶** **Imperator** autez sta
tū d̄posuit dyadema et illū puez adora
uit. et recusauit deinceps ab hoīb⁹ ado
rari. **¶** **In** hac nocte nato dñō in oriēte ap
puit vna stella. in q̄ erat qdā puer hēns
cruceī fronte qui voce hūana allocut⁹
est magos dicens. vt in iudeaz pergerēt
ad regē iudeoz natū adorādū. **¶** **Tercō**

testificata sunt eū oīa elemēta. **N**az hac nocte obscuritas aeris in lucē quali diu et cōuersa est. et rome fons olei erupit q̄ fluxit vsqz ad tiberim in signū q̄ fons pietatis et misericordie natus erat oīb' grāz et misericord. ā largitur. **T**emplū etiā pacis corruit. **S**iquidē romani habēt ei p̄ xij. annos p̄tinue pacē. templū pacis construxerūt. in q̄ posuerūt imaginē romuli et p̄sulerūt appollinē q̄ntum durare dēret. **E**t acceperūt responsum q̄ donec virgo pareret et v̄go p̄maneret. **Q**ui virginem impossibile reputātes parere posuerūt titulū: tēplū pacis eternū. **I**n hac aut nocte dictū tēplū corruit. **I**tez hodie vinee engadi flozuerūt et ballamū p̄duxerūt. in lignū quille erat natus qui oīa debebat p̄seruare p̄ virtutē liquoris sanguinis iui. **Q**uarto testificata sūt eū aīa lia. **N**ā cū virgo reclinaret eū in p̄sepio aīa lia q̄ ibi erāt scz bos et asinus genua flecterūt sibi. **E**t multi miseri xp̄iani hodie cristo genua nō flectūt. **isa. j.** Cognouit bos possessore suū et asinus p̄sepe dñi sui. israel aut me non cognouit. et p̄plus meus non intellexit. **Q**uinto testificati sunt euz oēs p̄phete. **Act. x.** **H**uic oēs p̄phete tel. p̄bi. eia. ecce v̄go p̄cipi. et pa. fi. **Baruth** **D**e hoc i tris vilus ē et cū homi. puerlat ē. **Zach.** Ecce rex tuus venit tibi mansuetus. **S**exto testificate sūt eū multe figure veteris testamēti. et maxie virga **aaron** que vna nocte germiabat et fronduit et fructū fecit. sic xp̄s subito totus p̄fectus fuit i aīa et in corpe et verus deus et homo et sic p̄fectus natus est. **S**eptimo testificat xp̄i natuitatem diuina bonitas qz cū p̄m dyoni. bonū sit sui ipsius diffusiuus. et q̄nto melius ē tātō magis diffundi debet vt patet in sole. summū bonū qd̄ deus est. maxime se diffundere debuit. **S**ūmū aut diffusionis modus bonitatis diuine fuit p̄ incarnatōem et

natuitatē xp̄i vt di. aug. **M**agis autē deus est paratus se nobis p̄mūicare q̄ nos possumus ip̄m recipere. **C**uz ergo humana natura poterat deū recipere tanq̄z verus hoīem et supposituz in humana natura. ergo deus debuit incarnari et nasci sicut verus homo in natura hūana. **E**t p̄m hoc filius dei fuisset factus homo et natus etiam si homo non peccasset. s̄ p̄ alia causa. **O**ctauo hoc testificat summa dei iusticia. **P**ropterea cū xp̄s natus est vt p̄ homie pateretur. et per consequens esset iusta satisfactio. vt sicut superbiendo homo voluit fieri deus. ita deus se humiliando voluit fieri homo. **E**t sicut homo peccando penam meruerat infinitam. et suum peccatum fuit infinitum multipliciter. ita deus merendo in humana natura factus homo meritum acquisiuit infinitum. et suum meritum fuit infinitum. multipliciter. **S**ed hanc autem satisfactionem iustam prosequendam: oportuit q̄ deus fieret homo. vt esset deus et homo qui satisfaceret. deus qui posset. et homo qui deberet. **N**ono hoc testificatur summa dei caritas. fecerat enim deus hominem et multis gracijs dotauerat eum tandem ipsum ad vitam beatam perducturus. et homo omnibus gracijs se exuerat: et infinitis miserijs fuerat implicatus et tandem ad illā vitam beatam non ibat. sed ad inferos descendebat. **D**e aut ex maria caritate misit filium suū in mōm factū hoīez de v̄gine gliosa vt hoī p̄pateret ei miserias patiēdo. et sic ip̄s ab oīb' liberaret et ad vitam trāfferet etnā. **ephe. ij.** p̄p̄t nimā caritatē q̄ dilexit deus. cū es. mor. p̄uificauit nos xp̄o cuius gracia sumus saluati et conrelusati et p̄sedere fecit in celestib'. **D**ecimo hoc testatur dei perfectio: propter quam dei perfecta sunt opera. **Genes. j.** **A**udit deus cūcta que fecerat et erat valde

bona. Propter peccatum autem omnia effecta sunt imperfecta. Nam celum fuit ex parte euacuatum et paradisus totaliter remansit vacuus, et sol et luna et stelle et omnia elementa perfectione sunt diminuta, et homo perfectus factus est totaliter imperfectus, ut ergo omnia ad perfectionem reducerentur oportebat, quod filius dei fieret homo in quo omnia coniungerentur suo principio et sic proficerentur. Nam homo qui habet cum omnibus perfectionem coniunctus est deo et deus homini, ita ut principium et finis omnium in se sunt coniuncta in uno homine christo, quia in quantum deus est omnium principium et in quantum homo finis. **Apocal. i.** Ego sum alpha et omega principium et finis. **io. xij.** Ego si exaltatus fuero a terra omnia traham ad me, id est homines qui habent cum omnibus perfectionem, ut dicit gregorius. Per christum ergo omnia ad perfectionem sunt reducta. Et quartus modus producendi hominem est in universo repletus. Nam primus fuit facere hominem sine patre et matre, ut ad adam, secundus fuit facere hominem ex patre sine matre, ut euam. Tertius fuit facere hominem ex patre et matre, ut omnes alii. Quarto restabat hominem facere ex matre sine patre et fuit christus. In hac ergo generatione totus mundus perfectionem accepit. Et sic patet quartum.

De epistola. sermo. X

Multifarie multisque modis olim loquens deus patribus in prophetis nouissime autem diebus istis locutus est nobis in filio. **hebr. i.** Quod hominibus non fortiter radicatis nec dei consilium super salute propria persiderantibus subtiliter sed extrinseca tantum cernentibus videtur quoddam absurdum et obstupendum, quod filius dei hodie natus sit de virgine gloriosa, ideo apostolus in epistola que hodie in missa cantatur mirabiles portiones de hoc puero scribit, et excellent et multipliciter ipsum nobis describit. Per quod ostendit

nobis istum puerum vere fuisse filium dei, et supra angelos et omnem creaturam per quam omnia vult nos apostolus inducere ad veram fidem reuerentiam et amorem ad istum puerum. **¶** Narrat enim apostolus in hac epistola, xx. portiones de hoc puero, per quas ab omnibus aliis separatur et per quas nobis reuerendum et diligendum mirabiliter declarat. Prima est quod in ipso est determinata spes hominis que per longam expectationem diu afflixerat illius desiderium: quia spes que differit affligit animam, ut dicitur **puer. xij.** Ante autem illud tempus dicebatur homini a prophetis qui dei consilium sciebant. **Expecta reexpecta. Esa. xxvij.** Erat enim verbum domini, **Expecta reexpecta**, sicut enim aqua frigida anime sitienti. Et sicut nuncius bonus de terra longinqua, sic fuit natiuitas istius pueri toti generi humano diu expectando afflicto. Propter quod dicebat, **Utinam dirumpes celos et descenderes. esa. lxxij.** Ipse enim hominis spem determinauit, et desiderium impleuit. Et hoc est, multifarie, id est multociens, multisque modis olim loquens deus patribus in prophetis: Multociens enim et multis modis deus locutus est patribus in prophetis et per prophetas, scilicet per somnia et imaginariam visionem, ut bieri, et amos et multis aliis, et per apertam vocem in subiecta creatura formatam, ut **moysi**, et in spiritu, ut **dauid**. Nouissime autem diebus istis, scilicet tempore natiuitatis ipse qui sic multipliciter loquebatur aduenit et locutus est nobis realiter non dicendo. **Expecta reexpecta**, sed illud **Ego** qui loquebar, ecce assum. **Esa. lij.** Secunda est: quia in ipso, et per ipsum pacificati sumus deo, cuius signum est locutio, inimici enim non loquuntur ad inuicem, nisi aliquando per interpositam personam, sic deus pater postquam ad adam suum

mandatum transgressus fuit nunquā ge-
neri humano locutus fuit nisi p̄ subiectā
creaturā. Nouissime autē diebus istis. i.
tpe natiuitatis locutus est nobis nō p̄
subiectā creaturā. sed in p̄sona filij sui. q̄
vsq; tunc p̄ ora p̄phetaz locutus fuerat
**Et hoc est qd̄ dicitur. locutus est nobis in fi-
lio in signū sc̄z pacis perfecte. Ipse ei est
pax noītra vt dicit ad eph. ij. et math. xvii.
Hic est filius me⁹ dilectus ip̄m audire.
Ad ¶ Et potes hic dicere de q̄d̄ duplici
pace quā xp̄s fecit. Habebat enī homo
quaduplicē guerrā. sc̄z cū deo cui⁹ pa-
cem xp̄s fecit in carnis assumptōe. Itē
hoīes ad iuicē habebāt guerrā. hāc pacē
xp̄c fecit in vnus baptisimi et fidei ⁊ ec-
clesie institutōe. **Job. x. Alias ou. hab. q̄
non sunt ex hoc ou. et il. oportet me ad-
ducere. et vo. m. au. et fi. v. o. et vn. pa.
Tercia guerrā habebat homo cū ange-
lo: hanc pacem christus fecit in sua ascē-
sione q̄ndo sc̄z homines cū angelis i glo-
ria collocauit. Quartā guerrā habebat
homo cū seipso sc̄z anima cū carne hanc
pacem fecit xp̄s in sp̄s sancti missione p̄
quē motus carnales sunt sedati ⁊ sp̄s
carni dn̄atur. ¶ Tercia conditio sequi-
tur ex hoc dicto sc̄z locutus est nobis in
filio. q̄ deus pater omnia misteria in fi-
lio suo nobis manifestauit. **Jo. xv. Dia-
quecunq; audiuī a patre meo nota feci
vobis. istā ante xp̄i natiuitatē omnia i
figura p̄ungebant illis. vt dicit ap̄tus. j.
coz. x. In cuius figura moyses velata fa-
cie ip̄lo p̄dicabat. Sed q̄ndo deus pat̄
locutus est nobis in filio cui totū cor su-
um manifestabat omnia nobis resera-
uit. ⁊ nulla figura p̄mansit. **heb. v. j. Dia-
nuda sunt et apta oculis eius ad quem
nobis sermo. In filio ergo loquēdo om-
nia nobis manifestauit. In cuius figura
in morte xp̄i velum templi scissum est:
et visa sunt sancta sanctorū. **io. vi. Erunt**********

omnes docibiles dei q̄ deus p̄ se docu-
it nos. **math. v. Aperiens os suū doce-
bat eos. Quarta ē alij filij nō p̄stituuntē
heredes. nisi i morte parētū ⁊ sunt vsq;
ad p̄fītū tps sub tutorib⁹ ⁊ actorib⁹. ⁊ p̄
p̄seq̄ns a huius nihil differre vidēt. vt d.
apo. ad gall. iij. **S; iste puer statim nat⁹ ē
p̄stitutus heres dei. Et hoc ē qd̄ ait qm̄
p̄sti. bere. Quinta ē. q̄ alij filij nō p̄stitu-
untur heredes in omnib⁹ bonis p̄ntū
eoz. s; in q̄busdā solū sc̄z in bonis terre-
nis. que sunt bona fortune. vt diuicie. s; in
bonis nature et glorie pater nō p̄sti-
tuit filiū heredē. Sed iste puer p̄stitut⁹
est heres dei in oī b⁹ bonis. i. nate: fortune
gracie ⁊ gl̄e. ⁊ hoc ē qd̄ di. vniuersoz. Et
iō in fine omnū orōnū dicim⁹: p̄ domi-
nū nostz iesuz xp̄z. fi. t. q̄ ip̄e sit clauiger
et heres oīm bōz. Sexta ē q̄ alij pueri
q̄ndo nascuntur sunt oīno ignorātes ⁊
ip̄fecti. q̄ di. ph̄us. **¶ Na nascit sicut tabu-
la rasa in q̄ nihil ē scriptū. p̄ficiē autē sciē-
tia ⁊ vtute. in. ij. d̄ aīa. Et iō pueri tradū-
tur maistris disciplinandi. S; iste nō i
dignit maistro. uno statim nat⁹ sc̄uit oīa
q̄ iste ē dei sapiētia increata p̄ quā d̄us
oīa p̄didit. Et hoc ē qd̄ inqt. p̄ quē fecit
et secula. i. p̄ cui⁹ sapiam fecit lectm̄ inui-
sibile ⁊ visibile. Iste puer ē ista sapiētia
a qua oīs alia sapiā deriuat. ⁊ p̄ quā di-
cit sapiēs oīs homo. **puer. vni. ¶ Per me
reges regnāt ⁊ legū p̄ditores iusta decer-
nūt. ¶ Septima ē q̄ alij pueri quādo
nascuntur sunt pleni immundicijs: nec
pulcritudo apparet in eis p̄fecta. S; iste
puer statim nat⁹ ⁊ āteqm̄ nat⁹ fuit splē-
dor ⁊ gl̄a dei. i. gl̄iose substantie dei fuit
ita q̄ tota pulcritudo di in eo relucebat
s̄ sap. vij. Candor ē enī lucis eterne: ⁊ spe-
culū sine macula dei maiestatis. **j. pet. i.
Ipse ē in quē desiderant gentes siue an-
geli. p̄spicere. Ita est pulcer q̄ in eius vi-
sione p̄sistit nr̄a beatitudo. **lu. x. Beati************

oculi q̄ vidēt que vos videtis. Etā s̄m
 hūanitatē fuit pulcerim⁹. ps. xliij. Spe
 cios⁹ for. p. fi. bo. Et ita fuit pulcer q̄ ei⁹
 splēdor faciei splēduit vsq; in orientem
 vt patuit in stella magoz. et vsq; romā
 in sole patuit vt dictuz ē in p̄cedenti ser
 mone. Et hoc est qd̄ dicit. qui cū sit splē
 dor glorie. **O**ctaua est. qz alij pueri nō
 assimulant̄ patrib⁹ p̄ oia. sed in quibusdā
 liamentis. et accidētib⁹. nō aut̄ in substā
 tia. **S**iste puer est substātie dei figura
 totā ipsaz p̄tinens et repr̄sentans. ita q̄ q̄
 vidz filiū vidz et patrē et e. puer. io. xij
 phi. q̄. vi. me. vi. et pa. me. **N**on credis qz
 ego in patre et pater in me est. **U**na ē er
 go substātia et essentia patris et filij. licet
 sint due p̄sone. et idō qui vidz vnū vidz
 et aliū. p̄pter qd̄ apparet q̄ iste puer vere
 est d̄s. Et hoc ē et figura substātie eius.
Nona est. qz alij pueri q̄ndo nascūt
 sūt ibecilles et ab alijs portant̄. **S**iste
 puer statim natus portauit et portat om̄
 nia verborū virtutis sue id est impio potē
 tie sue. Est ergo iste puer dei sapiētia. di
 gl̄a. dei substātia et dei virtus p̄ quā oia
 sunt p̄ducta in eē et oia p̄seruant̄ vt sint
Sicut enī oia p̄ducit. ita oia p̄seruat.
 greg. **S**icut oia ex nihilo facta sunt. ita ī
 nihilū tenderent nisi man⁹ p̄ditoris ea
 teneret. **I**ste enī puer iacens in cunabul⁹
 oia p̄tabat et p̄tinebat. **U**nde cātam⁹. **J**a
 cet in p̄sep̄io et in nubib⁹ tonat. Et hoc ē
 qd̄ dicit. portās oia v̄bo virtutis sue.
Decima qz alij pueri nascunt̄ peccato
 res. **J**ob. **O**mēs nascimur filij ire. Et idō
 indigēt p̄ baptismū mundari. s; iste non
 fuit natus pctōz. s; statim nat⁹ fecit purga
 tōem peccatoz. qz statim meruit meritu⁹
 infinitum p̄ qd̄ tota natura hūana pote
 rat purgari. sed in cruce meruit sup̄abū
 dānter meritū infinitū. p̄ qd̄ totā naturā
 purgauit. apoc. j. **Q**ui lauit nos a pecca
 tis nostris ī sanguine suo. **I**ste ergo pu

er totus mūd⁹ lauit nos a peccatis nr̄is
 a quibus nos nullus vnq; poterat libe
 rare seu purgare. Et hoc ē qd̄ ait. **P**ur
 gatōem peccatoz faciēs. **U**ndecima est
 qz pueri alij vel infantes nō p̄sueuerunt
 haberi in reuerētia: imo sedēt ī terra cū
 infantibus. s; iste puer statim nat⁹ sedz
 ad dexterā dei patris oīpotētis in excel
 sis. **U**nde existēs in gremio matris sede
 bat ad dexterā maiestatis dei in excelsis
 eo q̄ sum̄ erat beat⁹ et indigēs. p̄p̄ben
 sor et viator. Et hoc ē qd̄ dicit. **S**edz ad de
 xterā maiestatis in excelsis. i. in equali
 tate dei inq̄ntuz de⁹ et in potōribus boīs
 patris inq̄ntū homo. **I**psē enī fuit de⁹
 et homo. Et idō inq̄ntū d̄s p̄ oia fuit eq̄lis
 deo patri. Inq̄ntū vero hō fuit sup̄ oēs
 creaturā visibilē et inuisibilē p̄stitutus.
 ephē. j. **I**psūz dedit caput sup̄ oēm eccle
 siā. **D**uodecima est qz oēs alij pueri
 sunt infra āgelos. s; iste puer fuit supra
 āgelos sicut filius et domi⁹ ē supra suos
Et hoc est qd̄ dicit. **T**āto melior effect⁹ an
 gelis q̄nto differenti⁹ p̄ illis nomē here
 ditauit. **Q**uia iste puer habuit nomē fi
 lij et dñi. et angeli nomē serui. **U**nde dī
 cunt āgeli. i. nunciij. **S**ed iste puer vt ve
 rus dei filius et dominus hereditauit.
 .i. veraci⁹ apprehēdit. nomē qd̄ ē sup̄ oē
 nomē. vt in noīe iesu oē ge. fle. ce. zc. vt. d.
 apl̄s ad phi. ij. Et act. iij. **N**eq; ei ē aliud
 nomen sub celo datuz hoīb⁹ in q̄ opte
 at nos saluos fieri. **U**nde etiā inq̄ntuz
 fuit homo fuit sup̄ angelos in gracia et ī
 gloria constitut⁹. **L**icet inq̄ntuz fuit ho
 mo mortalis et passibilis fuerit aliqua
 tulū ab āgelis minorat⁹. ps. viij. **A**dinu
 isti e. pau. ab an. **S**ed et bodie sup̄ ange
 los eum coronasti. **T**redecima est qz
 alij pueri generant̄ ab hoīb⁹ et sunt fi
 lij hoīm. **S**ed iste puer ē fili⁹ dei in celis
 sine matre. et in terra sine patre. **U**nde
 nec angeli nec homines sunt filij dī sicut

iste. **Et hoc est quod dicitur.** Cui dixit a
 liquando angelorum. **fi. m. e. t. q. d. nulli.** et si ali
 quando angeli dicunt filij dei. iuxta illud
Job xxvii. ubi eras cum me sum lauda
 rent astra matutina et iubilaret omnes
 filij dei. **Dicunt filij dei adoptivi.** sicut et
 homines. **i. Job. iij.** **Uidete qualē caritatem**
 dedit nobis deus pater ut filij dei nomi
 nemur et simus. **h. iste est vnicus filius** di
 naturalis de eius substantia genitus. ergo
 iste puer homines et angelos excellit. **Quar**
tadecima ē: quia alij pueri nascuntur et gene
 rantur in tpe. sed iste est genitus a deo pa
 tre in eternitate. **Et hoc ē quod ait.** ego ho
 die genui te. **i. in eternitate.** **Unde ita est**
eternus sicut deus pater. et quia eternitas ē to
 ta filij. sequitur quod si pater genuit eum in etni
 tate quod semper genuit eum. et ideo filij spiritus ē geni
 tus a patre et spiritus generat. **Beata autē vir**
go secundum humanitatem assumptam genuit eum
hodie secundum ecclesie representationem. **puer. b.**
vii. **Ante colles ego putriebar.** **Quin**
tadecima ē quia et si hominibus vel angelis possit
 aliqua reuerentia exhiberi. tamen adora
 ri ut deus non debet aliquid creatura. **isa. xliij.**
Gloriam meam alteri non dabo. **Sed deus** ma
 dat angelis. et multo magis hominibus quod istius
 puerum debeant ut verum deum adorare.
 et hoc est. adoraret eum omnes angeli dei. **Ada**
gi similiter eum adorauerunt. **mat. ij.** **Adro**
cadetes adorauerunt eum. **Iste ergo puer ē**
verus deus. cuius ministri et nuncij sunt cele
 stes spiritus. **Ipsa ergo facit celestes spiritus**
 angelos suos. **i. nuncios suos.** ad annuncian
 dum misteria sua hominibus. et ad ipsos regem
 dum et gubernandum. et ministros suos scilicet
 eosdem spiritus facit flamas ignis ad malos
 puniendum et coercendum. **Et ideo amari et ti**
meri et reuereri debet ut verus deus et domi
nus. **Et hoc ē quod facit angelos suos spiritus.**
 et ministros suos flammam ignis. **Sed deci**
ma ē. quia regnum et potentia omni homini deficit quia
 v. l. homo dimittit regnum pro morte. vel re

gnum dimittit hominem pro aduersas fortu
 na. **Sed thronus et regnum huius pueri est**
 perpetuum: quod nunquam deficiet. **Dani. vii.**
Potestas eius potest. eter. q. non auferet et re
gnum eius quod non corrumpet. **Et hoc ē quod**
ait. **Thronus tuus in se. seculi.** **Regnabit er**
go in perpetuum super bonos pro amore et
gloriam. **super malos pro timore et pena.** **Et ideo**
multum debemus solliciti ei seruire. et multum
timere eum offendere. **et quia gloria et pena prope**
tua est. **Decima septima ē.** quia regnum
 omnium aliorum errat multoties in regimine. quia
 frequenter in regno mundi et curia male allegat
 et male procedit. et male sententiat. **Sed iste**
nunquam in regimine suo errat. nec regnum
 eius. **i. iudicium regni nunquam ad dexteram: vel**
ad sinistram declinat. **h. est viga equitatis.**
Et hoc est quod dicitur. **viga equitatis: viga regni**
tui. **Et tamen videtur quod mirabiliter erret in hoc**
regno dum impij sublimantur. et iusti depri
 muntur. **Ecc. viii.** **Sunt iusti quibus mala pro**
ueniunt quasi opera egerint impiorum et sunt im
pij qui ita securi sunt quasi iustorum facta
habeant. **Et sic non videtur equitas in regno**
dei. imo omnia videtur a casu contingere. **Ecc. ix.**
Vidi sub sole nec fortium esse bellum. nec
 velocius cursum. nec sapientium panem. nec
 doctorum diuitias. nec artificum gratiam
 sed tempore casusque in omnibus. **Sed vera**
citer non sic est. imo omnia recte ponderan
 tur et disponuntur quibus hoc nos videre non
 valeamus. **Boe.** **Et tu quisquis causam tante**
disponis ignoras. tamen quoniam bonus re
 ctor mundum tempore recte fieri ne dubites.
Decima octaua ē. quia iste puer in qua
 tum homo fuit rectissimus et bene dispositus. nam
 spiritus dilexit iusticiam. et omne bonum nam iu
 sticia virtus est generalis ad omne bonum. **mat.**
v. **Attendite ne iusticiam vestram faciatis co**
mo. ut videamini ab eis. **i. opera bona.** **Et si**
semper dilexit iusticiam. ita semper odit ini
 quitatem et omne malum. et ideo fuit rectissimus
 in affectu. **Et ideo deus unxit eum oleo le**

ticie. i. virtute spūs sancti: et grā q̄ letam faciūt animā p̄ p̄cipibus suis. i. super oēs sanctos qui fuerūt secū p̄cipel in p̄ dicta v̄tute et gratia spūs sancti. Et totū hoc debet intelligi in q̄ntū hō. q̄ in q̄ntū hō fuit vnctus. elā. lxi. **S**pūs dñi. sup me Sic fuit plen⁹ v̄tute et gratia spūs sancti q̄ de plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹. et quicunq; hūc spūs sanctū vel aliquā gratiā habēt ab eo habēt. 10. j. **D**e plenitudine ei⁹ nos oēs accepim⁹ gratiā pro grana. **D**eslāt alij sancti hūerūt gratiā per partes. **H**uic ip̄e fluuius graciā et donoz spūs sancti se totū infudit vt ei nō sit datus spūs ad mensurā. **D**ecia nona ē. q̄ oia alia peūt p̄tē seruiciū qd̄ isti puero impendit. vt diuicie. delicie et honores ac etiā celi aerei p̄bit sicut et t̄ra et terrena. p̄bit enim hec figura terre cum oibus terrenis et figura aeris. sicut in diluuiō pierūt. **C**eterz celi et terra fm substantiā in eternū stabunt. sed seruiciū qd̄ isti puero fit nunq; perit. sed cū d̄f̄cto recedit. apoc. xxi. **O**pa enīz illoz se. al. **A**mbro. **N**ō sunt bona hoīs q̄ secum auferre nō potest. sola misericordia comes est defunctor. **E**t hoc ē. **I**psi p̄bit scz celi aerei et q̄ in eis p̄tinentur. tu autē p̄manes. i. ad remunerandū opera tibi facta. gen. xv. **E**go merces. t. maḡ numis. **M**ucelima ē. q̄ oia alia mutant et trāseūt p̄ prius et posterū. et p̄teritū recessit et futurū nō aduenit. **S**z ille puer ē etern⁹ et nō mutāt ān̄ sui nec accedūt: nec recedunt. sed in eternū oia sibi assunt simul. nec est ei aliqd̄ p̄teritū vel futurū. s̄ oia sunt. p̄sentia. **E**t iō certissimaz scientiā de rebus h̄z. nec falli p̄t: nec in ullo mutari. **E**st ergo semp̄ idē. et oia sūt ei p̄sentia. q̄ ip̄e ē etern⁹ fm substantiā diuinā que hūanā naturam assumpsit. **I**n eternitate autē sunt oia simul. et nō ē pri⁹ aut posterū. et ideo nullomō mutatur.

malach. iij. **E**go domin⁹ et nō mutoz. boeci⁹. **Q** q̄ p̄petua mūdū ratōe gubernat **I**mmobilis stabilisq; manēs das cūcta moueri. **E**t hoc ē qd̄ di. velut ami. mu. e. et mu. tu autē idē ip̄e es et ā. t. nō deficiēt. **I**n magna ergo reuerētia istū puerū habere debem⁹. cū tot excellētiās de eo nar rat apls. zc.

Dominica infra octauā natiuitatis de euangelio sermo vndecimus.

Erat ioseph et maria mater iesu mirātes sup his q̄ dicebant de illo luc. ij. **M**ulta mirabilia sunt dicta et facta circa xp̄i natiuitatē in celo et in terra vt supra dictū ē. p̄pter que regio tota p̄cutit. et omnes in admiratōez ducunt. **E**t qd̄ mirū si alij i admiratōez ducuntē cuz ioseph et maria mater eius q̄ de ip̄o p̄fectam fidem habebāt et sciebāt ip̄m filiu⁹ dei esse de spūs sancto p̄ceptū: et natuz ex ea. de his que dicebant d̄ illo de qb⁹ loquitur p̄sens euangelū. mirabantur in quo p̄ncipalit̄ quinq; p̄tinent. **P**rimū est ioseph et marie sup his que dicebant de xp̄o p̄grua admiratō. i. p̄ncipio euāgelij. **S**cōm est simeois d̄ iesu et maria ardua p̄phetatō. ibi. **E**t benedixit illis simeon et dixit ad mariā matrē eius. **E**cce positus ē hic in ruinā zc. **T**ercium est āne de xp̄o cōfessio et verissima affirmatō. ibi. et erat āna p̄phetissa filia phaniel de tribu asser. **Q**uartū est marie et ioseph ad p̄p̄ria remeatō cū iesu ibi. **E**t vt p̄fecerūt oia fm legē dñi reuerſi sūt in galileā in ciuitatē suā nazareth. **Q**uī tū ē xp̄i p̄fectus: et virtuosa confortatio. ibi. **P**uer autēz crescebat et p̄for. plenus sap. et grā dei erat in illo. **P**rimo ergo ponit ioseph et marie super his q̄ dicebantur de xp̄o p̄grua admiratō. **C**ongue enīz mirabantur quando tot et talia